

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

DESBATERILE
S-TULUI SINOD

DIN SESIUNEA DE TOAMNĂ

ANUL 1895.

Revistă Periodică Eclesiastică.

ANUL AL XIX-lea, No. 10.

IANUARIE

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESCI

1896

SANTUL SINOD

AL SANTEI

BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE,

Procese-Verbale ale ședințelor Sântului Sinod.

din

Sesiunea de toamnă a anului 1895.

Ședința din 12 Octombrie 1895.

— Sesiunea de toamnă a S-tului Sinod s'a deschis în ziua de 12 Octombrie 1895, cu solemnitatea obicnuită. La orele 10^{1/2} a. m. s'a oficiat Te-Deum la S-ta Mitropolie, de către P. S. Arhieru Nifon N. Ploeșteanu Vicarul S-tei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, fiind față D. Ministru al Cultelor și membru S-tului Sinod; iar la orele 11 a. m. s'a făcut sfințirea apei în sala ședințelor S-tului Sinod, după care D. Ministru al Cultelor a dat citire următorului Mesagiu Regal de deschidere cu No. 3770 din 12 Octombrie 1895:

«Prea Sântiți Părinți,

«Sântul Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române, fiind convocat, prin decretul Nostru No. 3770, «în sesiune de toamnă, pentru ziua de 12 Octombrie curent, conform art. 13 din legea pentru alegerea Mitropolitilor și Episcopilor eparchioți, cum și a constituirii Sântului Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române;

«Eü declar deschisă sesiunea acestui Sânt Sinod».

Dat în Castelul Peleş, la 12 Octombrie 1895.

CAROL.

Ministru Cultelor
și Instrucțiunei publice,
P. PONI.

No. 3849.

— I. P. S. Mitropolit Primat după cetirea Mesagiului Regal, pronunță următorul discurs-program:

Prea Sântiți și Iubiți Frați,

Sesiunea de toamnă a anului 1895 fiind deschisă prin decretul regal No. 3770, salut cu bucurie frățescă sosirea Prea Sântiților Vostre în Capitală.

În această sesiune având a ne ocupa cu mai multe cesiuni rămase ne rezolvate din sesiunea de primă-vară și cu altele din nou reclamate de nevoile și trebuințele bisericei noastre autocefale ortodoxe-române, cu dragoste le punem înaintea Frățielor Vostre pentru discuțiune și anume:

- 1) Cestiunea fabricării lumînărilor de cĂră;
- 2) Iconografia bisericească;
- 3) Schimbările de parohii;
- 4) Programa de învățământ religios în școlile secundare;
- 5) Regulamentarea serviciului pastoral al preoților de armată;
- 6) Retipărirea Bibliiei;
- 7) Ameliorarea sĂrteii cĂntĂreșilor bisericești;
- 8) Reorganizarea epitropiilor bisericești, în vederea conflictelor ce se ivesc șilnic între cei doi epitropi laici și paroh, și în fine;
- 9) Retipărirea MĂrturisirei Ortodoxe, ca edițiune a Sântului Sinod.

TĂte aceste cesiuni, credem cĂ în această sesiune se vor rezolva, pentru folosul sĂnteii nĂstre biserice.

Iar cele reclamate din nou, cu cari se va ocupa Sântul Sinod sunt urmĂtĂrele:

1) Comunicarea scrisorei adresatĂ SanctitĂței Sale Patriarhului ecumenic din Constantinopole, de cĂtre Președintele Sântului Sinod, ca rĂspuns la notificarea facutĂ de cĂtre Sanctitatea Sa, cu ocasiunea suirei pe scaunul patriarchal.

2) Revisuirea legei organice a Sântului Sinod și în special «Regulamentul pentru disciplina bisericească», avĂndu-se în vedere legea și regulamentul legei clerului:

Fixarea regulamentelor, cari trebuie sĂ formeze codul nostru bisericesc. ScĂtarea din numĂrul regulamentelor:

a) a regulamentului pentru procedura în materie de ju-

decată; b) a regulamentului pentru pozițiunea seminariștilor; c) a regulamentului pentru cercetarea cărților școlare de învățământ religios; d) a Regulamentului pentru mijlocele de întreținere a clerului; e) a decisiunii Sântului Sinod tot în privința întreținerii clerului din 1875;—căci toate acestea nu mai au rațiunea de a esista în legea organică, față de actuala lege a clerului.

3) Imbunătățirea sôrtei protoereilor și a subprotoereilor, care este reclamată de timp.

4) A se lua decisiunea de către Sântul Sinod ca îngrijitorii de pe la bisericile întreținute de Eforia spitalelor civile, să fie preoți, iar nu mirenii cum se face astăzi contra dispozițiilor testamentare ale fericitilor ctitori;

5) Dreptul de a purta mitră se poate da archimandriților? Și de către cine?

6) A se lua decisiunea și a se recomanda Onor. Guvern, ca Monastirilor de monahi și monahii din țară să li se acorde prin Camerile legiuitoare dreptul de persoană morală ca și bisericilor parohiale.

7) A se lua hotărîrea ca toți Prea Sântiții Episcopi eparchioți să oblige pe epitropiile bisericesti, pentru înlocuirea cărților vechi rituale cu cele noi din tipografia cărților bisericesti.

8) Se recomandă Sântului Sinod ca societatea clerului român «Ajutorul» să fie lătită în toate eparchiile, prin succursale unite cu centrul din București; căci asemenea societate are în vedere folosul general al Bisericii creștine ortodoxe, din statul român.

9) A se hotărî ca învățământul religiunii în școlile diferitelor confesiuni, frecventate de copiii români creștini ortodoxi, să se predea de preoți ortodoxi.

10) A se discuta și a se lua măsuri prin Onor. Minister al Cultelor, ca defensorii ecclesiastici, dacă vor mai rămâne și în viitor prin lege să fie recrutați din cler, căci preoții nu pot să fie judecați de cât numai de tribunalele preoților conform canoanelor bisericesti.

Pe lângă acestea, Prea Sântiții și în Christos Iubiți Frați, Vi se vor supune la cunoștință mai multe acte relativ la abaterile canonice ale Prea Sântitului Episcop al Rîmnicului Noul-Severin și pe cari Prea Sântiile Vostre le veți judeca în totă liniștea, dându-vă părerea luminată de St.

Duch care lucrăză în inimele Frățiilor Vóstre, ca să se readucă în mijlocul nostru pacea și dragostea recomandată de Domnul nostru Iisus Christos.

Credem, că Frățiile Vóstre arătându-vă luminele asupra casurilor ce să vor semnala, va fi readus la spiritul păcei și al dragostei, și sperăm că de aci înainte, nu se vor mai ivi nemulțumiri în Sântul Sinod. Avem acéstă speranță cu atât mai mult, că D. Ministru de Culte va face ca în tot-d'auna vederile Domniei. Sale cu vederile Sinodului să se armonizeze, așa în cât să ne putem aștepta la liniștea perfectă a acestui corp bisericesc, ca să pótă lucra cu rodnicie și să deslege cu înlesnire multele și variatele cestiuni privitoare la înflorirea bisericeii, care pentru acésta are cu sine ca Duch de viață pe Iubitul nostru Rege Carol I-ú și Guvernul său, pentru care noi și biserica întregă, aducem neîncetat rugăciuni către Dumneđeú spre a fi luminat și condus cu brațul său cel a tot puternic, pe căile cari duc la fericirea scumpei nóstre țeri.

Prea Sântiți Părinți,

Desideratele votate de Sântul Sinod, relativ la punerea în armonie a legei civile cu cea bisericescă în privința gradelor de rudenie, s'aú comunicat Domnului Ministru de Culte spre a se supune în desbaterile corpurilor legiuitoare, și credem că vor avea un sprijin bine-voitor în D. P. Poni Ministru de Culte actual.

Asemenea credem, că D. Ministru va împărtași părerea ca seminariștii de patru clase seminariale, aflați în acéstă categorie la punerea în aplicare a legei clerului, să fie chirotoniți preoți pe la parochiile rurale, și acésta până când Seminariile de opt clase vor da contingentul trebuitor de absolvenți cu seminarul complet conform legei, pentru care în acéstă privință a și fost depus un proiect de lege în Cameră.

Pe lângă toate aceste puncte, Prea Sântiți și Iubiți Frați, să'mi permiteți să pun în vederea Frățiilor Vóstre încă o cestiune de mare însemnătate pentru Biserica noastră română, pe care Vă rog frățește să o luați în de aprópe considerațiune și să dați tot concursul posibil pentru resolvarea favorabilă a ei.

Viața noastră fiind scurtă și nevoile bisericeii din păzitul de Dumneșeu regat român fiind multe, și pentru că noi păștorii sufletești al neamului românesc cari suntem datorii ca să nu cruțăm nimic din ceea ce am putea aduce în folosul bisericeii și al clerului,—am creșut Eș fratele Voștru în Christos și din mila lui Dumneșeu și dragostea Prea Sântșilor Văștre, pus în mijlocul acesteii sânte adunării, să viu cu propunerea ce va urma mai departe. Biserica noastră iubită, este strimtorată în partea ei materială, din care cauză astă-șii nu'și pôte menține slava și strălucirea ei, cu care aș prevășut'o Sântșii Părinții. De și părinții noștri aș iuzestrat'o cu multe averi, însă acele averi aș trecut la stat, pentru a ușura nevoile ce apăsașu pe Români și a aduce țara la înflorire. Și în adevăș grație mijlocelor procurate de Biserică, statul nostru a înflorit și a devenit nu de mult un stat independent sub domnia gloriosului Rege Carol I.

Astă-șii Biserica noastră simte necesitatea de a-șii reșnoi d'impreună cu puterile ei morale și pe cele materiale, când statul nu pôte satisface nevoile ei.

De aceea propun Frățiiilor Văștre, înfiinșarea unui fond religios sub auspiciile Societășei clerului român «Ajutorul», în folosul bisericeii noastre nașionale, și rog și pe Prea Sântșile Văștre să veniți în ajutor spre realizarea acesteii ideii, ca împreună cu preoții din eparchiile noastre să stăruim, neconșentit a alimenta și prin bunii creștini acest fond, sub niște prevederi statuare cari se vor fixa mai în urmă.

Creșem că nu vom fi lipsiți și de concursul Onor. Guvern, care pe cât știm să gândește și și nôpte la înflorirea Bisericeii statului român.

Măș simt fericit de a vă anunșta, că cel d'întășiu care s'a oferit a fi alășturi cu noi pentru înfiinșarea acestui fond religios este piosul și filantropul nostru Rege Carol I-șu. Focul sășu sacru cum este pentru țară, tot așa este și pentru biserică; dovadă despre acășta este ridicarea atășor monumente religioșe și nașionale, cari fac numele Sășu nemuritor pentru posteritate.

Aceșta fiind, Prea Sântșii și în Christos Iubiți Frați, cesiunele cu cari ne vom ocupa în sesiunea actuală, le recomand dragostei Văștre spre rezolvare. Decii să ne ru-

găm lui Dumnezeu, ca cu charul Său cel prea sânt, să ne lumineze în lucrările noastre, ca să putem fi cât mai mult folositori Bisericii noastre.

D. Poni Ministru Cultelor: Inalt Prea Sfințite, Prea Sfințiți! Sunt fericit că pot să aduc din partea Guvernului întreg declarațiunii solemne. Noi cu toții vom lucra din toate puterile noastre pentru ridicarea prestigiului Sfintei noastre Biserici. Acesta este, pentru noi, nu numai o datorie care ne o impune legea, ea formeză o convicțiune puternică, și pentru mine, și pentru colegii mei.

Noi știm care e rolul mare, care l'a jucat Biserica creștină în trecutul nostru istoric. Știm că luptele care ne-a păstrat naționalitatea noastră, au fost date în numele creștinătății.

Ne aducem aminte că, dacă limba noastră a fost conservată, acesta o datorim cărților Bisericesci. Că prima noastră cultură, în Biserică am căpătat-o. Că în pridvorul Bisericii a fost prima noastră școlă românească. Noi considerăm, că misiunea pe care o are Biserica în țara noastră, este mare și pentru viitor. Dacă ne uităm împrejurul nostru, vedem că, cea dintâi datorie este ca să lucrăm noi toți, și mireni și clerici, la ridicarea intelectuală, morală și materială a marelui mulțimi a poporului românesc. În această lucrare, care 'și a impus-o Guvernul ce este astăzi la cârma țerei, Prea Sf. Voastră și Biserica întrégă, are un rol mare. Rolul acesta este ca cu toții, de la I. P. S-țitul Primat, de la P.P. S.S. Vostre, și până la cel mai umil preot din comunele rurale, cu toții ȃic să lucreze la ridicarea moralității în sânul poporului românesc. Sper că, cu toții suntem în aceleași vederi, și că vom lucra în complect acord, pentru a ridica prestigiul Bisericii creștinesci, și pentru ca Biserica noastră să'și îndeplinescă, pe lângă cele-l-alte datorii ale sale și această mare misiune, de a conlucra la moralisarea poporului de jos. (Aplause prelungite).

I. P. S. Mitropolit Primat: În numele Sinodului mulțumesc D-lui Ministru de această declarațiune, pe care o face acum din partea întregului Guvern.

Vederile D-sale, sunt vederi sfinte și dorințele pe cari le are D-sa, le are și Sf. Sinod, care în tot-d'auna cugetă a le face să devină fapte împlinite.

Astă-dî când auđim aceste sfinte declarațiuni, — căci sfânt este tot ce se vorbește pentru biserică,—S. Sinod aduce prin mine mulțumiri întregului guvern și în particular și D-lui Ministru al Cultelor, care cu atâta dragoste și înțelepciune are să lucreze pentru biserică. (După această D. Ministru se retrage).

Se face apelul nominal și răspund prezenți 14 P. P. S. S. membri fiind absente I. P. S. Mitropolit al Moldovei și P. S. Ionichie Bacaónul.

I. P. S. Mitropolit Primat: S-tul Sinod este în număr, de aceea continuăm ședința.

— Se citește sumarul ultimei ședințe de la 9 Mai 1895 a sesiunii de primă-vară și se primește.

I. P. S. Mitropolit Primat: Vă rog să procedem la alegerea P. S. secretarî.

P. S. Valerian Rîmnicénu: Eü propun și cred că și cei l'alți P. S. membrii se unesc cu mine, ca să fie tot acei P. P S. S. Arhieriei, care aü fost în sesiunea trecută.

I. P. S. Mitropolit Primat: Și eü sunt de această părere. Pun la vot propunerea P. S. Valerian Rîmnicénu. Cine e pentru, să bine voiască a ridica mîna. S'a primit.

P. S. Nifon Ploeștenu: Mulțumim I. P. S. Vóstre și S-tului Sinod pentru onórea ce ni s'a făcut.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acum vă rog să procedem la alegerea comisiunii de petițiunî.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Vă rog să suspendați ședința pentru 5 minute ca să ne consultăm.

I. P. S. Mitropolit Primat: Se suspendă ședința pentru 5 minute.

— Ședința se redeschide, și se procede la alegerea comisiunii de petițiunî prin vot secret.

I. P. S. Mitropolit Primat: Resultatul votului este: Votanți 14. Majoritate absolută 8. Aü întrunit:

P. S. Episcop al Buzeului 11 voturî.

» » » Romanului » »

P. S. Arh. Valerian Rîmnicénu » »

Bitete albe 3.

Prin urmare proclam de membri ai comisiunii de petițiunî pe P. P. S. S. Episcopî al Buzelui și al Romanului și pe P. S. Valerian Rîmnicénu. Acum vă rog să pro-

cedem la alegerea comisiunei pentru budgetul Tipografiei Cărților Bisericești și a jurnalului «Biserica Ortodoxă Română», pentru anul viitor.

— Se procede la alegere prin vot secret.

I. P. S. Mitropolit Primat: Resultatul votului este: Votanți 14. Majoritate absolută 8. Aă întrunit:

P. S. Episcop al Dunărei de jos 14 voturi.

» » Arhieru Pimen G. Piteștenu » »

» » » Nifon Ploștenu » »

Așa dar proclam de membri ai comisiunei pentru budgetul Tipografiei Cărților Bisericești și al jurnalului Biserica Ortodoxă Română pentru anul viitor pe P. S. Episcop al Dunărei de jos și pe P. P. S. S. Arhieru Pimen Piteștenu și Nifon Ploștenu care aă întrunit unanimitatea voturilor.

I. P. S. Mitropolit Primat: Să procedem acum la alegerea comisiunei pentru cercetarea cărților didactice.

P. S. Episcop al Rîmnicului: Nu ar fi mai regulat ca să se anunțe întâiu diferitele comunicări și în vederea acelor comunicări și dupe modul intrărei lor, să se facă și alegerile diferitelor comisiuni?

Noi acum am ales o comisiune pe basa unei propunerii, fără ca să vedem dacă comunicările acelea sunt sau nu venite la Sinod.

Eă propun și ar fi mai regulat, ca să se facă întâiu, comunicările și în vederea lor să pășim la alegerea comisiunilor.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Mă rog, dați-mi voe să vă întreb: comisiunile acestea nu sunt prevădute de regulament?

I. P. S. Mitropolit Primat: Acastă procedură, pe care o exprimă P. S. Episcop al Rîmnicului, nu s'a mai practicat până acum în Sinod. Comisiunile sunt prevădute de regulament. Ele trebuiesc să fie alese întâiu, iar comunicările vin în a doua linie.

P. S. Episcop al Rîmnicului: În privința budgetului de care s'a vorbit adineauri, nu s'a comunicat nimic S-lui Sinod și noi am ales comisiune.

I. P. S. Mitropolit Primat: Comisiunea pentru cercetarea socotelilor Tipografiei și ale revistei «Biserica Ortodoxă Română» trebuie să se alégă imediat la deschiderea

sesiunii, ca să dea relațiunii Sinodului despre starea lucrurilor.

P. S. Arhiereu Nifon Ploștenu: Față cu propunerea P. S. Episcop al Rîmnicului, dați-mi voe să-mi dau și eu modesta mea părere.

Ca unul ce am fost director al cancelariei Sf. Sinod cât-va timp, am văzut ore cum norma care s'a urmat în anii precedenți în această privință.

Ea a fost tot aceea, care se urmăze și astă-dî și sunt dator să declar, că nici o dată nu s'a făcut alt-fel.

I. P. S. Președinte al Sf. Sinod, știind mai din nainte de a se deschide sesiunea Sf. Sinod ce anume hârtii au venit la cancelarie, de la o sesiune până la cea l'altă, urmăze ca să propună S-tului Sinod spre a alege atâtea comisiuni, câte varietăți de hârtii au venit la Sinod.

Sau cu alte vorbe, I. P. S. Președinte știind că a venit pe biroul Sf. Sinod budgetul tipografiei său al revistei, știind că au venit cărți didactice, manuale de musică și câte alte cestiuni, a creșut de bine ca mai 'nainte de a se face ori ce alte comunicări, să alegă comisiunile care se vor ocupa cu cestiunile care sunt pendinte la Sf. Sinod. Odată comisiunile alese, I. P. S. Președinte repartizează lucrările la comisiunile respective. Acastă normă s'a urmat tot d'auna și cred că tot așa se va face și în viitor.

P. S. Episcop al Hușilor: Nu aș fi luat cuvîntul, dacă n'ar fi venit P. S. Nifon Ploșteanu să ne spună că așa a fost norma și'n trecut. Și eu am făcut pe secretarul S-tului Sinod. Eu știu că de multe ori în adevăr veniau cestiuni care trebuiau să fie date la comisiuni speciale. Era știut, că la începutul sesiunii se constituia mai întâi biuroul și imediat se alegeau comisiunile speciale. Se întâmpla însă, ca după constituirea biuroului și alegerea comisiunilor să vină câte o chestiune deosebită, de exemplu câte o carte didactică de cercetat, atunci urma ca imediat să alegă o comisiune. Așa s'a procedat până acum.

Dacă se aleg comisiunile și la început, acesta nu face nimic.

Eu dar am ținut să afirm, că în trecut așa s'a procedat. Că voiți ca de acum înainte să se procedă alt-fel, mie 'mi este indiferent.

I. P. S. Mitropolit Primat: Răspund P. S. Episcop al Hușilor. Aveți dreptate.. Așa s'a făcut înainte. Când venia pe biuroul Sinodului cărți didactice religioase, sau alte chestiuni, se comunica S-tului Sinod și în urmă se alegea o comisiune. Dar tot S-tul Sinod pentru viitor a luat hotărîrea, ca această comisiune, ca și cele-l-alte, să fie aleasă la începutul sesiunii.

P. S. Episcop al Dunărel de jos: Acésta este o cestiune foarte clară. In regulament este prevădută cum se constituie biuroul S-tului Sinod. Se știe asemenea că Președintele biuroului este I. P. S. Mitropolit Primat. In lipsă I. P. S. Mitropolitul Moldovei, și in lipsa și a I. P. Sale cel mai vechi în chirotonie dintre Eparchioți. Asemenea este fixat prin regulament că trebuie să alegem doi secretari, ceea ce am și făcut.

Pentru a complecta însă constituirea definitivă a biuroului, conform regulamentului nostru interior trebuie să alegem comisiunile cari au să studieze cestiunile asupra cărora va avea S-tul Sinod a se pronunța. In susținerea celor enunțate de mine, să-mi dați voe să vă citesc art. 29 din disul regulament care dice:

«*Pentru pregătirea proiectelor ce au a se pune în discuțiune, S-tul Sinod va alege din sinul său anume comisiuni, compuse din câte trei membri*».

Precum vedeți regulamentul nostru este categoric și S-tul Sinod trebuie să alégă de la început aceste comisiuni cari au să studieze cestiunile și să presinte rapórttele lor asupra acestor cestiuni. Prin urmare trebuie să alegem comisiunile acestea, căci fără de ele nu putem merge înainte cu lucrările noastre și dacă nu le vom alege astă-đi le vom alege mâine. Să fim dar practici.

I. P. S. Mitropolit Primat: Afară de acésta mai sunt și acte rămase din sesiunea trecută și dacă nu vom avea comisiunile alese, ce să facem cu acele acte? La cine să le trimitem? Vedeți, prin urmare, că comisiunile trebuiesc alese imediat.

— In urma acestei mici discuțiuni, incidentul se închide și se procede prin vot secret la alegerea comisiunii pentru cercetarea cărților didactice.

I. P. S. Mitropolit Primat: Resultatul votului este: Votenți 14. Majoritate absolută 8. Au întrunit:

P. S. Episcop al Hușilor	13	voturi.
› Arh. Iónichie Bacaónul	11	›
› › Atanasie Craioveanu	10	›
› › Pimen G. Piteșteanu	3	›
› Episcop al Argeșului	2	›

Bilete albe 1.

Prin urmare P. S. Episcop al Hușilor și P.P. S.S. Arhierii Iónichie Bacaónul și Atanasie Craioveanu, cari au întrunit majoritatea cerută de regulament, sunt proclamați membri în comisiunea pentru cercetarea cărților didactice religioase.

Acum mai avem de ales comisiunea pentru cercetarea cărților de muzică bisericească.

— Se procede la alegerea comisiunei pentru cercetarea manualelor de muzică bisericească prin vot secret, și rezultatul scrutinului este: Votanți 14. Majoritate absolută 8. Au întrunit;

P. S. Episcop al Romanului	14	voturi.
› Arh. Iónichie Bacaónul	14	›
› › Atanasie Craioveanu	13	›
› › Nifon Ploșteanu	1	›

I. P. S. Mitropolit Primat: Așa dar, P. S. Episcop al Romanului și P.P. S.S. Arhierii Iónichie Bacaónul și Atanasie Craioveanu, cari au întrunit majoritatea regulamentară, sunt proclamați membri în comisiunea pentru cercetarea cărților de muzică bisericească.

— Se comunică de la biuroș adresa cu No. 499/95 a P. S. Episcop al Argeșului privitoare la călugăriri și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 173 prin care cere deschiderea unui credit pentru plata salariului D-lui Controlor și se aprobă.

— Idem, raportul direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 194, prin care cere bine-cuvântarea pentru tipărirea unei cărți de rugăciuni și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 207 prin care cere bine-cuvântarea pentru a tipări liturgia în format mic și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa P. S. Episcop al Rimnicului cu No.

2499 privitoare la călugărire, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, petițiunea monahului Ioil Gavrilescu, fost în sf. Munte, iar acum așezat în schitul Sihastru, din jud. Tecuci, prin care cere a i se recunoște calitatea de monah și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, petițiunea Preotului C. Meschiu, din comuna Șomănești, jud. Gorj, prin care se plânge, că epitropia, înstituită după legea clerului, a arendat cele 17 pogone de pământ ale bisericeii și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice cu No. 3644 prin care comunică, că nu există lege pentru repaosul de Duminică; cu toate acestea tot a înaintat D-lui ministru de Interne desideratul S-tului Sinod în această privință. Se ia act.

— Idem, adresa S-tei Episcopii a Rîmnicului Noului Severin cu No. 1523, ca respuns la adresa S-tului Sinod cu No. 219, prin care comunică, că se va muta din localul S-tului Sinod, și se trimite la comisiunea ad-hoc.

— Idem, petițiunea D-lui Toma Ștefan Tomovici, din comuna Ocnele Mari județul Vilcea, prin care se plânge în contra preotului Nae Gonstantinescu, din acea comună, că a desgropat pe tatăl D-sale și un copil, și i a transportat la biserica din cătunul Titireciu fără învoirea sa, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa P. S. Episcop al Dunărei de jos, cu No. 858 prin care cere a i se mai trimite 10 exemplare cu regulamentul costumului preotesc.

P. S. Episcop al Hușilor: Eū rog pe S-tul Sinod să ia hotărîrea ca acel regulament să se trimită la toți Episcopii, nu numai în număr de 3—4 exemplare, cum s'a trimis, ci cel puțin câte 10 exemplare.

I. P. S. Mitropolit Primat: Eū propun să se trimită câte 12 exemplare.

S-tul Sinod aprobă.

— Se comunică de la biuroū raportul direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 236 prin care cere binecuvîntarea de a tipări Proscomidia în formă de tablou, S-tul Sinod aprobă.

— Idem, raportul direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 244 prin care cere autorizarea de a construi

o magazie necesară pentru păstrarea cărților și se trimite la comisiunea respectivă.

— Idem, adresa D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice cu No. 6245, ca răspuns la adresa P. S. Episcop al Dunărei de jos cu No. 944, că hirotonia despre care P. S. Sa a scris nu se poate încuviința, de cât numai după ce parohia Cocargea se va despărți în două, Menționata adresă se trimete la comisiunea de petițiuni.

Idem, adresa D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice cu No. 6320 prin care înainteză un manual de cântări bisericești, arangiat pe note liniare al Protopsaltului I. G. Dima și se trimete la comisiunea respectivă.

— Idem, adresele cu No. 1002, 1012, 1013, 1014 și 1015 ale S-tei Episcopii de Argeș, privitoare la călugări și se trimet la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa S-tei Mitropolii a Ungro-Vlahiei cu No. 4221, prin care rîgă pe S-tul Sinod a face ca în viitor defensorii eclisiastici să fie recrutați din cler, și se trimete la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresele cu No. 4244 și 4245 ale S-tei Mitropolii a Ungro-Vlahiei privitoare la călugări și se trimet la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul comitetului redactor al jurnalului «Biserica Ortodoxă română» cu No. 157 prin care cere aprobarea budgetului pe exercițiul 1896,97 și se trimete la comisiunea ad-hoc.

— Idem, raportul direcțiunii Tipografiei Cărților Bisericești, prin care cere deschiderea unui credit pentru plata salariului D-lui P. Girboviceanu și M. Popescu, noi colaboratori la revista Biserica Ortodoxă Română și se trimete la comisiunea specială.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ne mai fiind comunicări, ridic ședința.

— Ședința se ridică, anunțându-se cea viitoare pe Merguri, 18 ale curenteii, orele 2. p. m.

† Președinte: **Ghenadie Mitropolit Primat.**

† Secretari: *Nifon N Ploestenu, Meletie Galatenu.*

Ședința din 17 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președinția I. P. S-șitului Mitropolit Primat.

— Se face apelul nominal și rcspond prezenți 14 P. P. S. S. membrii, fiind absenți P. P. S. S. Episcopi al Romanului și al Buzăului.

— Se citește sumarul ședinței precedente.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: P. S. Secretar a dis la începutul sumarului că sesiunea de toamnă a Sf. Sinod s'a deschis cu formalitatea obicnuită. Eă socotesc că cuvântul formalitate nu este tocmai potrivit și că ar fi mai bine să se ăică cu *solemnitatea* obicnuită.

— Se pune la vot sumarul cu rectificarea cerută de P. S. Atanasie Craiovénu și se primește.

— Se comunică de la biuroă telegrama I. P. S. Mitropolit al Moldovei prin care arată că nu pôte veni la S. Sinod de cât săptămâna viitoare și se ia act.

— Se comunică de la biuroă adresa P. S. Iónichie cu No. 171, prin care comunică că afaceri importante îl împedică de a lua parte la S. Sinod și cere un concediu până la 15 ale curentei, și Sf. Sinod luând act, aprobă concediul cerut.

— Idem, adresa P. S. Episcop al Rîmnicului cu No. 2287 pe lângă care înaintéză un tabloă de modificarea parohielor și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa P. S. Episcop al Argeșului cu No. 1035 cu un tabloă pentru modificări de parohii și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, referatul Părintelui Director al cancelariei Sf. Sinod cu No. 303, privitor la apelul preotului Ión Donescu din eparhia Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, referatul Părintelui Director al cancelariei Sf. Sinod cu No. 304, privitor la apelul preoților Ión Brătescu și Preda Ionescu din Eparhia Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, obștea locuitorilor parohiei Nopteșa din Eparhia Rîmnicului Nouului Severin, prin care cer a li se menține parohia așa cum este formată și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, petițiunea locuitorilor din cătunele Mehedința și Prahova pendinte de comuna Podeniș Noi, județul Prahova, prin care cer a li se forma o nouă parohie, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 257 prin care cere bine-cuvântarea S-tului Sinod de a tipări în a II-a edițiune *Orologiul cel mare, Triodul și Prohodul D-луй*, și se trimite la comisiunea respectivă.

— Idem, raportul Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 258 pe lângă care înainteză budgetul acelei tipografii pe exercițiul 1896 97, și se trimite la comisiunea respectivă.

— Idem, raportul comitetului redactor al revistei Biserica Ortodoxă, pe lângă care înainteză un tablou de datoriile ce sunt pe la Protoierei, și se trimite la comisiunea respectivă.

— Idem, petițiunea Diaconului I. Teodorescu prin care cere permisiunea S-tului Sinod de a tipări gratis tesa de licență în Theologie în Tipografia Cărților Bisericești, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, petițiunea cântăreților din comunele Bărbulești, Moldoveni, Jilavele, Arnăsești, Coșăreni și Borănești din județul Ialomița, prin care cer ca preoții să le dea și lor din venitul epitrahilului, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresele cu No. 864, 865, 866 și 867 ale P. S. Episcop al Buzăului relative la călugăriră, și se trimit la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul comunei Văgiulești, plasa Văilor, județul Mehedinți, prin care cere a nu se lua cătunul Cîrciu și a se adăoga la parohia Samarinești, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, patru dosare ale S-tei Episcopii a Dunărei de jos, privitoare la călugăriră, și se trimit la comisiunea de petițiuni.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acum intrăm în ordinea zilei.

P. S. Nifon Ploestenu citește răspunsul I. P. S. Mitropolit Primat la scrisoarea Patriarhului Ecumenic Antim al 7-lea, în următoarea cuprindere:

Sanctitatea Vóstră,

Vestea despre ridicarea Prea Fericitului Patriarh Antim al VII, pe ecumenicul scaun patriarhal al Bisericei creștine ortodoxe de Constantinopole, a umplut de nespusă bucurie duhovnicăscă inimile tuturor drept credincioșilor creștini.

Noi Ierarhiți Bisericei némului românesc, împreună cu tot clerul și poporul drept credincios, în deosebi ne-am bucurat de fericita veste că Sanctitatea Vóstră prin Pronia ceréscă și voința unanimă a clerului și a poporului, ați fost chemat la înaltul scaun apostolic.

Acéstă bucurie a crescut și mai mult, când am avut norocirea ca să primim și scrisórea Sanctității Vóstre din 18 Martie a. c., pe care cu dragoste am supus'o și la cunoștința Majestății Sale piosului nostru Rege Carol I și a Sântului Sinod al Bisericei autocefale ortodoxe române, al cărui Președinte suntem din voința lui Dumneđu și după legile în vigóre ale țerei nóstre.

Sântul Sinod luând act de mult prețuita Vóstră notificare și iubirea cu care ne-ați împărțășit'o am fost însărcinat a comunica Prea Fericirii Vóstre, smerite închinăciuni și frățești mulțumiri pentru zelul ce depuneți ca Bisericile ortodoxe surori, să fie în strânsă legătură cu Mama lor, — Marea Biserică din Constantinopole.

Biserica păzitului de Dumneđu Regat al României, care a privit în toate vécurile cu încredere și dragoste la Biserica din Constantinopole și a rămas în tot timpul statornică în dogmele ei, đilnic primește în sânul său, păgân și eterodocși din toate confesiunile, cărora li se întinde ajutorul cel duhovnicesc, pentru a lor mântuire.

Rugăciunile pe cari cu căldură le înălțăm către Creatorul A Tóte pentru Sanctitatea Vóstră, ne fac să nădăjduim că Bunul Dumneđu, Vě va dărui pace, sănătate și vieță îndelungată, spre mângâerea și bucuria tuturor credincioșilor.

Din pacea dată de Domnul nostru Iisus Christos, din iubirea cea dumneđească poruncită Apostolilor și din minunea săvârșită la sərbătórea a cincideci de đile după Inviere, în care Duhul Sânt s'a pogorât peste apostoli, spre a-i lumina să grăiască în limbile tuturor popórelor adunate în Ierusalim, să adeverește că noi trebuie să pro-

pagăm cuvântul lui Dumnezeu în limba fie-cărui popor, pentru ca acesta să poată înțelege învățătura cea sântă predicată în limba lui strămoșască, de către organele învestite cu această sântă misiune.

Multe popore creștine din diferite părți ale lumii ortodoxe, se bucură, că în sântele servicii se laudă Creatorul A Tóte în limba strămoșască și că din némul lor aú conducători sufletești, prin cari Li se mijlocește mântuirea de la Dumnezeu dátătorul bunătăților. Dar sunt unele cari încă n'aú dobândit fericirea acesta, și de la Sanctitatea Vóstră sub a cărui jurisdicțiune se află, așteptă acest prețios har.

Naționalitatea și limba, sunt scumpe ori-cărui popor; nimic nu este mai înrădăcinat în inima omului, de cât simțul de păstrare al acestor două comori. Mari sunt acei bărbați care țin sémă de aceste frumoșe și nobile dorințe și de aceste sante drepturi ale popórelor!

Câtă mângâere va cuprinde sufletul Nostru, când Prea Fericirea Vóstră ca primul Ierarh al Bisericei drept măritóre de răsărit, va lua în considerațiune aceste dorințe și va consimți la această nevoe cerută de timp! Dar câtă bucurie vor simți și acei creștini, când rugăciunile și cântările sante se vor aduce lui Dumnezeu, în limba némului din care fac parte.

Multe mijlociri s'aú făcut către Noi din partea unor fi sufletești din păzita Vóstră de Dumnezeu diecesă, pentru a li se îngădui să pótă aduce laude și mulțumiri lui Dumnezeu în limba părinților lor; și aceste mijlociri, Ne-aú determinat ca să supunem la cunoștința Sanctității Vóstre această importantă cestiune, căria dându-i-se o soluțiune favorabilă să se pótă pomeni cu multă dragoste la santele și misterioșele jertfe numele Prea Fericirii Vóstre.

Iar pentru tóte acestea, cerem harul lui Dumnezeu împreună cu santele Vóstre rugăciuni pentru smerenia Nóstră, pentru frații noștri întru Christos Ierarhi și preoți, precum și pentru toți bine credincioșii creștini de pe pământul românesc.

Al Sanctității Vóstre,
măi mic frate în Christos și cu totul devotat
 (ss) **Ghenadie Mitropolit Primat.**

1895, Maiu 29, București.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acesta este răspunsul pe care l'am făcut eu către Patriarhul Antim al 7-lea, care mi-a notificat suirea sa pe tronul patriarhal.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Cred că sunt în vederile S-tului Sinod a exprima I. P. S. Președinte mulțumiri respectoase pentru alcătuirea și trimiterea acestei epistole către Patriarhul ecumenic, în numele S-tului Sinod, care ia act de ea

— *P. S. Atanasie Craiovénu, raportor,* citește raportul comisiunii pentru cercetarea cărților de cântări bisericești, relativ la cartea D-lui G. Dima pusă pe note liniare și conchide la aprobarea ei ca carte didactică.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Comisiunea a confruntat notele acestea cu cele-l-alte ale P. S. Episcop al Romanului?

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Da, da, le-am confruntat.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Cum le-a confruntat?

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: A cântat unul pe notele liniare și altul s'a uitat pe notele psaltichiei și de aici s'a putut constata, că cântările de pe psaltichie sunt foarte bine reproduse pe notele liniare.

Noi, comisiunea, nu ne pretindem că suntem desevârșiți în această artă, dar pe cât ne pricepem, am putut constata, că autorul a căutat să exprime cât mai exact melodia de pe psaltichie pe notele liniare. Singur autorul declară, că după o încercare de ani îndelungați cu violina, a ajuns la rezultatul acesta, ceea ce și noi am constatat; și de aceea rugăm pe S-tul Sinod să aprobe concluziunile raportului.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ați vorbit de un imn la desbrăcarea Arhiereului, ce imn este acela?

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Pre Stăpânul.

I. P. S. Mitropolit Primat: Da, acesta este.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: N'am nimic de spus în contra persoanei D-lui Dima, ne este cunoscut nouă tuturor; dar asupra unei expresiuni care a întrebuintat-o P. S. raportor, că în considerațiunea, că, cântăreții bisericești cunoscători de cântările puse pe note de psaltichie s'aă împușinat și se împușină din zi în zi, de aceea,

ține P. S. Sa, am primit pe acelea, puse pe note liniare.

Asupra aprecierilor, iarăși nu mai țic nimic, dar că cântăreții se îpuținază din țic în țic. De ce? Nu suntem noi datori să cerem? Românul țice: «Până nu plânge copilul, mama nu ȳ dă de mâncare». Așa și noi, de ce să nu cerem școlă de cântării bisericești? O să mi se răspundă: Apoi la Iași aveți o școlă de psaltichie. Da, avem pentru că am cerut mulți ani de rând și abia acum doi, trei ani în urmă s'a regulat școlă de cântării bisericești în Mitropolie, afară de școlă corului vocal. Corul vocal este musica europenă.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Acéstă musică se chiamă armonică.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Mulțumesc de observațiune; dar în fine, fie și armonie: o sciam acéstă. Voiă să țic însă, că acéstă musică se cântă în tóte țerile din Europa occidentală. La noi cântările nu sunt după melodia europenă, ci după cea răsăriteană.

De ce să nu stăruim și să cerem ca să se reînființeze școlile de cântării bisericești?

P. S. Episcop al Hușilor: La Huși este una.

I. P. S. Mitropolit Primat: Și la Mitropolie este.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Fórté bine. Și la Mitropolia Moldovei este una, cum am țis. Tóte acestea însă sunt înființate după deosebite împrejurări. Noi dar suntem datori să cerem, ca cântările nóstre bisericești să se cultive.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Cred, că n'am ce să răspund alt de cât să mulțumesc I. P. S-țitului Mitropolit al Moldovei, că și I. P. S. Sa constată ce am afirmat eă, că cântăreții nóștri se îpuținază. Acum de ce se îpuținază, acéstă nu o pot ști; e destul că aprecierile din raport corespund cu realitatea lucrurilor.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Mă ertați, noi nu trebuie se alergăm la cuvinte meșteșugite, ci cuvântul nostru trebuie să fie cel adevérat ce este așa, așa. ce nu, nu.

P. S. Arh. Nifon Ploesténu: Smerit și cu profund respect amintesc I. P. S-țitului Mitropolit al Moldovei. că I. P. S-țitul Mitropolit Primat deja în discursul de deschidere al S-tului Sinod, are un desiderat și pentru ameliorarea cântăreților bisericești; și fiind că I. P. S. Mitropolit al

Moldovei a deschis această cestiune, eă ași crede, că ar fi bine ca într'una din ședințele viitoare să se alégă o comisiune, care să se ocupe de această cestiune.

I. S. P. Mitropolit Primat: Neaparat că trebuie să facem acésta.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Este bine să constatați, că arătările raportorului sunt adevărate.

— Se pun la vot conclusiunile raportului comisiunei și se primesc.

— *P. S. Atanasie Craiovénu,* raportor, citește raportul comisiunei pentru cercetarea cărților de cântări bisericești, asupra manualului de cântări al D-lui Dumitru Ionescu, profesor la șcôla normală Vasile Lupu din Iași.

Comisiunea este de opinie ca să se aprobe acésta carte.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Nu cum-va acésta este o compilațiune după aceea a *P. S. Episcop al Romanului?*

I. P. S. Mitropolit Primat: Din citirea raportului am vădut că ați studiat bine cestiunea, dar putem s'o lăsăm pe mâine până va veni și *P. S. Episcop al Romanului.* *S. Sinod încuviințeză.*

I. P. S. Mitropolit Primat: Acum vă rog să procedem la alegerea comisiunei pentru retipărirea *Bibliei* și revisuirea legei organice a S-tului Sinod, care să forméze codul nostru bisericesc.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Eă cred că cestiunea acésta cere ôre care lămuriri, eram să ȃic discuțiunii, dar nu încape discuțiunii aci. Ca să se relipărescă Biblia nu mai este îndoială, căci textul Bibliei nôstre este septuaginta, cel primit de biserica ortodoxă a răsăritului. După care edițiune, după care tipărire însă să se facă acésta? La noi, vedeți, Biblia este tipărită întâi de Șerban Vodă, Biblia tipărită în Transilvania acum o sută de ani; apoi este Biblia tipărită de societatea rusescă, care este tipărită la Petersburg. În urmă s'a mai tipărit și la noi, așa dar interesul nostru este să scim dupe care carte, dupe care edițiune? Noi trebuie să știm acésta. La Biblia tipărită la Petersburg, care a fost pe la începutul secolului acestuia a fost trimis din Moldova un Arhiereu, Varlaam Cuza, care a stat acolo 2, 3 ani până s'a tipărit și el spune într'o mică cuvântare că a tipărit'o

după cea tipărită în Transilvania și după aceea au făcut ore care complectări textului Bibliei, care miróse a uni-ați. De aceea încă odată ȃic după care text și ediție sã se tipãrescã?

P. S. *Episcop al Hușilor*: Eú cred cã comisiunea care se va alege are sã se ocupe cu pregãtirea saú mai bine ȃis cu determinarea textelor dupe care sã se reti-pãrescã Biblia și atunci când va veni cu raportul vom vedea dacã avem de obiectat ceva, atunci vom ȃice nu acesta, ci acela; iar pãnã atunci sã alegem numai co-misiunea.

P. S. *Atanasie Craiovénu*: Comisiunea, ce S-tul Sinod voește sã alégã acum, avénd a îndeplini o lucrare din cele mai însemnate, cãci Biblia este cartea cãrȃilor și manualul de citit în tóte ȃilele de cãtre fie-care creștin, o asemenea comisiune zic, trebuie sã presinte o garanție despre ortodoxia și corectitudinea traducerii, de aceea așí fi de pãrere ca comisiunea sã se alégã dintre P. P. S. S. Episcopi. P. P. S. S. Arhierii titularii cu tótã silința ce au de a fi în limitele stricte ale ortodoxiei, nu ar putea sã însufle aceiași încredere ca P. P. S. S. Episcopi care sunt ómenii cu trecut, cu destulã experiență și cu autoritate. Rog dar pe S-tul Sinod sã alégã acéstã comisiune dintre P. P. S. S. Episcopi saú cel puțin în majoritatea ei sã fie compusã din P. P. S. S. Episcopi.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Cred cã este mai nemerit sã se alégã comisiunea dintre arhierii, care sunt profesorii la Facultatea de Teologie, ca unii carii se ocupã cu explicarea Bibliei și predarea istoriei bisericești. Raportul acelei comisiunii se va supune la cunoștința S-tului Sinod și P. P. S. S. Episcopi atunci sunt în drept sã aprecieze dacã opiniunea comisiunii este în așa mod, în cãt sã împace spiritul bisericii pentru reti-pãrirea unei asemenea cãrȃi, pe care o cerem cu toȃii.

Cred cã P. P. S. S. Episcopi, cum a ȃis și P. S. Atanasie, sunt mai cu greutate și neapãrat cã au sã cerceteze cu mai multã competență Biblia, dar și P. P. S. S. Lor sã nu se eschiveze de la acéstã lucrare, mai cu sémã cã sunt și profesorii la facultate și lucrarea acelei comisiunii are sã vie în desbaterea S-tului Sinod.

P. S. *Episcop al Dunãrei de jos*: I. P. S. Preșe-

dinte! Din discuțiunile care se urmăză, eū vĕd cā anticipăm asupra cestiuneī. Voim sā scim: Ce are sā facā comisiunea care se va alege? Va lua ea în cercetare și revizie Biblia saū va veni numai cu opiniunea sa? Ialā ce trebuie sā scim:

I. P. S. Mitropolit Primat: Va veni numai cu opiniunea sa.

P. S. Episcop al Dunăreī de jos: Apoi atunci de ce sā mă discutăm noi acum în zadar persoanele.

P. S. Nifon Ploestĕnu: Sā așteptăm opiniunea acesteī comisiuni. Din citirea ce s'a dat ordineī și lei de către I. P. S. Președinte, am vĕdut cā după retipărirea Biblieī vine cestiunea privitoare la alegerea regulamentelor care sā formeze codul nostru bisericesc. Ar fi bine ca comisiunea, care se va alege, sā se ocupe cu ambele cestiuni.

I. P. S. Mitropolit Primat: Neapărat cā se va ocupa. Acum vĕ rog sā procedem la alegerea comisiunei.

— Se procede la alegerea comisiunei pentru retipărirea Biblieī prin vot secret și rezultatul votului este:

Votanți 14. Bilete albe 3. Voturi exprimate, 11. Aū întrunit:

P. S. Pimen Piteștĕnu	11 voturi.
» » Atanasie Craiovĕnu	» »
» » Nifon Ploestĕnu	» »

I. P. S. Mitropolit Primat: Așa dar P. P. S. S. Arhierĕi, Pimen Piteștĕnu, Atanasie Craiovĕnu și Nifon Ploestĕnu, care aū întrunit unanimitatea voturilor exprimate, sunt aleși membri în comisiunea pentru retipărirea Biblieī.

Ne mă fiind nimic la ordinea zileī ridic ședința; Cea viitoare va fi pe mâine, tot la ora 2 după amiază.

— Ședința se ridică și se anunță cea viitoare pentru ziua de 18 Octombrie orele 2 p. m.

† Președinte: **Ghenadie Mitropolit Primat.**

† Secretari: *Nifon N. Ploestĕnu, Meletie Galațĕnu.*

Ședința din 18 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președinția I. P. S-țitului Mitropolit Primat.

— Se face apelul nominal și respund prezenți 16 P.P. S.S. membri.

I. P. S. Mitropolit Primat: Fiind numărul complet, ședința este deschisă.

— Se citește sumarul ședinței precedente.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Am auzit în sumar dicându-se, că Mitropolitul Moldovei arată cum că cântăreții s'a u imputinat din ți în ți. Acesta cred că nu este tocmai corect.

Raportorul a arătat, că cântăreții se imputineză din ți în ți și asupra acestui cuvânt Mitropolitul Moldovei a luat cuvântul.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Am cerut cuvântul asupra sumarului. În procesul-verbal s'a omis a se menționa că, după citirea epistolei către Patriarhul Antim al 7-lea, eu am rugat pre S-tul Sinod a lua act de această epistolă și a mulțumi I. P. S. Vóstre pentru această lucrare plină de dragoste creștinăscă, de sentimente naționale, ce ați adresat Prea fericitului Patriarh, în numele S-tului Sinod. Pe urmă fiind vorba de o lucrare, ce am prezentat'o eu în calitate de raportor spre aprobarea St. Sinod și anume despre liturghia compusă de D. Dimitrie Ionescu din Iași, această lucrare se numește manual; cred că e mai bine a se numi *manuscris*.

— Se pune la vot sumarul ședinței precedente cu aceste rectificări și se primește.

— Se comunică și se citește de la biuroū telegrama Altetei Sale Regale Principele Ferdinand, în următoarea cuprindere, ca respuns la felicitările ce I a adresat S-tul Sinod cu ocasiunea aniversărei nașterei Principesei Elisabeta și a botezului Prințului Carol:

Inalt Prea Sântiei Șale Mitropolitului Primat.

*„Urările așa de căldurose ce Inalt Prea Sântia Vóstră ne a-
duceți cu prilejul aniversărei de astă-ți, adânc ne-a u mișcat și
din tot sufletul mulțumim atât Inalt Prea Sântiei Vóstre cât
și Sântului Sinod“.*

FERDINAND.

S-tul Sinod ia act.

— Se comunică de la biuroū adresa S-tei Mitropolii a Ungro-Vlahiei cu două dosare relative la călugăriri și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, petițiunea D-lui Dimitrie Popescu, absolvent al Facultăței de Teologie prin care cere a se tipări gratis tesa sa de licență în Teologie în Tipografia Cărților Bisericești și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa D-lui Ministru de Interne cu No. 33,671, prin care comunică S-tului Sinod, că clișeurile cerute cu adresa No. 393/95 nu se pot ceda Tipografiei Cărților Bisericești, de ôre-ce sunt trecute în inventariu, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești cu No. 260, prin care comunică condițiunile în care se pôte înființa un atelier de litografie pe lângă acea Tipografie, și se trimite la comisiunea respectivă.

— Idem, raportul Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești prin care face cunoscut, că P. S. Episcop al Hușilor cedează Tipografiei dreptul de proprietate ce'l are asupra pietrei de litografie a antemisului, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, petițiunea Preotului Alexandru Popescu, din comuna Cernica, pe lângă care înainteză spre cercetare un manuscris intitulat: «Catechismul învățământului religiunei creștine ortodoxe» și se trimite la comisiunea pentru cercetarea cărților didactice religiose.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acum intrăm în ordinea ȃilei. La ordinea ȃilei avem;

1) Rapôrtele comisiunei de petițiuni;

2) Ase decide de către S-tul Sinod, ca îngrijitori de pe la bisericile întreținute de Eforia Spitalelor Civile să fie preoți, iar nu mirenî, cum se practică aȃi;

3) A se decide ca cărțile vechi de ritual să se înlocuiască în tôte bisericile cu cele noui din Tipografia Cărților Bisericești.

Maî întâiū însă, să lămurim cestiunea manuscrisului de musică al D-lui Dimitrie Ionescu pus pe două voci. P. S. Episcop al Dunărei de jos a propus în ședința trecută să așteptăm și venirea P. S. Episcop al Romanului, ca să 'și dea și P. S. Sa părerea asupra cestiunei.

P. S. Atanasie Craiovénu: Comisiunea studiind această lucrare a găsit că ea este o liturghie, pusă pe 2 voci, compusă pe notele muzicii armonice spre a se cânta în școlă și în Biserică. Melodia acestei liturghii este simplă și în scara fundamentală a muzicii armonice, numită *do* major, care este cea mai ușoară scară. Nu știu dacă și liturghia P. S. Episcop al Romanului este compusă tot în această scară.

Comisiunea a mai constatat că sunt și unele cântări puse pe 3 voci, cari de asemenea sunt foarte simple și destul de potrivite a se cânta în biserică mai ales de către copii.

În vedere că această carte este așa de ușoară în cât se poate cânta și de copii, comisiunea a ajuns la concluziunea că acest manuscris poate fi aprobat a se cânta în școlă și în biserică. P. S. Episcop al Dunărei de jos a propus să se amâne votul până când va veni P. S. Episcop al Romanului, căci poate să aibă ceva de obiectat asupra acestei cestiuni.

P. S. Episcop al Romanului: Aud că acesta este pusă pe două voci și mai departe pe 3 voci. Până ce nu voi vedea, nu pot să mă pronunț; o liturghie simplă nu se poate cânta pe 3 voci, căci atunci nu se poate face nimic.

P. S. Episcop al Hușilor: Acelea sunt alte cântări.

P. S. Episcop al Romanului: Să le observ și eu.

P. S. Atanasie Craiovénu: Acelea nu intră în liturghie. În ce scară este compusă liturghia P. S. Vóstre?

P. S. Episcop al Romanului: Liturghia mea este aproape după muzica noastră bisericască. Ea este votată de S-tul Sinod și aprobată de D. Ministru al cultelor la 1871. Acum când am prezentat-o D-lui Ministru, D-sa a ținut: prea bine, este aprobată de S-tul Sinod, dar acum 18 ani muzica a fost în fașă; prin urmare trebuie dată din nou la aprobare. Atunci a dat-o în cercetarea D-lui Muzicescu. D-nelui o găsește bună însă cu condiția următoare, că ar trebui să se dea la școlile normale, fiind prea grea pentru copii. Pe urmă am compus-o și eu și am dat-o la toate școlile.

I. P. S. Mitropolit Primat: Cestiunea a fost dacă P. S. Vóstră aveți ceva de obiectat asupra acestui ma-

nuscris, cu care a venit P. S. raportor. Cât pentru liturghia P. S. Vóstre, ea este trecută prin S-tul Sinod.

P. S. Episcop al Romanului: Daca este pe 2 voci și parte pe 3 voci, negreșit că o aprob și eú.

Se pun la vot conclusiunile raportului comisiunei și se primesc.

— P. S. Valerian Rimnicénu raportor, citește raportul comisiunei pentru tunderea în monahism a fratelui Gavriil Sandu din monastirea Turnu.

Asupra acestei cestiuni comisiunea este de părere a se amâna călugărirea până va presenta următoarele acte:

1) Actul de divorț prin hotărîre definitivă a tribunalului local.

2) Certificat de la oficerul stărei civile că divorțul s'a trecut în actele stărei civile și 3) Certificat de la autoritatea civilă în drept, că împărțela averei între moștenitori s'a efectuat după lege.

Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiuni pentru tunderea în monahism a surorii Evdochia G. Matei din monastirea Văleni.

Comisiunea opinéză a i se amâna călugărirea până ce va atinge vârsta cerută de regulament.

S-tul Sinod aprobă conclusiunile raportului.

P. S. Episcop al Hușilor: I. P. S. Președinte, este adevărat că în regulament așa se dice după cum a arătat P. S. raportor, că stărițele de la monastiri să nu recomande la călugărire de cât atunci când vor avea vârsta de 40 ani și că surorile pentru serviciul bisericesc să se trecă în ștat ca surori. S'a încercat, pe cât 'mă-aduc aminte a se face acésta, adică s'aú trecut surorile din serviciul bisericeii, în ștat, dar aú fost șterse de Onor. Minister. Mai târziu S-tul Sinod și-a đis: dacă nu se primesc surorile, pentru serviciul bisericeii, atunci trebuie să luăm alte măsuri, căci serviciul bisericesc nu póte rămâne nefăcut. În urmarea unei asemenea împrejurări, S-tul Sinod a luat hotărârea să mai pogóre vârsta de 40 ani, care e după regulament și cu chipul acesta s'aú călugărit surori și mai jos de 40 ani.

Cât privește dar vârsta, în urma celor ce am spus, ar putea fi înlăturată. Nu tot așa însă póte fi și cu actele.

Și când ele nu sunt în regulă. n'am nimic de ținut și poate rămâne opiniunea comisiunii.

— P. S. Valerian, raportor, citește raportul comisiunii de petițiunii pentru tunderea în monahism a surorii Stanca I. Manu din monastirea Văleni.

Comisiunea găsind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a i se aproba călugărirea.

— Se pun la vot concludsiunile raportului comisiunii și se primesc.

— Idem raportul comisiunii de petițiunii pentru tunderea în monahism a fraților: Hagi C. Stelian și Florea Stanciu din monastirea Ghighiu.

Asupra acestor frați comisiunea opinază a li se admite călugărirea, când vor îndeplini formalitățile cerute de regulament. S-tul Sinod aprobă.

— Idem raportul comisiunii de petițiunii asupra suplicii D-lui Toma Ștefan Tomovici din comuna Ocnele mari județul Vâlcea, prin care reclamă contra preotului Nae Constantinescu.

Asupra acestei cestiuni comisiunea este de opinie a se face întrebare P. S. Episcop respectiv, pentru ce nu s'a dat satisfacere suplicantului, ca în urmă să se potă pronunța și S-tul Sinod.

— Se pun la vot concludsiunile raportului comisiunii și S-tul Sinod le aprobă.

— Idem, raportul comisiunii de petițiunii asupra suplicii preotului C. Meschiu din comuna Șomănești, județul Gorj, prin care se plânge contra episcopului bisericeii.

Comisiunea opinază a se întreba P. S. Episcop respectiv, întru cât plângerea este adevărată și ce măsuri s'aŭ luat, spre a nu se jini drepturile bisericeii și ale servitorilor săi.

Se pun la vot concludsiunile raportului comisiunii și se aprobă.

— Idem, raportul comisiunii de petițiunii, relativ la suplica monahului Ioil Gavrilescu, călugărit în sf. Munte Atos, schitul Prodrom și actualmente în schitul Sihuștru, județul Tecuci, prin care rîgă pe S-tul Sinod a'î recunoște calitatea de monah. Asupra acestei cestiuni, comisiunea crede, că S-tul Sinod admițînd cererea, ar stabili un precedent, care ar încuragia pe mulți a căpăta călugărirea

fără a se supune regulilor prescrise în regulamentele monastirilor din țară, și deci este de opinie a se trece la ordinea zilei.

P. S. *Arh. Pimen Piteștenu*: Față de această cerere din partea unui monah, care a primit monahismul în vre una din bisericile Române în afară de regulament, eu găsesc în regulamentul pentru disciplina monahală art. 12, care este foarte precis. El ține: «Orî-ce persoană din cler ar cuteza a tunde în monahism pe altă cale, va cădea sub judecata bisericească». Orî cine va primi monahismul afară de cuprinsul României și fără permisiunea și binecuvântarea S-tului Sinod, nu se va putea bucura de drepturile acordate de legea clerului și monahismului Român.

Prin urmare foarte bine a conchis P. S. raportor în conclusiunile sale, că adică, S-tul Sinod să nu primiască cererea acestui monah pentru motivul, că prin acesta s'ar crea un precedent, care, mai mult sau mai puțin, ar fi foarte păgubitor monahismului nostru român din sf. Munte. Sunt mai mulți români, cari au primit călugărirea acolo, cunosc personal pe unii despre care vă voi vorbi altă dată, dar intrarea lor în monahism nu este cunoscută de biserică și de S-tul nostru Sinod.

Atară de acesta se poate întâmpla, ca un monah, venit de la Sf. Munte să aibă ore-care angajamente în țară și mai târziu aceste angajamente să provoce ore-care neajunsuri stărei monahale a celor din sf. Munte. De aceea, eu aș crede, că asupra acestei cereri nu numai să se treacă la ordinea zilei, dar să se respingă.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Este adevărat, că regulamentul nostru este precis în această privință, însă noi trebuie să ne gândim cu toată serioșitatea cuvenită unor asemenea cestiuni și mai cu seamă asupra conclusiunilor cari sunt pentru respingere.

Eu aș fi fost de altă părere și anume: de aceea ca comisiunea să fi opinat ca să trimită și pe acest călugăr să urmeze filiera regulamentară, pe care o urmăzează toți aceia cari voesc să îmbrățișeze schima monahală. Să se așeze monachul acesta într'o monastire cu știrea și binecuvântarea Chiriarhului respectiv și stărețul de acolo încredințându-se despre dorința și stăruința sa, să mijlocască la Chiriarhul său, iar acesta la S-tul Sinod să ceară bine-

cuvântarea, recunoșterea și aședarea lui în monastire, căci dacă noi primim în Biserica noastră și în Statul român preoți hirotoniți nu după legile noastre, ci după cele de acolo, gândesc că am fi prea aspri cu niște monahi, cari s'aũ călugărit după legile de acolo și vin apoi la noi. De aceea cred că, o asemenea suplică să fie trimisă Chiriarchului respectiv și dacă acesta va primi de la starețul respectiv al monastirei vre-o cerere în privința acestui monah pentru retragerea și așezarea sa în monastire, P. S. Chiriarch nu are de cât să mijlocască la St. Sinod și gândesc că acesta are să dea numai de cât asentimentul său.

I. P. S. Mitropolit Primat: Voiu să răspund P. S. Episcop al Dunărei de jos.

Norma acesta s'a păstrat și se păstrează în tot-deuna, căci călugării, cari vin de la Sf. Munte, se duc în monastire, și după ce fac un stagi, vine starețul și'l recomandă; iar monahul de ađ vine deadreptul la S-tul Sinod.

P. S. Episcop al Hușilor: Pe lângă cele espuse de I. P. S. Mitropolit Președinte și de P. S. Episcop al Dunărei de jos, eu întreb pe P. S. Episcop al Romanului, în a cărui Eparhie cade acel schit, are știință despre acel călugăr? Și dacă are, apoi cum stă el acolo și cine l'a primit? Ar trebui ca Episcopul să cerceteze întâiu. P. S. Sa cred, că nici nu are știință; și se pôte să nu aibă știință, căci schiturile desființate sunt multe și asemenea călugări se pripășesc prin ele fără știrea autorităților.

I. P. S. Mitropolit Primat: Atunci pun la vot concludsiunile raportului comisiunei, însoțite de propunerea P. S. Episcop al Dunărei de jos, ca acest monah să se adreseze Chiriarchului respectiv.—S'a primit.

— P. S. Valerian, raportor, citește raportul comisiunei de petitiuni pentru admiterea în schima monahală a surorii Ióna I. Antița din monastirea Văleni.

Comisiunea gășind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a i se acorda călugărirea.

— Se pun la vot concludsiuniunile raportului comisiunei și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petitiuni pentru tundera în monahism a fratelui I. Drăghicioiu din schitul Lainici. Comisiunea gășind îndeplinite tóte formalitățile ce-

rute de regulament, este de părere să i se admită călugărirea.

— Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiuni pentru tunderea în schima monahală a surorilor Ecaterina Popovici și Elisaveta Ionescu, din monastirea Văleni. Cât privește pe sora Ecaterina Popovici, comisiunea gășind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, opinază pentru admiterea ei la monahism; iar cât privește pe sora Elisaveta Ionescu, numita soră, ne având vârsta cerută de art. 22 din regulament, comisiunea este de opinie a i se amâna călugărirea până când va atinge vârsta canonică.

— Se pun la vot conclusiunile raportului comisiunei și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiuni relativ la suplica D-lui Gh. Dumitrescu Cămărașu din Galați, prin care se plânge că primarii și Epitropii bisericilor după timpuri n'ar fi lucrat în interesul bisericilor și a dreptății. Asupra acestei cestiuni, comisiunea crede că ea ar fi fost de competența presei, întru cât ar fi fost necesitate de discuțiune, a tribunalului, întru cât este cestiunea de proces și a P. S. Episcop Eparhial, întru cât privește ordinea bisericilor, din acea Eparhie și conchide a se recomanda suplica cu anexele sale P. S. Episcop respectiv.

Se pune la vot opiniunea comisiunei și se aprobă.

— Idem, raportul comisiunei de petițiuni relativ la tunderea în monahism a fratelui Vasile Crăciun din monastirea Sinaia.

Asupra acestei cereri comisiunea gășind că numitul frate n'a îndeplinit stagiul cel puțin de 6 luni după cum cere articolul 7 din regulamentul de admitere în schima monahală, comisiunea opinază a i se admite călugărirea după 3 luni de la data acestui raport.

Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiuni relativ la suplica locuitorilor comunei Sisești județul Mehedinți, prin care cer a nu li se descompune parohia după cum a fost stabilită.

Asupra acestei cestiuni, comisiunea este de opinie a se recomanda această petițiune P. S. Episcop Eparhiot, spre a o avea în privire când i se vor face cereri pentru împărțirea acelei parohii.

Se pun la vot concluziunile raportului și se aprobă.

— Idem, raportul comisiunei relativ la adresa D-lui Ministru al Cultelor, privitoare la modificarea parohiei numită Cocargeaua din județul Constanța, precum și relativ la adresa I. P. S. Mitropolit Primat, prin care propune, ca defensorii eclesiastici să fie recrutați dintre clericii.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Este aceeași adresă pentru amândouă cestiunile?

P. S. Atanasie Craiovénu: Pe cât am înțeles din citirea raportului, sunt două adrese, dintre care una relativă la modificarea de parohii, iar a doua este adresa I. P. S. Mitropolit Primat, supusă la cunoștința S-tului Sinod, în cestiunea defensorilor; P. S. Raportor, tratăză în raport despre ambele cestiuni, de și nu are a face una cu cea l'altă.

P. S. Valerian Râmnicénu: Ambele tind la același lucru.

P. S. Atanasie Craiovénu: Partea dintâiu a raportului este de căderea comisiunei pentru parohii, iar partea a doua pôte să se aibă în vedere la modificarea legii.

I. P. S. Mitropolit Primat: Nu s'a ales comisiunea pentru parohii.

P. S. Pimen Piteștenu: Pentru partea a II-a din raport, n'am de ȝis nimic. În ceia ce privește însă partea I-a a raportului, ea stă în deplin acord cu articolul 11 din legea clerului. Decî dar nu este vorba de o modificare a legii clerului, ci o cerere făcută de D-l Ministru al Cultelor în conformitate cu articolul 11.

I. P. S. Mitropolit Primat: Trebuie să se comunice D-lui Ministru, că S-tul Sinod este de părere să se desfacă parohia în două.

— Se pune la vot și se primește.

I. P. S. Mitropolit Primat: Așa dar pentru partea a II-a privitoare la defensorii eclesiastici, P. S. raportor să vie cu un alt raport și asupra aceluî raport vom discuta și vom comunica D-lui Ministru al Cultelor votul S-tului Sinod

Acum ne mai fiind nimic la ordinea ȝilei, ridic ședința. Cea viitoare va fi pe mâine Vineri, la orele două.

— Ședința se ridică, anunțându-se cea viitoare pentru Joi 19 Octombrie, orele 2 p. m.

† Președinte: **Ghenadie Mitropolit Primat.**

† Secretari: *Nifon N. Ploestenu, Meletie Galățenu.*

Ședința din 19 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președenția I. P. S-țitului Mitropolit Primat.

— Se face apelul nominal și răspund prezenți 16 P.P. S.S. membri.

Numărul fiind complet, se declară ședința deschisă.

— Se citește sumarul ședinței precedente.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Am de făcut două observațiuni asupra sumarului. Prima observație este asupra punctului unde se țice că s'a citit telegrama Principelui Ferdinand. Noi ar trebui să fim mai cu îngrijire când aducem la mijloc numele Principelui Moștenitorul Tronului României. Ar trebui să se țică, *Moștenitorul Tronului.*

A doua observație am s'o fac asupra cuvintelor, care se întrebunțeză cu multă înlesnire și anume asupra cuvintelor: când se citește despre călugăriri, se țice fratele cutare sau sora cutare se respinge, pentru că nu are vârsta canonică. Eū cred că ar trebui mai bine să se țică, că nu are vârsta cerută de regulament.

P. S. Episcop al Hușilor: În procesul verbal s'a trecut, că cartea P. S. Episcop de Roman, pusă pe note liniare este aprobată de S-tul Sinod în 1871; să se rectifice, căci la această dată S-tul Sinod nu era constituit.

P. S. Episcop al Romanului: A fost făcută și aprobată atunci de Minister și mai târziu de S-tul Sinod.

— Se pune la vot sumarul ședinței precedente, cu aceste rectificări, și se primește.

P. S. Episcop al Argeșului: I. P. S. Președinte, relativ la actele aflătoare în dosarul de călugărire a surorii Evdochia, care a fost în ședința de ieri, s'a țis de P. S. raportor, ca actele nu sunt în regulă, de ore-ce un act cu data din 1885 'i se pare P. S. Sale că este șters și

nu p \acute{o} te șervi ca ațt de naștere. Mał sustine P. S. Sa, c \acute{a} ac \acute{e} st \acute{a} ștergere s'a observat, c \acute{a} c \acute{i} mał pe urm \acute{a} s'a \acute{u} adus trei acte, care confirm \acute{a} c \acute{a} este n \acute{a} scut \acute{a} in acelașan. E \acute{u} am đis, c \acute{a} acela nu este un act de naștere in regul \acute{a} , ci este un act constator de etate și moralitate; și fiind c \acute{a} nu era in regul \acute{a} , e \acute{u} am cerut ș \acute{a} fac \acute{a} un altul in regul \acute{a} , sa \acute{u} extract dup \acute{e} actele st \acute{a} rei civile sa \acute{u} , conform legei, cu martori. Actul s'a și f \acute{a} c \acute{u} t in felul acesta, dar nu pe h \acute{a} rtie timbrat \acute{a} , E \acute{u} am pretins și acesta ca ș \acute{a} se fac \acute{a} pe h \acute{a} rtie timbrat \acute{a} , ceea ce s'a și f \acute{a} c \acute{u} t.

Prin urmare am voit ș \acute{a} V \acute{e} constat, c \acute{a} actele sunt in regul \acute{a} , și dac \acute{a} c \acute{a} lug \acute{a} rirea s'a am \acute{a} nat a fost numai c \acute{a} raportorul a conchis, c \acute{a} actul de naștere ș \acute{a} fie omologat de tribunal, ceea ce nu s'a cerut pentru to \acute{i} .

N'am luat cuv \acute{e} ntul contra conclusiunilor raportului, ci am voit numai ș \acute{a} da \acute{u} o l \acute{a} murire asupra actelor, care sunt in dosar, c \acute{a} sunt in regul \acute{a} , iar nici de cum c \acute{a} cu acel act din urm \acute{a} ar fi voit ș \acute{a} indrepteze pe cele dinainte. Ac \acute{e} sta dovedește ore-care malițiositate, dac \acute{a} 'm \acute{i} este permis ș \acute{a} đic așa.

I. P. S. Mitropolit Primat: De ce n'a \acute{i} luat cuv \acute{e} ntul c \acute{a} nd s'a citit raportul comisiunei, ca ș \acute{a} da \acute{i} aceste l \acute{a} muriri? Acum nu se p \acute{o} te reveni.

P. S. Arh. Valerian R \acute{a} mnic \acute{e} nu: E \acute{u} n'am de vorbit de c \acute{a} t dou \acute{e} , trei cuvinte, ca ș \acute{a} r \acute{e} șpund P. S. Episcop al Argeșului.

Lucrul st \acute{a} așa: am g \acute{a} sit in dosar un act fals, ras, a c \acute{a} ru \acute{i} urm \acute{a} se cunoște bine. Așa dar noi, comisiunea, am fost in indoial \acute{a} asupra adev \acute{e} rului și am b \acute{a} nuit actul acela.

Pe urm \acute{a} , ca ș \acute{a} se doved \acute{e} șc \acute{a} c \acute{a} r \acute{a} s \acute{a} tura ațee \acute{a} este bun \acute{a} , urm \acute{e} z \acute{a} in c \acute{a} trei acte de naștere, ceea ce nu se obic \acute{i} nu \acute{e} ște nici odat \acute{a} .

P. S. Episcop al Argeșului: Tocma \acute{i} ac \acute{e} sta am voit ș \acute{a} v \acute{e} r \acute{e} șpund e \acute{u} , c \acute{a} nu sunt trei acte de naștere, ci numai unul.

P. S. Arh. Valerian R \acute{a} mnic \acute{e} nu: Acele trei acte neobic \acute{i} nuite in \acute{r} 'o cestiune așa de simpl \acute{a} și sub diferite forme, ma \acute{i} mult a pus pe comisiune in pozițiune ș \acute{a} b \acute{a} -nuiasc \acute{a} , c \acute{a} acela nu este adev \acute{e} ratul act, ce i se cere. Ce era ș \acute{a} fac \acute{a} comisiunea in fața acestu \acute{i} lucru? A trebuit

să venim la măsura aceea, ca unul din acte, măcar, să fie întărit de tribunal; și atunci s'ar vedea, că acele trei acte din urmă, iscălite prin punere de deget și întărite numai de primărie, n'au destulă valoare.

P. S. Episcop al Argeșului: Eă am voit să dau explicațiuni asupra acușărilor ce se aduc de comisiune, cum că ar exista un act falș și că s'au adus trei acte de naștere ca să spele falșitatea aceluï act de la 1885.

Mărturisesc, că nu am pus atâta valoare pe acel act, care nu era un act de naștere, ci un act constătător că n'a fost măritată și că se pörtă bine. Fiind acest act din 1885, s'ar fi putut schimba ceva de atunci, și de aceea am cerut să fie actele în regulă. Greșala provine numai din cauză, că s'a uzat de toate actele, chiar cele netrebuincioșe comisiunei. Totuși se va cerceta și culpabilul se va pedepsi.

Că nu are vârsta cerută de regulament, prea bine. Am șis că nu voiă să revenim asupra conclusiunilor raportului; pöte să se amâne călugărirea; pöte să se cëră ca actul acela să fie confirmat de tribunal. Nu este nimic. Dar voiă să se reprobeze acele cuvinte, cari nu sunt tocmai bune, unde se spune că cu trei acte de naștere voește să se compenseze greșela care s'a făcut în privința vârstei.

I. P. S. Mitropolit Primat: Prea Sântite! Prea Sântia Vöstră aduceți iar în discuțiune o cestiune, care deja s'a rezolvat ieri, prin votul ce s'a pronunțat.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Eă vă rog, I. P. S. Președinte, să bine voiți a îngădui P. S. Episcop de Argeș ca să dea öre care lămuriri asupra aceluï act, fiind-că raportorul l'a pus la îndoială; și deci este bine ca S-tul Sinod să se lămurască asupra acestei cestiuni.

P. S. Episcop al Argeșului: Eă cer să se numescă o comisiune, care să constate dacă acele acte sunt sau nu false.

I. P. S. Mitropolit Primat: Eă pun la vot închiderea incedentului. S'a primit.

— Se comunică de la biuroă cererea P. S. Episcop al Hușilor, prin care solicită un concediū de 4 zile și se primește.

— Idem, P. S. Episcop al Dunărei de jos solicită un concediu până Marți 24 Octombrie și se primește.

— Se comunică de la biuroù 23 adrese ale S-tei Mitropolii a Moldovei, relative la călugăriri și se trimit la comisiunea de petițiuni.

— Idem, cererea D-lui Carol Göbl prin care propune S-tului Sinod, că se angajează cu tipărirea cărților de ritual bisericesc, după prețurile notate într'un tablou anexat pe lângă acea cerere, și se trimite la comisiunea respectivă.

— P. S. Pimen Piteștenu, raportor, citește raportul și procesul verbal al comisiunei, pentru cercetarea budgetului Tipografiei Cărților Bisericești, pe anul 1896—1897.

Inalt Prea Sântite Stêpâne

În urma însărcinării ce am din partea comisiunei, alésă de Sf. Sinod, pentru verificarea compturilor Tipografiei și a revistei „Biserica Ortodoxă Română“, mă grăbesc cu profund respect a vă depune odată cu acesta alăturatul proces-verbal, împreună cu proiectul de budget și două acte de gestiune.

Sunt, Inalt Prea Sântite Stêpâne, al Inalt Prea Sântiei Vostre cu totul plecat și prea supus serv.

† Arhiereu, *Pimen G. Piteșteanu*

PROCES-VERBAL

Astăzi 19 Octombrie 1895, ora 8 dimineața,

Sub-semnații membrii ai comisiunei aleasă de Sf. Sinod pentru verificarea compturilor Tipografiei și a revistei „Bis. Orth. Română“, întrunindu-ne în localul direcțiunei acestei Tipografii, am luat în cercetare proiectul de budget al veniturilor și cheltueleur al acestei tipografii pe viitorul an financiar 1896—97, înaintat Sf. Sinod de direcțiunea respectivă cu raportul Nr. 258.

La prima vedere am constatat, că acest proiect de budget, închide seria veniturilor cu suma de 83.413 lei 50 bani, și soldează pe cea a cheltuelilor cu suma de 69.694 lei 52 bani, prin urmare presintă un escedent de 13.718 lei 98 bani.

Asupra sumei de 83.413 lei 50 bani veniturile, comisiunea a observat că provine: a) 26.240 lei 89 bani, numerar vânduți de comisiune, b) 31.172 lei 61 bani, ce urmează a se încasa după cărțile de ritual, date protoiereilor spre desfacere, c) 12.000 alocați ca venit din prețul imprimatului revistei „Bis. Orth. Română“, d) 14.000 lei venituri extra-ordinare, din tipărituri, vânduări directe de cărți și alte venituri tipografice.

La cheltueli comisiunea a observat: a) 8.220 lei alocați pentru plata personalului administrativ, b) 10.800 lei plata personalului ate-

liertului de culegătorie, c) 5.400 lei plata personalului atelierului de mașini, d) 80.000 lei material tipografic, e) 4.000 lei cheltueli de legătorie; f) 1.500 lei plata materialului combustibil, g) 480 lei plata cheltuelilor de cancelarie și corespondență, h) 3.000 lei plata cheltuelilor mărunte și extra ordinare, și i) 6.234 lei 52 bani remisă protoiereilor de 20 ‰.

În ceea ce privește natura veniturilor, comisiunea trecând peste obiecțiunea ce s'ar putea ridica asupra neîncasării în întregul lor, a sumelor de 31.172 lei 61 bani trecuți ca venit din rămășițele de în casat de la Protoierei cât și a acelei 14.000 lei venituri extra-ordinare, s'a oprit la suma de 12.000 lei plata tipăririi revistei „Bis. Orth. Română“, care s'a părut a fi prea mare, față chiar cu preținsul tarif, după care se țice că se călăduște direcțiunea în fixarea prețurilor, pentru imprimate particulare.

Pentru lămurirea cestiunei, comisiunea a cerut prin P. S. Director al Tipografiei, șefului de atelier informațiunile cuvenite, la care a primit două note de estimățiune din care se vede, că imprimatul brut al revistei cum și cheltuelile anuale, socotit 12 numere a 6 côle, plus coperta, se ridică la suma anuală de 9.181 lei 72 bani. Suma acesta fiind prețul real al imprimatului revistei, se va trece ca venit în budget, ceea ce va scădea din suma veniturilor de 83.413 lei 50 bani cu 2.818 lei 26 bani, realizând ast-fel o economie anuală destul de însemnată pentru revistă.

Cât privește natura cheltuelilor prevădute în budget, comisiunea pe de o parte, având în vedere ca P. S. Director a făcut în cursul anului curent budgetar reparațiunile cum și mobilierul necesar casei, crede a se reduce la 1.000 lei suma de 3000 lei, prevădută în budget, pentru cheltueli mărunte și extra-ordinare, ceea ce realizază o economie, care crește cu 2.000 lei excedentul acestui an budgetar; iar pe de alta, ținând socotelă de ostenelele și zelul P. S. Director al Tipografiei, este de părere a i se adăoga 50 lei lunar asupra sumei de 200 lei lunar, decî în total 600 lei anual. De asemenea celor doi corectori a li se adăoga câte 20 lei lunar fie-căruia, asupra sumei de 80 lei lunar; decî pentru amândoi în total 480 lei anual.

Prin urmnrē suma veniturilor este de	80.595—24
Iar a cheltuelilor este de	68.774—52

Rēmēne decî un escedent	11.820—72
-----------------------------------	-----------

Acesta fiind rezultatul deliberărei comisiunei, cu respect 'l supune la aprecierea sf. Sinod, rugându'l să bine-voiască a aproba budgetul propus cu modificările mai sus enumerate.

Cu această ocasiune comisiunea propune sf. Sinod următoarele desiderate:

- A face să se recunoscă în mod legal existența Tipografiei;
- A se elabora un regulament pentru bunul mers al Tipografiei.
- A se obliga controlorul spre a face casei Tipografiei cercetare și control, în fie-care săptămână, iar la finele lunei, a constata prin dre-sare de Proces-Verbal, starea financiară;
- A obliga pre Protoierei prin P.P. S.S. Chiriarchi ca să achite

în termen de trei luni de zile, toate rămășițele datorite din desfacerea cărților luate de la Tipografie. Iar cei ce nu vor achita în termenul menționat, I. P. S. Președinte, va cere P.P. S.S. Chiriarchi spre a'î ancheta prin revisorii eparhiali și de se va constata, că au încasat banii și nu i au vârsat la Tipografie, să se ceară imediat destituirea și trimiterea lor în judecată.

În cazul, când ferescă Dumneșeu, vre-un P. S. Chriarch, nu va bine-voi să dea curs cererei I. P. S. Președinte, atuncea se va deferi cazul Sf. Sinod, spre a decide cele de cuviință.

De toate acestea s'a dresat prezentul proces-verbal, însărcinând pe P. S. Arhieru Pimen G. Piteșteanu spre a 'l înainta Sf. Sinod.

Președinte: (ss) *Partheniū.*
 (ss) *Pimen G. Piteșteanu*
 (ss) *Nifon N. Ploșteanu*

P. S. Episcop al Hușilor: Voiu să am o lămurire. Budgetul Tipografiei se contopește cu al jurnalului bisericesc?

I. P. S. Mitropolit Primat: Nu. Acela este separat.

— Se pun la vot concludsiunile raportului și procesul verbal și se primesc.

— P. S. Valerian raportor, citește raportul comisiunei de petițiunil relativ la tunderea în monahism a fraților Haralambie Petraru și Mihalache Mihale, ambiil din monastirea Căldărușani. Comisiunea găsinđ indeplinite formalitățile cerute de regulament, opinéză pentru admiterea lor la monahism.

— Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, ședința se ridică și se anunță cea viitoare pentru Luni 23 Octombrie, orele 2 p. m.

† Președinte: Ghenadie Mitropolit Primat.

† Secretari: *Nifon N, Ploestenu, Meletie Galățenu.*

Ședința din 23 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președenția I. P. S. titului Mitropolit Primat.

— Se face apelul nominal și respund prezenți 15 P.P. S.S. membri, fiind absent P. S. Episcop al Hușilor, care este în concediu.

— Se citește sumarul ședinței precedente.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: În șumar se ȃice cĂ se primesc modificĂrile propuse de cutare Prea SĂntit, fĂrĂ sĂ se arate ce fel sunt acele modificĂri. Cred cĂ nu era reĂ sĂ se ȃicĂ modificĂri ĩn sensul cutare.

P. S. Arh. Nifon Ploestenu: TĂte acestea sunt trecute ĩn debateri.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: AcĂsta va sĂ ȃicĂ a pune punctul pe i, pentru ca cei ce sunt ĩn curent cu cele ce se petrec ĩn S-tul Sinod sĂ ĩnțelĂgĂ despre ce este vorba.

Maĭ este un loc unde se vorbește de cĂlugĂrirea din monĂstirea VĂleni. Acolo ar trebui sĂ se ȃicĂ, monastirea VĂleni, din Eparhia Argeșului.

— Se pune la vot șumarul cu aceste rectificĂri și se primește.

P. S. Episcop al DunĂrei de jos: EĂ fac cĂnoșcut S-tului Sinod, cĂ n'am usat de concediul ce mi s'a acordat

I. P. S. Mitropolit Primat: FĂrte bihe.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Ce ați ȃis, cĂ n'ați usat de concediul ce vi s'a acordat?

P. S. Episcop al DunĂrei de jos: Da. N'am usat, fiind-cĂ n'am lipsit de la ședințele S-tului Sinod. IatĂ-mĂ sunt la ședințĂ.

— Se comunicĂ de la biuroĂ petițiunea obștei locuitorilor comunei Ursați, din Eparhia RĂmnicului Noul Severin, prin care cer voe de la S-tul Sinod a termina biserica deja ĩnceputĂ, și se trimite la comisiunea respectivĂ.

— Idem, douĂ adrese ale Episcopiei de BuzĂ relative la cĂlugĂriri, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, adresa cu No. 1970 a Mitropoliei Moldovei relativĂ la cĂlugĂriri, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul comitetului redactor al revistei «Biserica OrtodoxĂ RomĂnĂ» cu un proiect de budget modificĂtor, și se trimite la comisiunea respectivĂ.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acum intrĂm ĩn ordinea ȃilei. La ordinea ȃilei avem:

1) Referatul comisiunei relativ la servirea pĂstorĂscĂ a preoștilor de armatĂ.

2) Raportul comisiunei pentru maĭ multe acte referitoare la Tipografia CĂrșilor Bisericești.

3) RĂmas din ședințĂ trecutĂ, a se lua decisiunea, ca

îngrijitorii de pe la bisericele întreținute de Eforia Spitalelor Civile, să fie preoți, iar nu mirenii, cum se practică astăzi.

4) Mai multe rapoarte ale comisiunii de petițiuni.

— P. S. Arhieru Pimen G. Piteștenu, raportor, citește următorul proiect de regulament pentru serviciul pastoral al preoților de armată:

Proiect de regulament pentru pozițiunea și activitatea preotului în armată.

EXPUNEREA DE MOTIVE

Considerând, că biserica creștină, are de la fondatorul ei Iisus Christos, menirea de a lucra pentru binele și fericirea omenirii;

Considerând, că după mărturia istoriei, străbunii noștri și întăriaș patriotismul prin biserică și religie și tot printr'aceșta au purtat lupte strălucite pentru cruce și moșie;

Considerând, că tinerii, cari formeză zidul de apărare și de întărire al țerei noastre sunt mai toți fii de români și fii ai santei noastre biserici;

Considerând că biserica ca factor folositor societăței, trebuie să își întindă activitatea sa bine făcătoare la toate instituțiunile din Stat, între care armata este una din cele mai însemnate;

Considerând, că necesitatea conlucrării bisericei pentru întărirea moralului armatei este recunoscută în toate statele creștine, cum se vede din prescrierea regulamentară, că, tinerul recrut trebuie să începă activitatea sa militară prin depunerea solemnă a unui jurământ în numele lui Dumnezeu, de a fi credincios și devotat Patriei și Soveranului său.

Considerând, că în armata noastră de la un timp încoco, activitatea pastorală a preotului este foarte mărginită și cu totul ne-satisfăcătoare, de ore-ce ea se reduce mai numai la simplul fapt, că preotul vine la începutul fie-cărei luni, spre a stropi cu apă sântită pe soldați;

Considerând, că la depunerea jurământului, preotul este numai un simplu asistent, fără a da convenita importanță și solemnitate acestui act religios atât de înalt;

Considerând, că misiunea pastorală a preotului în armată trebuie să îmbrățișeze un câmp de activitate pastorală mult mai întinsă și acesta se impune cu atât mai mult, cu cât cea mai mare parte dintre soldați nu știu carte;

Considerând, că rolul de a lumina și convinge pe soldați în a își îndeplini datoriile sale în ori-ce timp, din inimă și iubire, iar nu din frică, îl are cu deosebire preotul;

Considerând că o activitate bine chibzuită din partea preotului ar ușura în mare parte greutatea cerințelor militare, cas foarte bine constat, că cu totul alt-fel și îndeplinește cine-va o datorie din convingere și alt-fel îndeplinește aceeași datorie din silă;

Considerând, că devotarea sentimentului religios și moral în armată este de atribuțiunea păstorului bisericesc și tot odată o garanție despre bravura soldatului, fiind știut că un soldat, temător de Dumnezeu iubitor de țară și Suveran și supus șefilor săi este un bun soldat; iar toate aceste calități alese le poate câștiga numai prin o serioasă educație religioasă;

Considerând că o asemenea educațiune religioasă-morală lipsește mai de tot în casarmele noastre. ceea ce se constată prin multe fapte rele, săvârșite de soldați inferiori în paguba și necinstirea chemării soldățești, atât în timpul de serviciu activ, și mai ales după reîntorcerea lor la căminurile părintești;

Considerând, că prin împreuna viețuire și adunarea în casarme, relele moravuri și viciuri lesne pot fi contractate chiar de acei tineri, care au pornit de la vetrele părinților lor cu o bună creștere religioasă și morală, iar acesta este un rău, pe care nimenea nu l-ar putea împedica mai bine de cât preotul;

Considerând, că ori cât de multă bună-voință și aptitudine ar avea preoții de armată, nu ar putea ajunge la rezultatele dorite, de orec ei sunt foarte puțini la număr: cinci sau șese preoți în totă armata, pe când cu puțini ani îndărăt la fie-care regiment sau corp isolat era câte un preot;

Considerând, că facerea de lecțiuni școlare, mergerea la biserică în timpul Duminiciei cu soldații, formarea inimii lor în sensul carierei militare, prin ținerea de predică basate pe Sânta Scriptură și istoria noastră națională, lipsesc cu totul la corpurile noastre de armată pe când aceste cerințe în alte state, mai înaintate în cultură și mai puternice, sunt îndeplinite foarte regulat și scrupulos;

Pentru aceste motive comisiunea are onore a supune deliberării S-tului Sinod următorul proiect de regulament pentru pozițiunea și activitatea pastorală a preoților de armată.

CAPITOLUL I.

Numirea preoților de armată.

Art. 1) La fie-care regiment va fi un preot titular, numit preot de armată, pentru îngrijirea religioasă-morală a regimentului.

Art. 2) Numai la bataliune și companii isolate pot fi însărcinați, pentru serviciul religios, din preoți parohiei învecinate.

Art. 3) Numirea preoților de armată se face de către Chiriarhul în a cărui Eparhie se află regimentul, în unire cu Ministerul de Resbel.

Art. 4) Vor fi numiți ca preoți de armată numai licențiați în Theologie și probați ca apți pentru acest post.

Art. 5) Preoții de armată în îndeplinirea oficiilor religioase, sunt puși sub jurisdicțiunea și privigherea Chiriarhului respectiv.

Art. 6) Pentru îndeplinirea tuturor datorielor pastorale de către preoți de armată ca atari, ei sunt puși sub directa privighere a șefului de corp. În cas de grave abateri, ei pot fi suspendați de șeful corpului, raportând pe cale ierarhică Chiriarhului, care constatând abaterile imputate va decide definitiv în cauză.

CAPITOLUL II.

Atribuțiunile preoților de armată

Art. 7. Atribuțiunile preoților de armată sunf:

a) Serviciul liturghiei efectuat Duminica și alte sărbători mari, prevădute în Monitorul Ostei, în capela, sau biserica ce se va designa, spre a merge trupa întrégă sau o parte din ea.

În cas de mobilizare, va face serviciul în localul ce se va designa de șeful corpului.

b) Ținerea regulată de predică pentru formarea inimei ostașilor în sensul carierei militare, atât în timpul de pace cât și în timp de război.

c) Jurământul, la care va ține predica explicând însemnătatea lui religioasă.

d) Mărturisirea și împărtășirea la postul Nașterii Domnului și al Sf. Paști.

e) Sântirea apei la începutul fie-cărei luni.

f) Botezul, cununia și înmormântarea militarilor din corpul, în care ei sunt numiți.

g) Visitarea din timp în timp a camerilor în care dorm ostași, îndemnând a păzi în ele buna rânduială și a se face regulat rugăciunea, seara și dimineața.

La toate aceste servicii religioase preotul va fi ajutat de către soldații care știu citi și cânta.

Art. 8. Preotul va ține școlă în fie-care ți cu soldații timp de două ore; obiectele ce le va preda sunt: învățământul religios, istoria patriei, morala practică; toate acestea vor fi predate așa ca soldații să și înțeleagă datoria lor către Dumnezeu, Patrie, Suveran, societate și șefii lor.

Orele de școlă se vor hotărâ de către șeful corpului, în înțelegere cu preotul.

Art. 9. La finele fie-cărei luni, preotul va raporta șefului de corp progresul ce a realizat cu soldații în școlă, iar despre starea religioasă-morală a corpului va raporta și Chiriahului respectiv.

Art. 10. Preoții de armată sunt datorii a însoți trupa ori unde. Pe câmpul de război ei vor îndemna pe soldați a și îndeplini datoriile chiar cu prețul vieții lor, către patrie; și vor îmbărbăta pe soldații răniți la răbdare, făcând și serviciile religioase necesare.

Art. 11. Preotul titular de armată nu va avea dreptul a ocupa un alt post, nici bisericesc nici scolastic.

Art. 12. Pozițiunea preotului titular de armată va fi asimilată în totul cu pozițiunea unui căpitan.

CAPITOLUL III.

Obiectele necesare serviciului pastoral în armată

- 1) Două rânduri de vestminte preoțești complete.
- 2) O evanghelie.

3 O icoană a Domnului Nostru Iisus Christos și o icoană cu Sântul luat ca patron. Acesta va fi așezată în capela sa și cancelaria corpului, la care va arde tot-d'auna o candelă.

4 O cruce mică de argint, o altă cruce mare de lemn cu răstignirea Domnului, pentru comisia corecțională.

5) Un rând de sante vase.

6) O cădelniță.

7) Un vas pentru sântirea apei.

8 Un miruitor.

9) Două sfeșnice.

10) Una cutie de argint și o linguriță, pentru păstrarea santei comunicăturii, necesară în marșuri militare și în resbele.

Cărți

1) Un rând de cărți bisericești complet.

(ss † *Silvestru al Hușilor.*

(ss) † *Iónichie Bacaónu*

ss) † *Pimen G. Piteșteanu*

(ss † *Atanasie M. Craioveanu.*

I. P. S. Mitropolit Primat: Mai înainte de a da cuvântul comisiunii asupra acestui proiect, vă rog să-mi dați voie a vă supune la cunoștință următoarele:

D. Ministru al Cultelor mă comunicat, că atunci, când este în discuțiune câte o cestiune deosebită, cum este această, care privește la armata noastră românească, dorește să fie și D-sa de față.

P. S. *Arh. Pimen Piteștenu:* Prea bine.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acesta este o cestiune serioasă și D-nul Ministru ca membru al Guvernului, poate să consulte pe Dl. Ministru de Răsboi pentru acest regulament. Așa dar vă rog, să amânăm această cestiune până va veni D. Ministru al Cultelor.

— S-tul Sinod încuviințează.

— P. S. Pimen Piteștenu, raportor, citește procesul-verbal al comisiunii ad-hoc, relativ la Tipografia Cărților Bisericești:

PROCES-VERBAL

Astăzi 20 Octombrie 1895, ora 8 a. m., sub-semnații membrii ai comisiunii aleasă de Sântul Sinod pentru verificarea compturilor Tipografiei și revistei „Biserica Ortodoxă Română” conformându-ne rezoluțiunilor N-rile 216, 217, 236 și 254, puse de I. P. S. Președinte

al Sf. Sinod pe rapórttele direcțiunei Tipografiei „Cárților Bisericești“ de sub No. 194, 207, 236, și 257, a. c. ne am întrunit în localul acestei Tipografii și luând în privire cele coprinse în ăisele rapórtte, am găsit întemeate arătările P. S. Director al Tipógrafiei, și am opinat asupra cărților notate mai jos, precum urméză:

a) *Cartea de rugăciuni* necesară fie-cărui creștin, format 32°, într'o singură colóre, cu vignete în text, pe hârtie velină și în No. 10.000 exemplare.

b) *Liturgia Sf. Ión Gură de Aur*, cu caractere micé și vignete, format 32°; în două culóri pe hârtie velină și în număr de 5000 exemplare.

c) *Rânduiala proscomidiei* în două culóri, cu vignete, pe jumătate colă, hârtie velină și în număr de 5000 emplare.

d) *Orologiul Mare*, formatul și hârtia ediției M-rei Neamțul din 1874 caracterele și vignetele din prima edițiune a Sântului Sinod, și în atâtea exemplare, câte biserici sunt în tótă țara.

e) *Triodul* acelaș format, hârtie, caractere și vignete, și în atâtea exemplare după cum s'a hotărât pentru Orologiul mare.

f) *Prohodul Domnului* format octavă în două culóri, cu vignetele și semnele de musică respective și în număr de 3000 exemplare.

Pentru tóte aceste cărți, în calitățile arătate, comisiunea respectos rógă pe Sântul Sinod să bine voiască a aproba imprimarea lor-

1) Revisiunea textului, înlocuirea de cuvinte precum și ultima co-rectură la noile edițiuni ale cărților bisericești, conform votului Sf. Sinod, să se facă de *majoritatea membrilor* redactorii ai revistei „Biserica Ortodoxă Română“ dresându-se proces-verbal, prin care să se constate de cari membri s'aú făcut corecturile. Numele membrilor corectori se vor trece la finele cărței într'o vignetă.

2) Tóte exemplarele de cărți bisericești, care se află astă-đi în Tipografie și care se vor imprima de aci înainte vor fi numerotate pe pórtta lor cu un sigiliu numerator, ștampilându-se în acelaș timp cu sigiliul S. Sinod. Acéstă lucrare se va face de P. S. Director al Tipografiei, de Directorul cancelariei Sf. Sinod, de controlorul respectiv al Tipografiei în prezența și sub preșidența unui membru al Sf. Sinod ales anume pentru acésta. Acéstă lucrare se va constata printr'un proces-verbal, în dublu exemplar, dintre care unul se va înainta Sf. Sinod, și altul va rămâne în arhiva Tipografiei, notându-se și numărul total al exemplarelor și în registru de imprimate.

3) Indată ce se va începe de comisiune numerotarea și ștampilarea cărților bisericești, se va nota de Președintele acestei comisiuni în registru pe partide, care se păstrează de Direcțiune, pentru vîndarea cărților, data de când începe a se vinde cărți ștampilate și numerotate.

4) Cele patru orologii mari ediția I, care se află acum în depositul Tipografiei, dintre care 2 pe hartie japoneză, și 2 pe hârtie velină, să nu se vîndă cu nici un preț, ci să rămâe spre păstrare în biblioteca Tipografiei.

5) Din fie-care carte și edițiune aflate în deposit acum precum și acelea, care se vor imprima de aci înainte, se va păstra în biblioteca Tipografiei câte 10 exemplare.

6). Tóte registrele de contabilitate și cancelarie ale tipografieii să fie numerotate, șnuruite și sigilate cu sigiliul St. Sinod și parafate de către directorul cancelarieii Sf. Sinod, avênd dedesupt viza și semnăturile comisiunei anuale de verificarea socotelilor.

Pentru tóte aceste propunerii comisiunea rógă pe Sf. Sinod să binevoiască a le aproba ca necesare pentru bunul mers al Tipografieii.

Drept care, am dresat prezentul proces-verbal însărcinând pe P. S. Pimen G. Piteștenu membru al acestei comisiunii, al înainta cu un deosebit raport Sf. Sinod,

Președinte † *Partheniu*
 † *Pimen G. Piteștenu*
 † *Nifon N. Ploestenu*

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Din propunerile cuprinse în raportul ce ni s'a citit, se vede cu câtă scrupulositate comisiunea pe care S-tul Sinod a însărcinat'o a se ocupa cu afacerile Tipografieii, se silește, a asigura avutul Tipografieii. Pentru acesta noi nu putem de cât să aducem mulțumiri comisiunei. Dar aș avea de făcut o modestă observațiune asupra unei propunerii, și chiar asupra celei dintâi. Se ȃice că ultima corectură la noua edițiune a cărților bisericești se va face de către majoritatea comitetului redactor al jurnalului «Biserica Ortodoxă Română». De aici ar urma, că numai o parte din comitetul redactor are să facă corectura, iar nu întregul comitet. Eú cred, că ar fi mai bine, ca toți membrii comitetului redactor să participe la corectarea noii edițiunii a cărților bisericești, iar opinia majorității să fie decisivă numai când e trebuință să se introducă în text termeni noi. Cu alte cuvinte, dacă un membru din comisiune, corectând o carte va găsi că trebuie modificat în ea un termen óre-care, acea modificare să nu o facă de cât în înțelegere cu majoritatea membrilor comisiunei.

Dacă acésta se înțelege din propunerea făcută, atunci sunt de perfect acord cu acea propunere ca și cu celelalte, cuprinse în același raport..

P. S. Arh. Pimen Piteștenu: Față de obiecțiunea ridicată de P. S. Atanasie Craiovénu în privința acestui proiect emis de comisiune, pentru corectarea noii edițiunii, ce se va imprima, sunt dator să dau următoarele explicațiuni. Dacă s'a făcut un pas foarte serios în biserica noastră, când s'a hotărît de S-tul Sinod retipărirea cărților de ritual cu caractere străbune, apoi tot atât de serios și

póte și mai serios este a se ști cum se face corectarea sau schimbarea unor cuvinte în privința cărora trebuie regulamentat prin regulamente elaborate de S-tul Sinod. Nu arare ori am auzit și eu însu-mi am constatat, că prima tipărire a cărților bisericești cu caractere străbune a lăsat mult de dorit în privința corecturii sau a schimbării cuvintelor.

I. P. S. Mitropolit Primat: În privința schimbării termenilor.

P. S. Pimen Piteștenu: Acesta, cum am șis, am constatat'o și eu și am auzit vorbindu-se multe.

De aceea, comisiunea alésă în anul trecut pentru cercetarea cărților de ritual și-a permis de a făcut óre-care desiderate și a dat și peste acest punct, adică de a se ști în mod fórté clar și lámurit de către cine și în ce condițiuni să se facă revizuirea cărților, la imprimarea lor în a 2-a edițiune. Comisiunea a insistat cu atât mai mult asupra acestei ccestiuni, cu cât dorește să nu se mai întâmple ceea ce s'a întâmplat; și, călăuđită de acéstă dorința, a însărcinat pe membrii redactori ai jurnalului «Biserica Ortodoxă Română» să facă corecturile ce vor crede de cuviința, când se vor tipări în a 2-a edițiune.

Acum se naște întrebarea: cum are să se urmeze la facerea acestor corecturi? Oare unui membru singur al comisiunei să se dea cărțile sau la toți? Un singur membru al comisiunei ori cât de mult zel și bună voința ar avea de a face o lucrare bună și lipsită de ori-ce defect, póte să facă greșeli, căci omul este supus greșelei. Deci pentru o mai mare garanție și pentru a se face o lucrare mult mai temeinică, comisiunea și-a permis de a face acele propuneri S-tului Sinod, ca membrii jurnalului «Biserica Ortodoxă», în principiu, să fie însărcinați de către S-tul Sinod cu corectarea, ce urméză a se face cărților de ritual; și acesta cu atât mai mult, căci este un vot dat de S-tul Sinod în sensul acesta. Dar pentru ca lucrarea să fie mai sigură, de aceea, acéstă lucrare să se facă în ședința de cel puțin cu majoritatea membrilor redactori. Cu alte cuvinte în ședința să nu fie mai puțin de trei membri, cari, împreună să delibereze asupra modului cum trebuie să se facă corectura. Dacă S-tul Sinod n'ar pune aceste condițiuni, este suveran. Eu am totă încrederea, că

fie-care membru din comitet are multă dorință de a lucra; cu totă dorința însă este imposibil să nu se strecóre greșeli, dacă ar lucra în parte, și atunci nu știu cine va fi responsabil, căci totă comisiunea are să dică, această lucrare este făcută de cutare membru, ba de cutare, așa că nimeni nu va lua răspunderea, și deci Sântul Sinod rămâne singur răspunsabil; de vreme ce, când membrii vor lucra în ședință cu majoritate, atunci de sigur nu se vor strecura greșeli.

Rog dar, pe S-tul Sinod să bine-voiască a primi aceste desiderate ca bune luate din partea comisiunei.

P. S. Episcop al Argeșului: În propunerile, care se fac acum de P. S. raportor al comisiunei pentru retipărirea și corectarea cărților de ritual bisericesc, nu se vede una din cele mai însemnate propuneri care trebuie să existe în regulament, și anume aceea, ca să se știe după ce anume text să se ia comisiunea, ca să corecteze cărțile.

Se știe, că în comisiunea trecută, saū, mai bine ȃis, în comisiunea care a fost însărcinată cu corectarea cărților, au lucrat bărbații cei mai însemnați, cunoscători de literatura română; dar atunci S-tul Sinod n'a hotărît după ce text biblic se va ține, de cel ebraic, de vulgata saū de cel alixandrinean, și tocmai acesta a făcut ca cărțile noastre bisericești, tipărite cu litere noi, să lase mult de dorit, cu deosebire Orologiul. Ceea ce a și provocat pe S-tul Sinod, să ia hotărîrea, ca cele-l-alte cărți de ritual să se retipărească după ediția de Neamț, cu mică modificări.

Se știe, că biserica noastră se ține de textul alixandrinean, și prin urmare, trebuia ca noi să facem revizuirea după textul alexandrinean, la bucățile luate din Biblie; iar nu după plac cum au fost traduși toți psalmii din Orologiū. De aceea eu cred, că în prima linie ar trebui să se ia o hotărîre de ce anume text se va ține comisiunea? de cel alexandrinean, saū va lucra ca și comisiunea din trecut, care a fost însărcinată cu retipărirea cărților bisericești? Eu cred, că ar fi bine să îndatorați comisiunea, să se țină de textul monastirei de Neamțu, care are traduși psalmii după textul alexandrinean

P. S. Nifon t loeștenu: Ce are a face mineile cu textul alexandrian?

P. S. *Episcop al Argeșului* Apoi P. S-te, atât minele cât și triodul conțin multe bucăți din s-ta scriptură cum sunt d. e. parimiile. Aceste bucăți în ediția de Némț sunt luate dupe textul alexandrinén. Psalmii însă din Ceaslov, cum sunt traduși în cărțile cele noi, nu conrespund cu psalmii din textul grecesc.

Prin urmare este absolută necesitate, că dacă se hotărăște să se facă corectura să se știe de la început de ce anume text ne ținem? de textul alexandrinén, de cel ebraic, sau de vulgata. Eu aș propune să ne ținem de cel alexandrinén, căci traducția este foarte esactă.

I. P. S. Mitropolit Primat. Din cele spuse de P. S. Episcop al Argeșului, se constată că comisiunea a avut dreptate, când a venit cu desideratele acestea înaintea S-lui Sinod. Trebuie să ținem sémă, că comisiunea și-a dat tótă ostenéla și a avut multe în vedere, până ce a ajuns la aceste desiderate. Comisiunea dar și-a exprimat părerea, ca revizuirea să se facă de majoritatea membrilor redactori ai revistei «Biserica Ortodoxă Română». În trecut, a luat fie-care membru câte o carte, pentru revizuire și de acblo a eșit tot réul. Raportorul a avut dreptate, când a đis că omul póte să se înșele.

De aceea, eú cred că este bine a se admite raportul cu desideratele sale.

În ceea ce privește cele đise de P. S. Atanasie Craioveanu, că adică, dacă trebuie să ne ținem de textul alixandrinén, noi avem un vot dat de S. Sinod, ca să avem de normă cărțile din monastirea Neamțului, care sùnt cele mai corecte. Dacă membri redactori din trecut se conduceau de acestea, póte că nu ajungeam unde am ajuns, și ađi póte că nu mai era nici o critică asupra cărților.

Așa dar să nu mai întindem discuțiunea asupra acestui raport, fiind-că este o garanție când toți membrii în majoritate vor face corectarea cărților bisericesti, cari se vor pune din nou în retipărire. Acesta este părerea mea; prin urmare vă rog să primim conclusiunile și desideratele exprimate de comisiune.

P. S. *Episcop al Argeșului.* N'am de đis nimic contra conclusiunelor raportului, am declarat de la început că sunt în totul de acord; am spus numai ca să se pună

punctul pe i, adică de ce text anume să se țină comisiunea în revizuirea cărților bisericești.

I. P. S. *Mitropolit Primat*. Nu putem noi să schimbăm textul pe fie-care di. Se știe că S. Sinod a dat un vot ca să avem în vedere cărțile de la monastirea Neamțului. Pun dar la vot conclusiunile raportului comisiunei; cine este pentru, să bine-voiască a ridica mâna.

S'a primit.

P. S. Valerian Rîmniceanu, raportor, citește raportul comisiunei de petițiunii relativ la donațiunea ce face P. S. Episcop al Hușilor, Tipografieii Cărților Bisericești asupra proprietății ce are pentru a 4-a parte a pietrei de litografie a Sf. Antimis și conchide a se arăta mulțumiri P. S. donator.

I. P. S. *Mitropolit Primat*. P. S. Director al Tipografieii nu putea să primescă acolo această donațiune, fără știrea S-lui Sinod. Acastă donațiune trebuia să trecă prin filierea S-lui Sinod: căci mai sînt și alții care sînt proprietarii asupra acelei pietre.

Prin urmare cestiunea acăsta trebuia venită întâi la S. Sinod, pe cale oficială.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Ai declarațiunea oficială a P. S. Episcop al Hușilor?

P. S. *Valerian Rîmniceanu*: O am.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Acea declarație trebuia s'o aducă mai întâi la S-tul Sinod.

P. S. *Valerian Rîmniceanu*: Am comunicat'o oficial S-tului Sinod și apoi s'a trimis la comisiune.

— P. S. Nifon Ploeștenu citește adresa P. S. Episcop al Hușilor, prin care cedeză dreptul său de proprietate ce are asupra petrei S-tului Antimis.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Cestiunea acăsta fiind legată de patru proprietari, cari nu sînt toți presinți, eă rog pe S-tul Sinod să așteptăm resolvarea ei, până va veni și P. S. Episcop al Hușilor.

— S-tul Sinod aprobă.

— P. S. Valerian, raportor, citește raportul comisiunei de petițiunii relativ la cererea făcută de obștea locuitorilor parohiei Văgiulești, județul Mehedinți, cari cer a nu li se împărți parohia. Asupra acestei cestiuni, comisiunea ținînd sémă de cererea petiționarilor, este de opinie ca

acastă suplică să se recomande P. S. Episcop respectiv spre a o avea în vedere când i s'ar propune cereri de modificarea acelei parohii.

— Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunii relativ la suplica locuitorilor din cătunele Mehedința și Rahova, comuna Podeni Noi, județul Prahova, prin care cer a li se mai forma o parohie, compusă din cătunele Mehedința și Rahova.

Asupra acestei cestiuni, comisiunea este de opinie a se lua în privire cererea acestor locuitori, când se va regula și înființarea altor parohii.

— Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunii pentru admiterea la monahism a surorii Epistimia Cernomoretz din monastirea Celic-Dere. Comisiunea găsinđ îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a i se admite călugărirea.

Se pune la vot opinia comisiunei și se aprobă.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunii, relativ la suplica a nouă cântăreți din comuna Bărbătești, județul Ialomița, prin care se plâng S-tului Sinod de starea lor tristă și nenorocită, și se rogă S-tului Sinod a se ocupa și de sórta lor miseră.

Asupra acestei cestiuni comisiunea, pentru viitor, este de opinie ca S-tul Sinod să aibă în privire și ameliorarea pozițiunei cântăreților, când se va propune modificarea legii clerului; iar pentru present să se recomande petițiunea Chiriarhului respectiv, pentru a o pune în vederea preoților, prin protoerei de județe, să dea și cântăreților din veniturile bisericesti a treia parte, acolo unde serviciul bisericesc se face prin concursul lor.

Se pun la vot conclusiunile raportului comisiunei și se primesc.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunii, relativ la cererea de călugărire a surorii Paraschiva Serghieva din monastirea Cilic-Dere.

Comisiunea în majoritate, este de opinie a i se respinge călugărirea, până ce va atinge vârsta de 40 ani, iar minoritatea este de opinie a i se admite călugărirea.

P. S. *Atanasie Craiovénu*: S. Sinod s'a mai ocu-

pat într'o ședință precedentă, de un asemenea cas. Atunci se prezentase cererea de călugărire a unei surori, care avea 36 ani, după cât 'mă aduc aminte, și cu toate acestea comisiunea a conchis că nu trebuie să se admită călugărirea, de ôre-ce nu are încă vârsta cerută de regulament. Astăzi când o soră care cere călugărirea are numai 27 ani, comisiunea cade în divergență de vederi, căci minoritatea cere a se admite călugărirea.

Eū cred că ar fi bine, ca S-tul Sinod să nu admită opiniunea minorității, ci să amâne călugărirea acesta până va atinge vârsta cerută de regulament, cum opinază și majoritatea comisiunei.

— Se pune la vot opinia minorității, ca cea mai de-părlată și se primește.

— P. S. Valerian raportor, citește următorul raport al comisiunei de petițiuni, relativ la adresa P. S. Episcop al Rîmnicului Noul Severin, pe lângă care înaintază un tablou pentru modificări de parohii.

P. S. *Atanasie Craiovénu*: Din observațiile ce P. S. raportor face asupra adresei P. S. Episcop al Rîmnicului, pe lângă care înaintază un tablou pentru modificări de parohii, am vădut că P. S. Sa raportorul emite păreri deosebite, în cestiuni de aceeași natură.

Mai dăunăzi ne-a citit un raport, în care fiind vorba de despărțirea unei parohii, opina ca cererea să se trimită P. S. Episcop respectiv, iar acum când se trimite un tablou pentru modificări de parohii și formarea de noi parohii, își declină competența și propune că acesta cestiune să se trimită la o comisiune. După părerea mea, este mai bine ca S-tul Sinod să hotărască a se înainta D-lui Ministru de Culte asemenea tablourii, cu rugămintea să vină cu un proiect de lege, spre a se face modificările cerute.

Pentru ca D-l Ministru să vină cu un asemenea proiect de lege, e chiar necesar ca S-tul Sinod să'î facă cunoscut modificările ce sunt de trebuință, la parohiile în ființă. Pentru aceste cuvinte nu pot împărtăși opinia P. S. raportor.

P. S. *Valerian Rîmnicénu*: Comisiunea n'a făcut nici un fel de opiniune contra, ci a exprimat niște aprecieri, pe care le înaintază S-tului Sinod, spre a le trimite

la o comisiune, care se va alege; iar nici de cum că a dat vre-o opinie contra.

P. S. *Arh. Nifon Ploeștenu*: La cancelaria S-tului Sinod și cred că și la cancelariile P.P. S.S. Chiriarchi, aū venit o sumă de cereri relative la modificări de parohii. S-tul Sinod în sesiunea trecută, de primă-veră, a luat hotărîrea ca pe toate aceste cereri să le înainteze Chiriarchilor respectiv, spre a forma tablouri. Unii din P.P. S.S. Chiriarchi aū și înaintat S-tului Sinod acele tablouri. Acum lumea se așteaptă, sunt persoane care se interesază să știe cum stăm cu parohiile.

În adevăr, fixarea numerului parohiilor s'a făcut într'un mod cam grăbit și negreșit că s'aū putut strecura greșeli.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Prea S-te, vă rog să vorbiți asupra raportului comisiunei. Sunteți de părerea comisiunei să se trimită la P.P. S.S. Episcopi, sau la Onor. Minister?

P. S. *Arh. Nifon Ploeștenu*: Eū aș fi de părere ca S-tul Sinod să se ocupe cu aceste modificări, să se facă un tablou general și în urmă să se înainteze Ministerului, ca Ministerul să facă cele ce va crede de cuviință.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: I. P. S-țițe Președinte! Văd că mereū vorbim de tablouri modificătoare de parohii, ca cum lucrul ar fi așa de lesne. Legea clerului mirén este categorică în acéstă privință și trebuie urmat conform cerințelor ei. De aceea eū vă rog să rămânem de o camdată în cele ce am hotărît đilele trecute, că adică fie-care Prea Sântit Chiriarch să'și modifice tabloul Eparhiei séle și să aștepte în pace și liniște, până când legea se va modifica. Atunci vom fi chemați să arătăm pentru ce pretindem modificarea cutăria sau cutaria, din parohiile eparchiei năstre.

P. S. *Arh. Atanasie Craiovénu*: Cred, că în cazul de față nu este vorba de modificarea legel în vigóre. Ea singură prevede la art. 2 că: modificările de parohii nu se pot face de cât prin Corpurile Legiuitoare, dar aceste modificări trebuie întâi să se comunice de Sântul Sinod Onor. Guvern, care apoi să le propue Corpurilor Legiuitoare spre adoptare. Mai multe cereri de felul acesta aū venit la S-tul Sinod și în cât ele sunt drepte trebuie a li se dea curs pe calea indicată de lege. Tot așa cred că

este de făcut și cu tablourile ce P.P. S.S. Episcopii înainteză S-tului Sinod pentru modificarea de parohii. Acesta însă nu însemnă o modificare a legii și nici nu este un motiv de a aștepta, până se va modifica legea, căci modificările parohiilor sunt absolut necesarii.

Când s'au format parohiile, n'au fost date toate înștiințările. Comisiunea respectivă n'a avut cunoștință exactă de situațiunea topografică a parohiilor. Acum în urmă s'a constatat, că este foarte greu de căutat parohiile, așa cum s'au regulat. Unele parohii se compun din câte 4 și 5 cătune, la o depărtare de 7, 8 kilometre unul de altul. Acestea deci nu pot fi căutate de un singur preot, ci trebuie modificate, despărțindu-se în două sau mai multe parohii, după cum se va crede de cuviință. De aceea nu trebuie a aștepta să se modifice legea, ci să profităm de prevederile legii, după care aceste modificări se pot face de Corpurile Legiuitoare.

Prin urmare este bine, ca toate tablourile de asemenea natură să se înainteze S-tului Sinod, iar S-tul Sinod să formeze un tablou general, pe care să'l înainteze Guvernului, spre a veni cu un proiect de lege pentru înființarea de parohii noi. Acestea am avut de dis.

P. S. *Arh. Valerian Râmnicénu*: I. P. S-țite! Mai este un raport al comisiunei de petițiuni, relativ la adresa P. S. Episcop al Argeșului, tot relativ la schimbările de parohii, și fiind-că se legă cu cel de sus, Vă rog să-mi dați voie să'l citesc și pe acesta, ca S-tul Sinod să se pronunțe asupra amândorora odată.

— P. S. Valerian Râmnicénu, raportor, citește raportul comisiunei de petițiuni relativ la adresa P. S. Episcop al Argeșului, pe lângă care înainteză un tablou pentru modificări de parohii.

I. P. S. *Mitropolit Primat*. Eū cred că S. Sinod n'a pierdut din vedere votul, cu care s'a exprimat în una din ședințele sesiunei trecute, față și cu fostul Ministru Dl. Tache Ionescu, când s'a luat hotărârea, ca toate aceste regulări de parohii, de înființări și desființări, cari se aduc la S. Sinod, să se trimită P. P. S. S. Episcopii respectivi, să'și facă tablourile, și dupe ce se vor aduna de la toți, să se facă cunoscut Ministerului, ca să vină cu un proiect de lege la Cameră. Aū venit aceste tablouri din partea tuturor P. P. SS. Chiriarhi? Nu.

Prin urmare lucrul cel mai bun este, să așteptăm venirea tablourilor de la toți PP. SS. Episcopi și pe urmă să alegem comisiunea ad-hoc.

Comisiunea de petițiuni își declină competența și ȳice că nu pote face nimic, pana nu se vor aduna tote tablourile.

Pun dar la vot opiniunea mea. Cine este pentru, să bine-voiesca a ridica mâna.

S'a primit.

P. S. Valerian Rîmniceanu, raportor citește raportul comisiunei de petițiuni pentru admiterea la calugarirea fratelui Vasile Popa din monastirea Ciolanu.

Comisiunea găsind îndeplinite formalitatele cerute de regulament, este de opinie a'ı se admite calugarirea.

Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

P. S. Arhiereu Calistrat Barladeanu cere un concediu pe ȳiua de 25 ale corenteı și S. Sinod aprobă.

Ne mai fiind nimic la ordinea ȳileı ședința se ridică la orele 3 1/2 p. m. anunțandu-se cea viitoare pentru ȳiua de 24 Octombree, orele 2 p. m.

† Președinte: Ghenadie Mitropolit Primat.

† Secretari: *Nifon N. Ploestenu, Meletie Galatenu.*

Ședința de la 24 Octombree

Ședința se deschide la orele 2 1/2 p. m. sub președinția Inalt Prea S-țitului Mitropolit Primat.

Se face apelul nominal. Prezenți 14 PP. SS. membri.

I. P. S. Mitropolit Primat. Ședința e deșchisa.

P. S. *Nifon Ploestenu*, dă citire sumarului ședinței precedente.

Ne cerend nimeni cuventul, se pune la vot sumarul și se primește.

Se citesc următoarele comunicări:

O adresă a Prea S-lui Director al Tipografiei, prin care cere aprobarea prețurilor cator-va cărți.

P. S. *Arhiereu Pimen Pitesteanu*. Inalt Prea Sante, fiind vorba despre fixarea prețurilor cărților de ritual bisericesc, în urma raportului P. S. Director al Ti-

pografiî, eû cred 'cã ar fi bine, ca fixarea acestor prețuri sã se facã de cãtre o comisiune anume alãsã de S-tul Sinod. Acéstã pãrere a mea, o sprijinesc pe experiența care am câștigat-o, de când am onóre a lucra ca membru în comisiunea pentru luarea socotelilor Tipografiei Cãrților Bisericești.

Prea S-țitul Director, pe cât vëd, fixézã unele prețuri, și se bazeazã în fixarea lor, pe niște aprecieri ale șefului de atelier.

Eu nu am destulã siguranța cã șeful de atelier este în stare a putea fixa în mod drept aceste prețuri, și acéstã pentru motivul cã comisiunea alãsã de S-tul Sinod pentru luarea socotelilor, a observat cã șeful de atelier nu are aceiași procedurã în fixarea prețurilor, și deci gândesc cã ar fi mai bine, ca S-tul Sinod sã numeascã o comisiune care sã fixeze în mod temeinic prețurile cãrților, iar sã nu se fixeze numai în urma aprecieri șefului de atelier.

Pe de altã parte e greû a fixa prețurile numai Directorul cu șeful de atelier, mai ales cã nu existã un tarif pentru acéstã.

— Ne mai cerënd nimeni cuvëntul, se pune la vot propunerea Prea S-țitului Arh. Pimen G. Piteștenu, ca sã se ducã la o comisiune alãsã de S-tul Sinod, cestiunea acéstã, și se primește.

I. P. S. Mitropolit Primat. Acum intrãm în ordinea dîlei. Avem mai multe rapórte ale comisiunei de petițiunî, privitoare la cãlugãriri.

P. S. Arh. Valerian Rîmnicenu. raportor, dã citire raportului comisiunei de petițiunî, privitor la cãlugãrirea surorii Ana Teodorova din M-rea Cilic-Dere. Comisiunea opineazã a se aproba cãlugãrirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a surorii Anastasia Preotésa din M-rea Cotești. Comisia opineazã a se aproba cãlugãrirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a surorii Parascheva Pavlicencova din M-rea Cilic-Dere. Comisia opineazã a se aproba cãlugãrirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem a surorii Stefana Tudor Zãvalã din M-rea Rãtești. Comisia opineazã a se aproba cãlugãrirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a 8 frați din M-rea Némțu, și anume: Vasile Gugianu, G. Botez, Constantin Archip Ciolan, N. Marian Gheorghe a Nistoroel, Gheorghe V. Dănăilă, Ion Popa Hriscă, Gavriel Vameșul. Comisia opineaza a se aproba călugăririle.

Se pun la vot și se primesc.

Idem, a surorii Maria Buneanu din M-rea Agafton. Comisia opinează a se aproba călugărirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a fratelui Ión Bistriceanu din M-rea Neamțu. Comisia opinează a se aproba călugărirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a surorii Elena G. Fuiógă din M-rea Răsboieni. Comisia opinează a se aproba călugărirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a surorii Eftimia Apostol din M-rea Cotești. Comisia opinează a se aproba călugărirea.

— Se pune la vot și se primește.

— Idem, a surorii Smaranda Const. Ciudin din Monastirea Agapia. Comisia opinază a se aproba călugărirea.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Pe acesta am vădut-o eu singur cu ochii mei la Monastire, în vara trecută. Este neputincioasă, slabă și dorește să fie îmbrăcată în schima cea mare și de aceea am dat ordin să se călugărească.

— Se pune la vot călugărirea și se primesce.

I. S. P. Mitropolit Primat: Prea Sântiți Membri! Ar fi foarte bine, că elaborarea regulamentului relativ la mersul regulat al Tipografiei, să se facă tot de comisiunea care a fost însărcinată până acum. Și această comisiune să o aclamăm acum, pentru această lucrare, căci dânsa cunoște care trebuie să fie bunul mers al Tipografiei.

— Se pune la vot această propunere și se primesce.

I. P. S. Mitropolit Primat: Cred că această comisiune să fie însărcinată și cu fixarea prețurilor cărților bisericești.

— Se pune la vot această propunere și se adoptă.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acuma avem alegerea unui delegat însărcinat cu ștampilarea cărților bisericești. Eu propun pe P. S. Arh. Atanasie Craiovénu.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Eă vė rog să nu mă însărcinați pe mine.

I. P. S. Mitropolit Primat: Atunci vom procede la alegere prin vot.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Cred că ar fi bine, ca această comisiune să fie însărcinată și cu ștampilarea cărților bisericești.

— Se pune la vot această propunere și se primesce.

I. P. S. Mitropolit Primat: Avem acum cestiunea cărților de ritual, care sunt în deposit la Tipografie și care urmază să înlocuiască pe cele vechi, pe la toate bisericile din țară.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Se împart mereu.

I. P. S. Mitropolit Primat: La unele se împart, iar la altele nu, și cred că e bine ca P. P. S. S. Episcop să dea ordin Protoereilor, în această privință.

P. S. Episcop de Râmnic: Sunt date ordine.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ducându-mă în inspecțiune, iată ce am constatat pe la biserică: am găsit pe tetrapode cărți rupte, cėslove, minee, penticostare etc. deteriorate cu totul.

Le-am făcut observațiune preoților, de ce nu aă cerut cărți noi? Cum pot să citescă pe acestea, cu foile rupte?

Unii 'mi-aă răspuns că aă cerut, dar nu li s'aă trimes, alți că acum aă să scrie, spre a li se trimete, iar alții că nu le-aă dat bani epitropia.

De aceea e bine, ca S-tul Sinod să ea o hotărâre, ca toate cărțile deteriorate să fie înlocuite cu cărți noi, și nu este bine să lăsăm grija acesta numai Protoereilor, fiind-că ei dacă nu sunt îndemnați din nou, se interesază puțin.

Dovadă despre acesta este nu numai cu cărțile bisericești, dar și cu jurnalul, «Biserica Ortodoxă Română» care are o datorie mare, de încasat, de pe abonamente.

P. S. Arh. Valerian Râmnicénu: Sânt datorii de 96 mii lei.

I. P. S. Mitropolit Primat: Cu toții stim că sânt datorii mari pe la Protoierei.

Unii aă încasat banii și nu 'i aă dat. Dacă este astfel, de ce să nu ne îngrijim mai mult pentru viitorul acestor instituțiuni? Sânt căi care pot fi folosite spre a

alimenta atât jurnalul cât și Tipografia, și cu toate acestea se dă atențiune puțină, și nu se observă aceia cari ar trebui să 'și facă datoria și să aducă la îndeplinire ordinele date. Dacă am dat un ordin, ne am mulțumit cu acesta, presupunând că ei 'și au făcut datoria. Cred că e bine să luăm în serios cestiunea acesta. P.P. S.S. Episcopii cu toții, cred că, se gândesc a aduce pe o cale prosperă atât jurnalul cât și Tipografia.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Acastă cestiune este deja rezolvată de Sf. Sinod.

I. P. S. Văstră nu aveți de cât să transmiteți votul Sf. Sinod, P. P. S. S. Chiriarchii.

I. P. S. Mitropolit Primat: Eū am socotit, că din nou să vă pun în cunoștință despre acesta.

Vom pune din nou în vederea P. S. S. Chiriarchii să dea ordine Protoiereilor.

— Se pune la vot această propunere și se primește.

I. P. S. Mitropolit Primat: Mai avem încă o cestiune. În discursul program care 'l am adus înaintea P. S. Văstră, am propus și acesta: ca la diferite institute, care sînt de alte confesiuni în țara noastră, să fie ca profesorii preoți ortodocși. Pentru că sunt copii creștini ortodocși ai noștrii acolo, care învață un alt catechism afară de al nostru creștin-ortodox, și în această privință noi trebuie să avem multă băgare de seamă; pentru că ce facem noi cu copiii noștrii, cari se duc în școlile acelea de alte confesiuni, unde nu se învață catechismul ortodox?. Să nu ne pomnim mâine poimăine, că mamele copiilor români ortodocși, să uite credința părinților noștri.

De aceea, am avut dorința să viū înaintea Sf. Sinod cu această cestiune. Pentru că mi s'a întâmplat să ved predându-se copiilor noștri, în școla eterodoxă din Câmpulung, catechismul acelei confesiuni, care propagă credința Bisericii de la Roma.

Dar la discuțiunea acestei cestiuni foarte importante, cred că ar fi bine să avem de față și pe Dl Ministru de Culte. Să așteptăm venirea D-sale.

— Se pune la vot această propunere și se primește.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ordinea zilei fiind epuizată ridic ședința

— Ședința se ridică la orele 4 p. m. anunțându-se cea viitoare pentru Vineri 27 Octombrie orele 2 p. m.

† Președinte: **Ghenadie Mitropolit Primat.**

† Secretari: *Nifon N. Ploeștenu, Meletie Galațenu.*

Ședința din 27 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președinția I. P. S-țitului Mitropolit Primat.

Se face apelul nominal și răspund prezenți 16 P.P. S.S. membri.

— Se citește sumarul ședinței precedente și se aprobă.

— Se comunică de la biuroū telegrama P. S. Episcop al Hușilor, prin care cere a i se prelunghi concediul, până la 27 Octombrie, și se ia act.

Idem, petițiunea P. S. Iónichie Băcaónul, pe lângă care înainteză spre aprobare 42 predicți, rostite la diferite ocașuni, și se trimite la comisiunea pentru cercetarea cărților didactice.

— Idem, adresa Episcopiei Dunărei de jos cu No. 1265 cu dosarul No. 46, relativ la călugărirea sorei Anastasia Serebreno din monastirea Cilic-Dere, și se trimite la comisiunea de petițiuni.

— Idem, raportul comitetului redactor al revistei «Biserica Ortodoxă Română», prin care cere ca cărțile de Te-Deum tipărite cu spesele revistei, să fie cedate Tipografiei, restituind costul lor; și se trimite la comisiunea respectivă.

— Idem, petițiunea obșteilocuitorilor din comuna Tulnici, jud. Putna, plasa Vrancea, prin care cer hirotonirea seminaristului Ștefan Bășnuță, având patru clase seminarele, și se pune la dosar.

— Idem, două adrese ale S-tei Mitropolii a Ungro-Vlahiei și două ale I. P. S-țitului Președinte al S-tului Sinod, relativ la P. S. Episcop al Rîmnicului Nou-Severin, și se trimit la comisiunea de petițiuni.

— P. S. Episcop al Buzăului, raportor. citește raportul comisiunei de petițiuni relativ la călugărirea fratelui Constantin Patrolea din monastirea Râșca.

Comisiunea găsind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a i se aproba călugăria.

— S-tul Sinod aprobă.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunei relativ la călugăria sorei Păuna C. Căpățână, din monastirea Rogozu.

Comisiunea găsind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a i se aproba călugăria.

— S-tul Sinod aprobă.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunii relativ la călugăria fratelui Gheorghe Cosma, din monastirea Ciolanu.

Comisiunea găsind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a i se admite călugăria.

— S-tul Sinod aprobă.

— P. S. Valerian Rîmnicénu, raportor, citește raportul comisiunei de petițiunii relativ la cedarea P. S. Episcop al Hușilor asupra dreptului, de a patra parte, ce are asupra pietrei de animis, cedare pe care o face în folosul Tipografiei Cărtilor Bisericești.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Eū am contribuit la confecționarea acestei pietre și m'i rezerv tot dreptul de proprietate asupra ei. Vădend însă că cei-l-alți coproprietari aū învoit litografului de a face un tiragiū, trei părți mărime, din formatul antimiselor pentru icōne, am cedat și eū; bine înțeles exclusiv numai pentru icōne și în mărimea de mai sus propusă de P. S. Episcop al Rîmnicului coproprietar cu mine, iar nici de cum ca să imprime antimise pe pânză, mătase și hârtie pentru alții, de cât pentru coproprietarii pietrei. Reservându-mi dar tot dreptul de proprietate ce am asupra pietrei în cestiune, voiū vedea ce am de făcut cu acest litograf abusiv, voiū vedea dacă nu va trebui să'l trimit înaintea judecāței, ca pe unul ce 'și-a arogat un drept pe care eū nu'i l'am dat. Acum în ceea ce privește raportul P. S. Valerian Rîmnicénu, eū il asigur, că nici m'a convins, nici m'a entusiasmat prin laudele ce a adus P. S. Episcop al Hușilor, pentru darul făcut; pentru că deja P. S. S. se pricepe în ale condeilor. după cum din fericire se pricepe foarte bine și în administrația Tipografiei S-tului Sinod, care trebuie să se feliciteze de alege; nu urmēză de aci, că cunoște în fond cestiunea pietrei pentru antimise. Lucrul este clar ca șiua. P. S. Episcop al Hușilor dăruind partea sa din acea piatră

a crezut că aduce un serviciu și înbogățește Tipografia cu un obiect de unde are să se folosescă. Darul P. S. Episcop nu are să aducă nici un folos Tipografiei S-lui Sinod și prin urmare entuziasmul P. S. Valerian, ca raportor și director al acestei Tipografii, nu are nici o basă și are să se convingă în curând, că degeaba își a usat măestria cea frumoasă a P. S. Sale, când căuta să ne convingă, și mai cu sémă pe mine, ca să dăruim și noi piatra.

P. S. Iónichie Bacaónu: Nu știa póte că s'a cedat, dreptul altuia.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: De sigur că nu știa-acum însă trebuie să știe că P. S. Sa are peatra antimii, selor la Tipografie și o păstrează cu sântenie într'o firidă un fel de feréstră órbă, cum s'ar đice, iar litograful tipărește antimise pentru episcopiî cari îi plătește. După ce tipărește el acele antimise? După piatra de la Tipografie? Nu, căci P. S. Director, cari este acum și raportor al cestiunei nu știe nimic despre acésta. Vedeți acum cum stă lucrul? unul plătește facerea pietrei și altul trage profitul. Cât mă privește pe mine, voiú vedea dacă am să-mî fac după acum testamentul meu. Un lucru pot să vë spun, că pe acest litograf am să-l trimit în judecată, căci legile țerei sunt categorice în acéstă privință.

P. S. Episcop al Rîmnicului: Am cerut cuvântul nu pentru ca să răspund la raport, nici la suspecțiunile ce saú rēdicat. Am luat cuvântul ca să declar, că dacă Tipografia Cărților Bisericești primește partea oferită de P. S. Episcop al Hușilor și eú la rîndul meu declar că cedez pentru Tipografie dreptul meu.

P. S. Episcop al Hușilor: Am luat cuvântul ca să espun pozițiunea mea înaintea Sf. Sinod, față de darul ce l'am făcut Tipografiei.

Este un proprietar în județul Fălciú, care astă-đi trăește în Iași și pe care I. P. S. Mitropolit al Moldovei îl știe fórte bine. Acest domn proprietar numit Dimitrie Castroianu a oferit comunei Huși o moșiórá în județul Roman, pentru ca să întrețină câte-va paturî în spitalul care se află în casele oferite tot de el.

După 3 ani de đile D. Castroianu se trezește tras în judecată de comuna Huși. Atunci D. Castroianu a đis: eú

întru cât nu făcusem moșia mea danie comunei Huși, nu eram nici dator, nici tras în judecată ca dator; dar acum sunt. Așa este răsplată omenească, prea sfințite, esclamă bătrânul!

În această pozițiune mă găsesc și eu față de Tipografia Cărților Bisericești. Până nu făcusem un dar Tipografiei nu eram persiflat, de P. S. Director al Tipografiei, notabine în calitate de membru în comisiunea de petițiunii a Sf. Sinod.

Acum să vă supun la cunoștință, pentru ce am făcut această. Iată pentru ce: D. Grasiari, tipo-litograful din str. Șelari, prin care s'a confecționat acea piatră de tovarășie, orî dé câte orî avea vre-o comandă de antimise, îmi cerea formal învoirea. Mie neplăcându-mi să mă ocup cu afaceri de negustorie, m'am hotărit a ceda dreptul meu Tipografiei Cărților Bisericești, care poate să tragă și vr'un profit din această. Tipografia la rândul ei, orî S-tul Sinod de care depinde, putea să'mi spue: primesc orî nu primesc darul P. S. Tale și aci să sfârșea totul. De ce la o atât de bună voință din partea mea, tocmai comisiunea S-lui Sinod, prin raportul său, să vină și să facă comentarii malițioase după pofta unuia sau altuia.

Forțe mulțumesc comisiunii, care a voit ca și cu această ocaziune să'și arate istețimea necalificabilă. Eu n'am făcut această cu rea intențiune; din contra, am crezut că fac un bun serviciu Tipografiei. Dar dacă mi s'a întâmplat și mie sôrta D-lui Castroianu, că adică, o faptă bună să mi se resplătiască cu rău, fie.

P. S. *Valerian Rîmnicénu*: În calitate de director al Tipografiei, am adus la cunoștința S-tului Sinod despre darul ce P. S. Episcop al Hușilor l'a făcut Tipografiei, asupra dreptului de a patra parte ce are asupra petrei pentru antimis. Pe de altă parte, am cerut ca S-tul Sinod să exprime mulțumiri P. S. Episcop al Hușilor, pentru binele care l'a făcut Tipografiei. S-tul Sinod nu a rămas cu această, ci a orânduit afacerea la comisiunea de petițiunii, care în ședința de la 23, a venit cu raportul, și după științele date a conchis, cum era și drept, să se exprime mulțumiri P. S. Episcop al Hușilor; dar pentru că atunci P. S. Sa nu era de față, s'a amânat și a rămas ca cesiunea sa să trateze când va fi față și P. S.

Sa. De atunci și până acum comisiunea a primit informațiile, despre care ați vădit că v'am dat relațiuni. Darul însă pe care P. S. Sa l'a făcut Tipografiei, eu îl primesc, și ca director îl mulțumesc și rog și pe S-tul Sinod să se asocieze cu mine la acesta.

P. S. *Episcop al Hușilor*: La cele spuse prin raportul comisiunii, vă foarte mulțumesc.

P. S. *Arh. Valerian Rîmnicénu*: Acum, că comisiunea de petițiuni a făcut alte concluziuni, este alt-ceva. Comisiunea acum arată că acel dar nu mai este al Tipografiei, căci este exploatat de alții, dupe copii date de cine știe cine.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Nu rămâne de cât să'l dați în judecată.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Incidentul acesta trebuie aplanat. Noi nu putem să dispunem de lucrul acesta, căci mai este un proprietar, care lipsește și al cărui consimțământ nu'l avem.

P. S. Vóstră ați făcut dar dreptul ce aveți pentru a patra parte; sunt însă cei l'alți proprietari cari nu voesc și staú în pretenții. Prin urmare, eu propun amânarea acestei cestiuni, până vom avea și consimțământul celui de al patrulea proprietar. Pun dar la vot propunerea mea, cine este pentru să bine voească a ridica mâna. S'a primit.

— P. S. Valerian, raportor, citește raportul comisiunii de petițiuni relativ la adresa D-lui Ministru al Cultelor, urmată după a P. S. Episcop al Dunărei de jos, spre a se mai hirotoni un preot la comuna Cocargéua.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Nu știu, n'am priceput eu bine, saú se face o mică confusiune? In lege este prevădit că se póte forma o parohie priu S-tul Sinod și prin decret rogal?

Voci, Este.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Nu este.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Este! Și mi se pare că tocmai acesta o propune și D-l Ministru. Aliniatul ultim de la art 12 din lege, prevede acesta.

P. S. *Episcop al Argeșului*: Parohiul noui se pot forma prin lege.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Nu este prevă-

șut acésta în lege. Eú care m'am ocupat și am combătut legea, știú.

P. S. Episcop al Hușilor: În raport véd că se amintește, ca să vină cu proiect de lege la cameră. Dacă însă se póte ca o parohie să se înființeze în asemenea cas prin decret regal, atunci numai trebuie đis, ca să mérégă cu proiect la corpurile legiuitoře.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: La fixarea parohiilor. Parohia Cocargéua avea un anume număr de cătune; acum însă pământul doménial al statului s'a împărțit la o mulțime de locuitori și au format o mulțime de sate, ast-fel că de unde la început Cocargéua era numai câteva cătune, acum ele s'au îndoit și póte chiar întreit. Și fiind-că distanța dintre aceste cătune este fórte mare, ele nu se pot căuta de un singur preot.

Protoiereul respectiv 'm'a semnalat cazul și a cerut ca să formăm o parohie nouă, din aceste cătune noui înființate.

N'am putut să fac eú singur tréba acésta, ci într'una din đile am supus cazul verbal fostului Ministru de Culte, care a prins bucuros, și 'm'a đis să fac adresă Basar pe acéstă făgăduință ministerială, am și făcut adresa de care ne ocupăm, dar se vede că D-sa s'a rěsgândit, căci véd că a trimes cazul la S-tul Sinod.

Acum lucrul este clar. Dacă comuna Cocargéua se va despărți în 2, atunci și parohia respectivă se va despărți în doué. La din contră, va trebui proiect de lege pentru acéstă nouă înființare de parohie. Voiú vedea ce am de făcut mai târđiú.

I. P. S. Mitropolit Primat: P. P. S. S. Părinți, iată ce đice legea clerului în acéstă privință. Aliniatul 3 de sub articolul 2 glăsuește: «Dupé punerea în aplicare a acestei legi, nici o modificare nu se va putea aduce acestor parohii, de cât prin lege. În cazul, însă, când se înființéază o comună nouă, de acord cu S-tul Sinod, se póte înființa o nouă parohie prin simplu decret regal».

Iar articolul 7 din regulamentul aceleii legi đice: «când se înființéază o comună nouă, se póte crea și o nouă parohie»

Acéstă nouă parohie se face prin decret regal, dupe ce va fi luat aprobarea S-tului Sinod.

Procedura care se va urma în ast-fel de împrejurări, este următoarea:

«Când Ministerul de interne va comunica Ministerului cultelor, că o nouă comună s'a înființat, care își are biserica sa, Ministerul cultelor va comunica despre acesta S-tului Sinod, în cea d'ântei sesiune a sa și va cere să se declare biserica acestei comune ca parohială».

Pe temeiul acestora, nu rămâne de cât S-tul Sinod să se rostască asupra concluziunilor raportului.

P. S. Atanasie Craiovénu. În raport se conchide ca să se lase cestiunea, până se va modifica legea.

Cred că noi nu suntem adunați aici ca să discutăm legile țarei, ci să ne rostim asupra casului, așa cum ne dictază legea și regulamentul, care dice că în asemenea împrejurări S. Sinod are să și dea consimțământul pentru a aproba o nouă formare de parohie și să comunice acesta Ministerului.

I. P. S. Mitropolit Primat. P. S-te, aici este vorba de despărțirea unei parohii și Onor. Minister, de acord cu P. S. Sa Episcopul cere învoirea S. Sinod a se face acesta.

P. S. Atanasie Craiovénu. Va să dică S. Sinod tre-bune să se pronunțe, iar nu să aștepte până la modifica-re a legii.

P. S. Episcop al Dunărei de jos. Eū v'aș ruga să amânați și cestiunea acesta, până va veni D. M nistru.

I. P. S. Mitropolit Primat. Sunt mai multe cestiuni pe care le-am lăsat să le resolvăm, când va fi și D. Mi-nistru față. Eū am trimis la D-sa și 'm'a răspuns că nu póte veni nici ađi nici mâine; dar Lunī va veni.

Eū vė rog să lăsăm și această cestiune până va veni D-sa, ca să vedem ce vederi are și D. Ministru.

— S. Sinod aprobă amânarea.

— P. S. Valerian raportor, citește raportul comisiunei de petițiunii relativ la cestiunea clișeurilor și a vignetelor Tipografiei Cărților Bisericești.

P. S. Atanasie Craiovénu. Mė unesc cu concluzi-unile raportului; cu reserva că trebue óre-care modificări de termenī în el. Las pe séma P. S. raportor aprecie-rile ce face în raport, despre fostul și actualul guvern; acestea intră în domeniul politiceī, de care n'avem să

ne ocupăm aici. Numai asupra unui punct am să insist, anume acolo unde P. S. raportor dice că, S-ta Scriptură fără tablouri e ca un portret fără culori, ca un corp fără suflet. Acastă asemănare nu mi se pare tocmai corectă. Mintuitorul a șis, că cuvintele sale sunt duh și viață, iar nu tablourile în care se intrupază aceste cuvinte. După mine decl, e mai corect a zice, că învățăturile S-tei Scripturi, nefiind concretizate prin icône vedute, sânt ca sufletul fără corp, adică sânt abstracte și greu de priceput. Acastă observațiune am avut numai de făcut asupra redactărei raportului în cestiune și rog a se face cuvenita îndreptare.

P. S. *Episcop al Hușilor*. Eu sânt de idee să autorisăm pe I. P. S. Președinte, să intervină la D-l. Ministru Cultelor ca să pună cestiunea această în consiliul de Miniștri. Acum nu știu întru cât ar fi bine, ca să învățăm pe D. Ministru, ce să facă cu acastă cestiune, cum să mijlocască etc. etc. Acestea după părerea mea, trebuesc înlăturate.

I. P. S. *Mitropolit Primat*. Eă vă rog să amânăm și acastă cestiune, ca și pe cele l'alte și să le rezervăm a se discuta, când va fi față D-nul Ministru.

↳ S. Sinod aprobă.

— P. S. Valerian, raportor, citește raportul comisiunei de petițiuni, relativ la suplica locuitorilor din cătunul Urșai, Jud. Gorj, care conchide a se face cercetare locală.

P. S. *Episcop al Rîmnicului*. Eu fiind în cestiune și acum prin acest raport al Comisiunei de petițiuni, chiar dat judecățel, rog pe S. Sinod ca să mi se dea copie, atît dupe petițiunea acelor locuitori, cât și după raportul comisiunei, ca din actele aflătore în arhivă să pot arăta cum stă lucrul.

P. S. *Episcop al Argeșului*. Eu cred că asemenea propunere făcută de comisiune nu se pôte admite, fiind-că canónele nu permit unui Episcop să se amestece în afacerile altui Episcop.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*. Acesta este un argument slab.

P. S. *Episcop al Argeșului*. Pôte să fie slab. Regulamentul dă drept S-tului Sinod, să controleze faptele Episcopului; dar când este cestiunea de administrație, când

Episcopul găsește de cuviință, ca să nu se zidiască biserica la 2, 3 case, acesta cred că nu este de atribuțiunea S-tului Sinod, ci de a Episcopului respectiv, care este responsabil înaintea lui D-zeu și a țerei de faptele sale,

P. S. *Episcop al Hușilor*. Eū cred că cererea P. S. Episcop al Rîmnicului, de a i se comunica copie dupe petițiune și dupe raportul comisiunei, este foarte justă.

P. S. Sa să cerceteze actele din dosarul cauzei și să relateze S-tului Sinod cum stă cazul și atunci S. Sinod se va pronunța în cunoștința de cauză, asupra cazului.

Rog dar pe S. Sinod să primească cererea P. S. Episcop al Rîmnicului, în locul concludsiunilor raportului.

I. P. S. *Mitropolit Primat*. Eū cred că cererea P. S. Episcop al Rîmnicului, urmăzează în a 2 linie, iar concludsiunile raportului comisiunei vin cele d'întei și deci acestea trebuesc puse înteiū la vot.

P. S. *Episcop al Rîmnicului*. Vē rog să puneți opiniunea mea, ca cea mai depărtată.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*. Cererea P. S. Episcop al Rîmnicului este drēptă și nu trebuie să 'i-o respingem. Este bine să căutăm a afla adevērul. Am ascultat o parte să ascultăm și pe cea-altă. Ceea ce putem noi să facem, ar fi ca P. S-ția Sa să citescă și raportul și suplica și să cēră de la cancelaria Episcopiei și chiar la protoierie, copie după ordinile de învoială și dupe tōtă corespondența urmată în această cestiune. În acest mod împăcăm tōte cerințele și dacă S. Sinod împărtășește acēstă părere, n'are de cât să invite pe P. S. Chiriarh, ca în cursul sēptămānei viitoare, până Marți sau Mercuri, să ne aducă aceste deslușiri.

P. S. *Episcop al Rîmnicului*. Eū nu pot să dau nici o lămurire până nu voi cunōște punctele, în jurul cărora trebuie să mă învărtesc. De aceea am rugat pe S. Sinod, ca să'mi dea copie legalisată de biuroū după petițiune și după raportul comisiunei, ca în vederea lor să pot cerceta și eū dosarul.

În ceea ce privește termenul pus de P. S. Episcop al Dunărei de jos, eū declar că este imposibil de realizat, chiar dacă mi s'ar pune acum la dispozițiune actele cerute. Ađi este Vineri; la ora 4 inserēză și eū nu pot să expediez lucrările de cât mâine; are să se primească la

cancelarie Duminecă la ora 12, prin urmare, Luni, dacă nu și Marți. Pe urmă o să trebuiescă și arhivarului timp ca să le transcrie și vedeți că termenul propus de P. S. Episcop al Dunării de jos, nu se poate realiza.

I. P. S. Mitropolit Primat. Eu Rog pe P. S. Episcop al Rîmnicului să ceară telegrafic a i se trimită dosarul. Acésta este calea cea mai nemerită.

Pun dar la vot propunerea mea, de a se trimită dosarul privitor la cestiunea de față. — Cine este pentru, să bine-voiască a ridica mâna.

S'a primit.

— Ne mai fiind nimic la ordinea zilei ridic ședința. Ședința viitoare va fi pe Luni, la 30 Octombrie.

— Ședința se ridică la orele 4 p. m. anunțându-se cea viitoare, pe Luni 30 Octombrie, orele 2 p. m.

† Președinte: Ghenadie Mitropolit Primat.

† Secretari: *Nifon N. Ploestenu, Meletie Galatenu.*

Ședința din 30 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președinția I. P. S-țitului Mitropolit Primat.

— Se face apelul nominal și respund prezenți 16 P.P. S.S. membri.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ședința e deschisă.

— Se citește sumarul ședinței precedente.

— Ne cerënd nimeni cuvântul, se pune la vot sumarul și se primește.

I. P. S. Mitropolit Primat: Vă aduceți aminte că s'a amânât votul asupra câtor-va cestiuni, până la venirea D-lui Ministru. Aceste cestiuni sunt:

1) Regulamentul privitor la servirea pastorală a preoților de armată.

2) Raportul comisiunei relativ la clișeurile luate de la Imprimeria Statului.

3) Raportul comisiunei privitor la desfacerea parohiei Cocargeașa.

D-nu Ministru a avut buna-voință a veni până la mine, chiar acum a plecat, și a luat cunoștință de aceste cestiuni, și'mi a dis, că S-tul Sinod le poate discuta și vota.

Cred dar, că trebuie să resolvăm aceste chestiuni întâi și pe urmă să intrăm în ordinea zilei

Avem dar mai întâi chestiunea relativă la servirea pastorală a preoților de armată. Raportul este citit.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Cred, că ar trebui să se citească din nou.

I. P. S. Mitropolit Primat: Numai concluziile rapoartelor să se citească.

P. S. *Arh. Pimen Piteștenu*: În urma mai multor considerante, pe care le-a avut în vedere comisiunea, când a elaborat acest proiect de regulament, a făcut următoarea concluziune:

«Comisiunea are onoare a supune deliberării S-lui Sinod următorul proiect de regulament, pentru pozițiunea și activitatea pastorală a preoților de armată».

Acest proiect de regulament, urmează să fie votat întâi de S-tul Sinod, și apoi trimis la Minister, și D-nu Ministru expunându-l sancțiunei Majestății Sale Regelui, să poată fi pus în aplicare.

Orî ce regulament trebuie votat pe articole.

I. P. S. Mitropolit Primat: Atunci citiți articol cu articol.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Pe cât 'mă aduc aminte, S-tul Sinod a auzit și citirea raportului comisiunii respective și proiectul de regulament ce a elaborat.

După regula urmată de noi, S-tul Sinod nu ar avea astăzi să facă alt-ceva, de cât să voteze luarea în considerațiune a proiectului și apoi să începă votarea lui pe articole.

Eu însă, gândesc că nu ar trebui aji să procedăm la această lucrare, pentru că noi nu am ascultat și pe Dl. Ministru de Resbel în privința acestei chestiuni. Și fiind că acest regulament privește exclusiv armata, gândesc, că este bine să trimitem mai întâi acest proiect D-lui Ministru de Resbel, ca să'l vadă și D-sa, și după ce 'și va fi făcut observațiunile sale asupra lui, I. P. S. Văstră să le supuneți împreună cu aceste observațiuni deliberărilor S-tului Sinod, și cred, că S-tul Sinod numai atunci va procede în cunoștință de cauză. Alt-fel noi vom vota acest proiect, care ne luându-se în considerațiune de D-nul Ministru de Resbel, va rămâne și el ca și multe altele, fără rezultat dorit. Vă rog să fim practici; căci este mai bine.

P. S. *Episcop al Hușilor*. Regulamentul acesta, dacă se va vota, negreșit îu se va pune în aplicare, până când nu se va sancționa de Majestatea Sa Regele. Dar înainte de a fi înaintat Majestății Sale spre sancționare, el trece prin Consiliul de Miniștri, și atunci D. Ministru de Resbel își va face observațiunile séle, iar dacă nu îi convine, nu'l mai înaintéază spre sancționare. Eū cred dar, că e bine să'l votăm și să-l înaintăm D-luī Ministru de Culte, și D-sa să'l înainteze Consiliuluī de Miniștri, și acolo Guvernul ia cunoștință de dēnsul, și dacă îi convine îl înaintéază spre sancționare,

P. S. *Episcop al Dunării de jos*. Dacă nu'l convine atunci îl înlătură ca inaplicabil. În acest cas însă puneți la grea cercare, ca să nu ȃic lovire, prestigiul Sântuluī Sinod și eū tare vē rog să nu urmațț acéstă procedare. Dacă S. Sinod nu admite părerea mea, eū vē declar că nu iaū parte la vot, ca să nu fiū părtaș consecințelor faptuluī lovitor de prestigiu! Am ȃis.

I. P. S. *Mitropolit Primat*. Vē aduceți aminte, că în sesiunea de primă-vără, când P. S. S. Arhiereul Pimen Piteștēnu, a făcut acéstă propunere, am emis eū ideia, că nu știū la ce ar servi acest regulament, și ce direcție să ia S. Sinod cu dēnsul, căci și armata are regulamentele și legile ei.

Acum, eū mă gândesc, că noi o să aprobăm acest proiect; dar să vedem ce rezultate are să aibă?

Cred că părerea Prea S. Episcop al Dunării de jos e bună, ca să înaintăm acest proiect D-luī Ministru de Resbel, care este un om energic și rezolut, să'și facă observațiunile sale asupra regulamentuluī; iar în urmă a dispune să se înapoeze, cât va fi posibil de curēnd, ca Sântul Sinod să pótă a'l aduce în discuțiune chir în acéstă sesiune, de va fi timp.

— Se pune la vot propunerea de a se înainta acest proiect de regulament D-luī Ministru de Resbel, și se admite.

P. S. *Episcop al Hușilor*. Și eū sunt de părere a se trimite D-luī Ministru de Resbel . . . :

Voci: Apoi s'a votat acum.

P. S. *Episcop al Hușilor*. Ceia ce vreaū să ȃic este, că dacă se trimite, să ni se înapoeze cât mai curēnd, pen-

tru ca tot în sesiunea acésta, S. Sinod să se pronunțe asupra lui.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Tocmai acésta am đis și eú, că în două trei đile, cât va mai fi deschis S. Sinod.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Fórte bine, dar noi mai avem de regulat câte-va cestiuni, care vin în contact cu Ministerele. Nu ar fi bine ca și acele cestiuni să fie discutate prealabil cu D-nii Miniștri respectiv?

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Le-am discutat eú cu D-nu Ministru, și D-sa 'mí-a dat deslegare, ce șă fac în lipsa D-sale.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Avem de exemplu, cestiunea luminărilor de céră, asupra căreia m'am gândit și mă gândesc, care ar fi mijlocul ca să se pótă regula ast-fel, în cât hotărârea ce se va lua să pótă fi aplicată.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Când veți veni cu raportul, atunci se va discuta, nu prejudecați lucrul.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Dacă vom face o propunere și S-tul Sinod o va vota, însă D-lui Ministru nu'i va plăcea, ce se face cu dënșa?

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: De aceia đic că trebuie să se consulte întâiú D-nu Ministru.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Apoi tot acésta vreaú să đic și eú. Pentru cestiunile acelea, care nu pot fi aplicate, fără consimțimentul unui ministru saú altul, nu trebuie să avem o prealabilă înțelegere cu D-nii Miniștri respectiví și apoi să o votăm?

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Acésta nici numai este de discutat. Dar P. S. Ta vei lua cuvântul atunci și ne vei spune ceea ce cređi în cestiune, dar să vorbim acum pentru fie care cestiune, care are să ne preocupe mai târđiú, cred că nimeni nu póte să admită acésta. Nu anticipați dar.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Eú nu unesc cestiunea luminărilor de céră cu cele-l-alte, dar ea este una din acelea care trebuie să fie sprijinită de un Ministru.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: În cestiunea luminărilor de céră veți veni cu raport, și atunci vom discuta.

Acum avem raportul comisiunei de petițiunii privitor la clișeurile luate de la Imprimeria Statului.

D-nu Ministru s'a exprimat, că cum va crede S-tul Sinod, să'și dea votul său.

P. S. Arh. Valerian Rîmnicénu, raportor, dă citire conclusiunilor raportului comisiunei, în copriinderea următoare:

«Comisiunea este de opinie, ca S-tul Sinod să cêră D-lui Ministru de Culte, spre a mijloci să se scôtă aceste clișeuri din inventariul Tipografiei Statului și înscrierea lor în inventariul Tipografiei Cărților Bisericești, unde deja de fapt sunt luate, sub formă de împrumut».

— Se pun la vot conclusiunile și se primesc.

P. S. Arh. Valerian Rîmnicénu, dă citire conclusiunilor raportului comisiunei de petițiuni, privitor la desfacerea parohiei Cocargeaua.

— Se pun la vot conclusiunile raportului și se primesc.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acum intrăm în ordinea zilei.

Avem întâi raportul comisiunei privitor la budgetul revistei «Biserica Ortodoxă Română».

P. S. Arh. Nifon Ploesténu, raportor, dă citire procesului verbal al comisiunei, relativ la budgetul revistei.

PROCES-VERBAL

Astă-zi 25 Octombrie 1895, ora 8 dimineața.

Noi membrii comisiunei aleasă de Sf. Sinod, pentru verificarea socotelor Tipografiei „Cărților Bisericești“ și revistei „Biserica Ortodoxă Română“, conformându-ne hotărârei noastre, notată în procesul-verbal de la 24 curent, ne-am întrunit în localul Tipografiei și am continuat cu cercetarea și observarea budgetului revistei pe anul 1896 1897.

Asupra paragrafelor 1, 3 și 4 de la veniturî, comisiunea ne având nici o obiecțiune, ele rămân ast-fel precum sunt prevădute de comitetul redactor în budgetul modificator și anume:

I) Rămășițe de încasat.	96.994	20
II) Abonamente directe.	900	—
III) Veniturî extra-ordinare.	100	—

Asupra paragrafului al 2 cercetându-se registru de partiđi al abonamentelor, făcute prin protoierei, comisiunea a constatat, că adevăratul număr de abonați nu este de 3.800, care se află trecut în primul proiect de budget, ci cel de 3.899 aflat în al doilea proiect de budget modificator, și prin urmare numărul abonaților fiind în realitate cu 99 mai mare, suma ce se va trece la acest paragraf va fi nu de 45.600, ci de 46.788 lei, adică cu 1.188 lei mai mult, ceea ce în total dă ca venit, lei 144.782, 20 bani.

Din această sumă scăzându-se remisa de 20 % convenită protoiereilor, rămâne venit net pe anul viitor bugetar 1896 97 lei 116.026. 36 b.

În privința cheltuelilor comisiunea, găsind desideratul cuprins în procesul-verbal de la 22 Octombrie, al comitetului revistei, a admis bugetul modificador, așa precum s'a întocmit de acest comitet.

El soldează cu suma de 31.700 lei, afară de remisa convenită protoiereilor, care se urcă la cifra de 28.755 lei 84 bani, care nu s'a trecut la cheltueli, ca una ce nu intră în casa redacțiunii.

Suma de 31.700 lei, prevăduți la cheltueli în proiectul modificador și adoptat de comisiune, este prin urmare mai mică cu 4.965 lei 68 bani, de cât cea prevăduță în primul proiect de buget prezentat la Sf. Sinod.

Economia acesta s'a realizat, parte prin reducerea unor cheltueli care s'a văduț a fi de prisos, parte prin reducerea sumei de 12.000 lei plătită până acum numai pentru imprimat, la suma de 9.000 lei, care după afirmările d. C. Erbiceanu, consemnate și în procesul-verbal mai sus menționat al redactorilor, este îndestulătoare, ca să plătescă cu dânsa și imprimatul și hârtia și broșatul și expediția și plata expeditorului și timbrele poștale și benzele pe un an.

Inregistrând cu plăcere economia realizată cu această ocaziune, comisiunea regretă că explicațiunile și afirmările d. C. Erbiceanu, care a fost mai mulți ani Director al Tipografiei, nu s'a făcut din primul an al intrării D-sale la redacțiunea revistei și în capul Direcțiunii Tipografiei. Ea ar fi oglindit la rubrica veniturilor Tipografiei și la aceia a cheltuelilor revistei, adevărata stare de lucruri, ar fi înlăturat în mare parte starea precară financiară în care se găsește actualmente revista, și ar fi scutit și comisiunea de osteneală de a resfoi acum dosarele Tipografiei și revistei spre a constata, cât cea dințaiu a răpit de la cea de a doua în cursul mersului lor.

Asupra punctului al doilea din procesul-verbal al comitetului redactor, prin care se cere restituirea surplusului de 3.000 lei ce s'a luat revistei pentru imprimat de la începutul ei și până acum, comisiunea având în vedere argumentele aduse de comitetul redactor, cum că revista cu fondurile sale a dat naștere și viață Tipografiei ca să pótă ajunge la starea în care se află, găsește dreaptă cererea comitetului redactor, dar amână operațiunea de constatarea quantumului ce i se cuvine, până la verificarea socotelilor în genere ale revistei.

Cât privește referatul președintelui comitetului redactor cu No. 166 din luna curentă înaintat comisiunei prin rezoluția No. 353 a I. P. S. Președinte al Sf. Sinod, comisiunea având în vedere că Tipografia prin administrația sa, desface dîlnic cărțile imprimate aci și tot ea până acum a vîndut și cărțile de Tedeum, proprietatea revistei, împărtășește opiniunea comitetului redactor de a se ceda Tipografiei tóte exemplarele de Te-deum, aflate deja în deposit, rămânând ca acesta să verse în casa revistei costul acestei cărți, minus remisa de 20 % convenită protoiereilor. Acestă măsură se va urma și pentru acele exemplare, care sunt deja vîndute, dacă Tipografia nu va fi vîrsat costul lor comitetului revistei.

Cu această ocaziune, comisiunea încredințându-se, că starea precară a

revistei provine în cea mai mare parte din depărtarea comitetului redactor de la prescripțiunile regulamentului, care a fost lăsat cu totul la o parte, mai ales în ceea ce privește administrarea regulată a venitului său, opiniază:

1) A se observa cu stricteță regulamentul în totă întregimea sa, ținându-se socotelă de votul S-tului Sinod în privința celor 2 redactori din nouă adăogați și pentru care se va îndeplini formalitățile legale.

2) A se obliga comitetul redactor, ca să intre în spiritul art. 15 din regulament, chiar de acum, controlând ei între ei pe colegul lor însărcinat cu casa revistei.

3) A se atrage luarea aminte deisului comitet, întru a fi cu mai multă vigilență în ceea ce privește ținerea registrelor de abonații și încasările de abonamente; iar nu cum s'a văduț cu părere de rău, că s'a urmat până acum, când comitetul aștepta ca abonații direcți să trimetă ei singuri plata abonamentului.

4) În legătură cu aceste îmbunătățiri materiale, care urmază și trebuie a se aduce de urgență în mersul regulat al revistei, comisiunea opiniază a se mări și volumul mensual al revistei, coprinđând cel puțin câte o colă și jumătate de tipar de fie care redactor, fără ca prin acesta redactori să fie descărcați de sarcina ce li s'a dat de S-tul Sinod, pentru a corecta și cărțile de ritual.

Mărirea volumului revistei, precum și creșterea numărului abonaților, sporind ore cum veniturile și cheltuelile materiale preste cele prevăduțe în budgetul Tipografiei și al revistei pe anul budgetar 1896—97; comitetul redactor va fi obligat să plătescă Tipografiei analogia hârtiei, tiragiului, copertei, benzilor, speselor de expediție și adăogirea de 20 lei lunar amplotului de expediție, peste suma de 80 lei prevăduță în budget.

Pentru tôte aceste modificări bndgetare, comitetul redactor va presenta la sesiunea din Mai a S-tului Sinod un budget suplimentar, în care să se prevadă exact noua situațiune budgetară a revistei pe anul 1896 97.

Odată cu întocmirea acestui budget suplimentar, comitetul se va rosti și asupra cestiunei, dacă nu găsește oportun a se reduce prețul abonamentului revistei.

Pentru mersul regulat al abonamentelor făcute prin protoerei și în vederea întârđierilor ne-temeinice ce se fac de către aceștia în răspunderea către redacțiune a abonamentelor incasate și de încasat; comisiunea este de părere a se lua de cătr S-tul Sinod aceleași dispozițiuni ca și cele ce s'aũ luat pentru încasarea rămășițelor de bani ale Tipografiei.

Cu ocașiunea cercetărilor făcute prin podul Tipografiei, comisiunea vđdend că din corpurile revistei pe anii trecuți lipsesc unele numere, este de părere a se invita P. S. Director al Tipografiei, ca să prezinte comisiunei de verificare, un tabloũ de numerele care lipsesc.

În urma tuturor acestora, comisiunea respectuos rógă pe S-tul Sinod să bine voiască a aproba proiectul de bndget modifcator al comitetului redactor, cu modificările propuse de comisiune, aprobând în același timp și desideratele mai sus amintite, ca măsuri pentru bunul mers al revistei.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal însărcinând pe P. S. Arhierieș Nifon N. Ploeștenu, spre a-l înainta S-tului Sinod cu osebit raport, împreună cu celelalte procese-verbale anterioare, referitoare la același obiect și toate actele.

Președinte † *Partheniu*
 † *Pimen G. Piteștenu*
 † *Nifon N. Ploeștenu*

— Ne cerând nimeni cuvântul, se pun la vot concluziile și se primesc.

P. S. Arh. *Nifon Ploeștenu* raportor, dă citire procesului-verbal al comisiei pentru cercetarea socotelor Tipografiei și revistei *Biserica Ortodoxă Română*, în cuprinderea următoare:

PROCES-VERBAL

Astăzi 30 Octombrie 1895, ora 8 dimineața,

Sub-semnații membrii ai comisiei aleasă de Sf. Sinod pentru luarea socotelilor Tipografiei și a revistei „Biserica Ortodoxă Română”, întrindu-ne în localul Tipografiei, am luat în discuțiune referatul Directorului tipografiei No. 263 din 24 Octombrie, trimis comisiei de către I. P. S. Președinte cu rezoluțiunea No. 340 și am decis:

I) Cartea intitulată „Cartea de Rugăciuni” necesară fie-cărui creștin imprimată pe hârtie bună, format 8 mic și conținând 12 côle a 32 pagini, să se vîndă cu prețul de 1 leu exemplarul

II) Rânduiala proscomidiei, imprimată pe fîe volante, să se vîndă cu 50 de bani exemplarul.

III) Imaginile S-șilor Evangeliști imprimate pe pânză saten și mătase, fie-care deosebit, necesare pentru a se pune pe sânta masă la sântirea de biserică; se vor vinde: cele pe pânză cu 2 lei, cele pe saten 3 lei și cele pe mătase 4 lei, fie-care grupă.

Pentru care s'a încheat prezentul proces-verbal însărcinând pe P. S. Nifon Ploeștenu cu prezentarea și citirea lui în Sf. Sinod spre a obține aprobarea cuvenită, înapoiind și raportul No. 263.

Președinte: (ss) *Partheniu*.
 (ss) *Pimen G. Piteșteanu*
 (ss) *Nifon N. Ploeșteanu*

— Ne cerând nimeni cuvântul, se pun la vot concluziunile și se primesc.

P. S. Arh. Valerian Rîmniceanu, raportor, dă citire următorului raport al comisiei de petițiuni, privitoare la abaterile P. S. Episcop de Rîmnic:

Inalt Prea Sântite Stêpâne,

Comisiunea de petițiunii în ședința de la 27 a lunii curente a fost însărcinată cu o afacere, care dacă nu e extraordinară, cel puțin e eșită din ordinea lucrărilor sale șilnice și de afaceri curente.

Comisiunea s'a obișnuit, cu deprinderea ce are S-tul Sinod, că de multe ori, înainte de a lua o hotărâre definitivă, trimite cestiunile la comisiunea de petițiunii, spre a'și da și ea cuvîntul sêu. Sub-scrisul raportor are motive de a crede, că S-tul Sinod urmêză acêstă cale pentru deferința ce are cãtră Episcopii țarei din care se compune acêstă comisiune, în unire și cu un Arhiereu bêtrân. Ori cum ar fi însă, comisiunea înainte de a'și da cuvîntul sêu, în cestiunea ce sã raportă la ore-care abateri ale Prea Sântitului Episcop de Rîmnic, sã crede datore a pune în cunoștința S-tului Sinod un extract din discuțiile urmate și incidente la ivite cu acêstă ocaziune.

Când s'a adus la cunoștința S-tului Sinod abaterile Prea Sântitului Episcop de Rîmnic Noul-Severin, descrierea era ca despre un om bolnav. Nu se înțelege însă aici bôla trupescă a Prea Sântiei Sale, căci Prea Sântia Sa este fôrte sănătos și tare cu trupul, de vreme ce locuște în douê rânduri de camere ale S-tului Sinod, sus și jos, de unde sã sue și se pogorâ cu multă facilitat, fiind-că locuște acum singur după plăcere. Prea Sântia Sa a trăit din tinerețe în largețã și în tot ce se pôte numi confort, mulțumire și satisfacție generală, lăsând rigorile vieței călugărești pentru cei proști. Era puțin incomodat când mai viețuia în aceste încăperi, încã ore-care Archierei, care nu'l strimptora, atât în privința localului, cât 'i-se părea Prea Sântiei Sale, că aceștia sã uită cu ochi indiscreți în viața sa privată, și de aceea cu înțelepciunea sa ageră și cu o rară finețã de spirit, 'i-a depărtat de aicea prin mijlocirea devotatului și zelosului sêu amic Take Ionescu fost ministru de culte.

Dar lăsând acêstă digresiune, a cãruî sujet e cunoscut obștește și venind la cuvîntul de bôlă, comisiunea 'și amintește, că acesta este un argument a Prea Sântitului Episcop de Rîmnic și se servește de el fôrte just, când voește a'și apăra încăperile de sus. În cazul de față însă, bôla Prea Sântiei Sale este o bôlă morală, o bôlă produsă de starea sa recalitrantă, sau mai pe românește, boinică, cu care sã presintă ca Episcop sufragan în fața Mitropolitului sêu, cum probêză cestiunile date în observarea și judecata S-tului Sinod; și chiar către acest Sânt Sinod, pe care 'l tratează în mod copilăresc, fãgăduind în formă că 'i va da încăperile cerute, iar în realitate petrecînd în ele, cu aceiași cutezare cu care sfideasă lumea ce o privește de sus din balcon cu binoclu și cu țigara în gură!

Dar Prea Sântia Sa este o persoană prea înțelptă și prevêdătoare; sã știe acêsta de când 'și a descris cele 18 zile din viața sa pastorală, și de când a încredințat lumea că cestiunile cele mari nu se pot rezolva pînă când nu'și va da Prea Sântia Sa cuvîntul sêu, cum o afirmă și singur prin broșura în cestiunea luminărilor de cêrã și a prisecilor, unde asemenea sã exprimă că a venit a'și da și acolo cuvîntul sêu, combătând ca neîntemeate teoriile altor colegi ai sêi și arătând

modul eștin de înființarea iconografiei cu o mică cheltuială de 30,000 lei.

Pentru cazul de bôla sa actuală, are și consult de trei Doctori duhovnicești. dintre care Prea Sântitul Episcop de Huși, care nu are tocmai titlu de Doctor, totuși în modestia sa ne contestată, s'a pronunțat în mod vrednic de atențiune, dicând, că în cestiunile diferendului dintre Inalt Prea Sântitul Mitropolit Primat și Prea Sântitul Episcop de Rîmnic, ar trebui ca Sântul Sinod să nu facă ca cu tôte cestiunile ordinare, trimițându-le la comisiunea de petițiuni, ci să se procedă într'un mod frățesc prin o împăcare mutuală, sau să se trimeată la o comisiune specială aleasă dintre Episcopi; cestiune, care este de drept canonic, și care urmază a se aprecia la timp de Sântul Sinod.

Nu așa să prezentă lucrurile cu cei-1-alti Doctori titulari și iată cum: când s'a citit raportul comisiunei de petițiuni relativ la locuitorii diu Gorj, care să plâng asupra Episcopului respectiv, că nu'i lasă să-și acopere biserica, pentru a căria zidire li s'ar fi dat autorisație canonică cu doi ani în urmă, prin conclusia aceluî raport, comisiunea arătându-și mirarea, că în Episcopatul nostru să se presinte plângeri de asemenea natură, a opinat a se ancheta faptul. Atunci s'a sculat Prea Sântitul Episcop de Argeș cu autoritatea sa celebră, de când s'a discutat în Senat legea clerului, când Prea Sântia Sa a susținut cu tărie art. 81 al Sinodului din Cartagina pentru Ep. Cresconie.... Prea Sântia Sa în mod cam violent a susținut că: nu se pôte trimitte anchetă unuî Episcop, a căruî fapte numai țara are drept ale judeca. O teorie de Doctor în Theologie să înțelege, pentru care noi cesti de la comisiunea de petițiuni avem negreșit mare respect, dar care teorie se risipește în fața art. 3 din regulamentul pentru atribuțiunile de precădere ale Primatului, unde se dice așa: „Când Sântul Sinod va găsi cu cale a se visita în numele său și în înteresul bisericeî una sau mai multe eparhii ale țerei, această se va face“..... etc.

Prea S-șitul Doctor de multe ori întrerupe și persifleză pe sub-scrisul raportor, și are dreptate pentru că, Sântul Sinod nu'i a luat în considerație argumentele sale, când într'o ședință precedentă, susține cu trei acte posteriore veracitatea unuî act de naștere, marcat prin o răsetură bătătoare la ochi.

Noi cesti de la comisiunea de petițiuni ne vom plânge Santului Sinod, când Prea Sântia Sa va păși și peste marginea acestor mici persiflări.

Nu așa se presintă cazul și cu al treilea Doctor, P. S-șitul Atanasie, care este fiul sufletesc cel iubit și scump al Prea Sântitului Episcop de Rîmnic, după chiar declarația sa cu care a mulțumit Inalt Prea Sântitului Mitropolit Primat când l'a hirotonit. Nu are anul de când a intrat în S-tul Sinod, înainte de care ne-a cerut la toți voturile noastre, pe care noi le-am dat cu plăcere. în schimbul speranței de a avea un demn luptător pentru înteresele bisericeî. De altfel desteptăciunea sa e cunoscută de când cu scrierea sub pseudonimul „un preot“, prin care să făcea inspiratorul și protectorul unor idei. care avea să schimbe fața bisericeî noastre. Prea Sântia Sa este așa de mult atașat de Prea Sântitul Episcop de Rîmnic, că este de-a pururea împrennă. educat și format chiar după calupul părintelui său sufletesc. și ne dă probe că va fi un demn urmaș al său.

Iată incidentul ce s'a petrecut cu Prea Sântia Sa: când sub-semnatul raportor am citit raportul comisiunei de petițiunii relativ la afacerea din Gorj, Prea Sântia Sa în lipsă de alte argumente raționale, m'a apostrofat cu aceste cuvinte: „Rușine pentru fratele lui Melchisedec să citească asemenea raporturi“! Această pronunțare categorică a P. S. Sale cu jumătate de ton, a repetat'o și în cancelarie după ridicarea ședinței, când 'i am făcut observație că mă tratéză ca pe copiii săi din școlă.

Dacă s'ar lna după literă acest reproș n'ar fi așa de desonorător; fiind-că să știe, că Prea Sântitul răposat, a călăuzit într'o ocașie óre care, pe Sântul Sinod, spre a chema la căi mai conciliante pe un reposit Mitropolit și a isbutit cu folos; căci acel recalcitrant, recunoscându-și greșala sa, s'a adus pacea și dragostea frățescă în S-tul Sinod, și dacă eș smeritul raportor organul comisiunei de petițiunii, aș isbuti la ceva care ar întórce pe Prea S-țitul Episcop de Râmnic din calea sa greșită, acésta cred oă n'ar fi lucru de rușine.

Nu așa se presintă însă lucrurile! Prea Sântia Sa este novice în S-tul Sinod, și ar trebui să fie puțin modest, și mai cu respect către bătrâni. Să aștepte prin cerere de cuvînt a'și arăta calm părerile sale; căci apostrofările violente de care s'a servit P. S. Sa, nu sunt semne bune, ele probéză cel puțin o lipsă de creștere îngrijită, și o tendință că în alte casuri de asemenea natură nu va ezita a se servi și de argumente mai solide, de cât ideile și cuvintele.

De aceea sub scrisul raportor, crede că ar fi locul ca Sântul Șinod să aplice Prea S-țitului Atanasie o dojiană duhovnicescă, spre a mai tempera zelul său aprins cu care 'și apără patronul.

Prin acésta măsură, cred că noi cești de la comisiunea de petițiunii, avînd protecțiunea S-tului Sinod, vom putea fi la adăpost, spre a ne putea efectua în paca însărînărilor cu care ne onoréză Sântul Sinod.

Venind acum la cestiunile atingătoare de abaterile Prea Sântitului Episcop de Râmnic, care s'au trimis în cercetarea comisiunei de petițiunii: s'a observat, de câtă rezervă se servește P. S-ția Sa personal, lăsînd amicilor săi apararea. N'a luat nici cum cuvîntul spre a se apăra cu ceva. Simplu numai în cestiunea raportului comisiunei de petițiunii pentru afacerea din Gorj, în loc să spună ceva, fiind cestiunea recentă numai din August; în loc să dică da sau ba, arătînd motivele ce'l-au îndemnat a lua măsura draconiană de care se jelușe suplicanții, sau a contesta faptul. Prea Sântia Sa iarăși cu înțelepciunea sa proverbială, s'a mărginit a cere numai copie după petițiune și de pe raportul comisiunei S-tului Sinod, și crede P. S-ția Sa. că acésta va temporisa lucrurile, iar răspunsul 'l va putea aduce S-tului Sinod și după ce se va ruina citata biserică, în altă sesiune în viitor, fiind că acum nu va fi timp material spre acest scop.

Comisiunea, pe basa expunerilor de mai sus, crede că părerea Prea Sântitului Episcop de Huși este fórte la locul ei; și de aceea este de opinie ca cestiunile relative la abaterile Prea Sântitului Episcop de Râmnic să se trimită în cercetarea unei comisiuni aleasă special de Sântul Sinod, care să se ocupe de or' ce cestiune privitoare la P. S-ția

Sa și care să fie autorisată a urmări investigațiunile sale aici și chiar în eparhia Rîmnicului dacă trebuința va cere.

Acest rezultat cu respect se supune în deliberarea S-tului Sinod.

(ss) *Ieronim al Romanului*,

(ss) *Arhiereul Valerian*.

Sub scrisul în minoritate este de părere a se numi de Sf. Sinod o comisiune specială în această cestiune.

(ss) *Dionisie al Buzăului*,

— Se pun la vot conclusiunile raportului și se adoptă.

— Se procede la alegerea unei comisiuni.

— La despoierea scrutinului.

I. P. S. Mitropolit Primat: Resultatul votului este. Votanți 13. Abținuți 3. Majoritate absolută 7. Au întrunit:

I. P. S. Mitropolit Primat 12 voturi.

P. S. Episcop de Roman 11 >

> > *Arhiereu Valerian* 11 >

> > *Episcop de Huși* 1 >

Un bilet alb.

Prin urmare sunt aleși în comisiune: *I. P. S. Mitropolit Primat*, *P. S. Episcop de Roman*, și *P. S. Arhiereu Valerian Rîmniceanu*.

P. S. Arh. Valerian Rîmniceanu: Aș ruga pe Sf. Sinod să mă desărcineze de această sarcină, căci eu sunt un fel de raportor general al comisiunii de petițiuni, unde sunt grămădite atâtea cestiuni. Pe lângă acestea toate, Sf. Sinod m'a onorat cu funcțiunea de Director al Tipografiei, care 'mi reclamă timp. Rog dar să alegeți altă persoană.

I. P. S. Mitropolit Primat: Numai dacă Sf. Sinod consimte la aceasta.

Ați audīt propunerea *P. S. Arh. Valerian*? Cred că cu toții să'l rugăm să stea în comisiune, ca să cercetăm dosarul cu totă liniștea și dragostea.

Voci: Da, da.

P. S. Valerian Rîmniceanu: Dacă Sf. Sinod decide ast-fel, nu am ce face, primesc.

I. P. S. Mitropolit Primat: Mai avem la ordinea zilei mai multe raporte ale comisiunii de petițiuni. *P. S. raportor* este rugat a le da citire.

P. S. Arhiereu Valerian Rîmniceanu, raportor, dă citire raportului comisiunii de petițiuni relativ la călugărirea a trei surori din M-rea Agapia, și anume: Elisabeta Ciuhoreanu, Zamfira Bertos și Aglaia Ciurea.

Comisia opiniază a se admite călugărirea a câte trele aceste surori.

— Se pune la vot opiniunea comisiunei și se admite.

P. S. Arh. Valerian Rîmniceanu, raportor, dă citire raportului comisiunei de petițiunii, privitoare la cestiunea defensorilor. Cu această ocasiune se dă citire și adresei I. P. S. Mitropolit Primat, în următoarea cuprindere:

Inalt Prea Sântite,

Prin art. 23 din regulamentul consistoriilor eparhiale se prevede, că defensorii eclesiastici asistă de drept la ședințele consistoriului, și în calitatea lor acasă pe preoți în fața judecătorilor, asupra diferitelor abateri constatate de dânși. — Și cum actuali defensori sunt laici, de și cu titluri de theologie, acușațiunile lor în fața consistoriului, pentru abaterile spirituale de la misiunea preoțescă, nu pot fi bine venite, căci preoți, după canónele sântei nóstre Biserici, trebuiesc a fi judecați numai de Tribunalul preoților.

Starea de astă-đi a lucrurilor, dupe care laicii iaú parte în consistoriile epirhiale, credem că ar trebui să ia schimbare, spre a intra în spiritul canónelor bisericesti.

De aceia Vă rugăm, Inalt Pea Sântite, să bine-voiți a supune cazul în deliberarea Sântului Sinod, spre a se lua măsuri, prin Onor Minister al Cultelor, ca defensori eclesiastici să fie recrutați din cler.

Intru acesta cred, că nu póte fi nici o pedică, căci autoritatea Statului póte fi fórte bine reprezentată și prin clerici, fiind-că Statul și Biserica nu sunt separate, ca în Occident.

Priimiți, Vă rog Inalt Prea Sântite, ale Nóstre întru Christos frățesti îmbrățișeri.

Arhiepiscop și Mitropolit Primat (ss) *Ghenadie Mitropolit Primat,*

Comisiunea opiniază a se amána această cestiune.

— Se pune la vot opiniunea comisiunei și se adoptă.

I. P. S. Mitropolit Primat: Orele fiind înaintate ridic ședința.

— Ședința se ridică la orele 4 $\frac{1}{4}$ anunțându-se cea viitoare pentru a doua ți Marți 31 Octombrie orele 2 p. m.

† Președinte: **Ghenadie Mitropolit Primat.**

† Secretari: *Nifon N. Ploestenu, Meletie Galațenu.*

Ședința din 31 Octombrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președinția I. P. S. Șitului Mitropolit Primat.

— Se face apelul nominal și răspund prezenței 16 P.P. S.S. membri.

I. P. S. Mitropolit Primat. Ședința e deschisă.

P. S. Arh. Meletie Gălățenu, secretar, dă citire sumarul ședinței precedente.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei. Aș dori, ca sumarul să fie ceva mai lămurit, cu toate că este un sumar, dar când se ține că Sf. Sinod votează concluziile unui raport, cred că este bine să se arate care sunt acele concluzii. Aci nu se vorbește cari sunt concluziile. Aș dori să se țină: Sf. Sinod votează concluziile raportului, care sunt cutare sau cutare.

P. S. Arh. *Atanasie Craiovénu.* În sumar se ține că s'a primit concluziile raportului P. S. Arh. Valerian, privitoare la abaterile atribuite Prea S. Episcop de Râmnic. Dar în acel raport erau două concluziuni, una care privea pe Prea Sf. Episcop de Râmnic și una care mă privea pe mine.

Aș ruga, ca în urma hotărârei luate de Sf. Sinod în ședința precedentă, să se țină în sumar, că asupra concluziunii ce mă privea pe mine, a trecut'o S. Sinod la ordinea ținut

P. S. Arh. Valerian Râmnicénu. Vreau să răspund P. S. Arh. Atanasie, că Sf. Sinod, după ce s'a citit concluziile raportului, în cestiunea care îl privește pe P. S. Sa, nu s'a trecut la ordinea ținut, ci și-a recunoscut greșala și apoi s'a luat act.

I. P. S. Mitropolit Primat: Fiind-că s'a vorbit de acele rapoarte și concluziunile lor, să'mi dați voe și mie, să aduc aminte S. Sinod de modul cum s'a procedat.

Eū ca președinte, întreb, dacă cere cine-va cuvântul și are ceva de ține asupra vre-unei cestiuni, iar dacă nu, atunci pun la vot, și se admite, sau se respinge.

În cazul P. S. Atanasie, după ce P. S. S. a retractat cuvintele ofensătoare, la adresa P. S. Valerian Râmnicénu, s'a dat citire unei moțiuni, care era la biuroū; dar în urma recunoșterii greșelei de către P. S. Atanasie, s'a trecut la ordinea ținut; așa s'a închis incidentul. Ast-fel știu că s'a procedat, și stenografiū ne fiind aici, ședința a fost secretă

P. S. Episcop al Dunării de jos. A fost ședință intimă.

I. P. S. Mitropolit Primat. Da, ședință intimă; și neluându-se note, nu s'a putut trece în procesul-verbal.

Apoi *I. P. S. Mitropolit al Moldovei*, foarte bine a observat, ca să se arate în sumar, ce conchide raportul, și chiar conclusiunile, cu toate desideratele sale, trebuie să se amintescă.

Asupra raportului comisiunei însărcinată cu luarea socotelilor Tipografiei, eu am fost atent, când s'a citit, dar dacă am vădut, că nu ia nimeni cuvântul, am trecut înainte și l'am pus la vot. Însă, prin acel raport este învinovățit un membru, și comisiunea trebuia să observe lucrul acesta și să'mi dea și mie deslușiri.

Maî fac o observațiune: comisiunea ce a făcut în privința socotelilor generale, căci nu a venit cu raport? unul din membrii se învinovățeste că a fost încurcat în administrație. Asupra aceluia voesc să am deslușiri

P. S. Episcop al Dunării de jos. Eu cred că suntem asupra sumarului din ședința trecută.

I. P. S. Mitropolit Primat. Cine maî cere cuvântul?

P. S. Episcop al Dunării de jos. Sumarul, ca și desbaterile, ce au urmat asupra raportului privitor pe *P. S. Episcop al Rîmnicului*, *Ghenadie Enăcenu*, și pe *P. S. Arh. Atanasie Craiovenu*, cred, că nu este bine să fie în extenso, ci să se spicuască numai cestiunea, dîcîndu-se numai, că asupra acuzărei adusă prin raport, s'a ascultat și *Arh. inculpat*. Asemenea pentru claritatea cestiunei, este bine a se intercala și raportul.

— Ne maî cerînd nimeni cuvântul, se pune la vot sumarul cu rectificările cerute și se primește.

P. S. Arh. Nifon Ploestenu, secretar, dă citire următoarelor comunicări.

1) *P. S. Episcop de Argeș*, înaintează un dosar de călugărire.

2) *Inalt Prea Sf. Mitropolit al Ungro-Vlahiei* înaintează un dosar relativ la călugări.

— Amîndouă se trimit la comisiunea de petițiuni.

3) *D. Ministru al Afacerilor streine* înaintează 18 exemplare din enciclica *Santității Sale Patriarchului* din Constantinopol, contra enciclicei *Papei* de la Roma.

P. S. Episcop al Dunării de jos: Ar trebui ca această enciclică să fie tradusă și tipărită în jurnalul „*Biserica Ortodoxă Română*“.

I. P. S. Mitropolit Primat: Exemplarul, care va rămâne pentru Sf. Sinod, să se trimită la comitetul redactor, iar cele alte să se înmâneze P.P. S.S. membri.

4) Se comunică două adrese și o petițiune relative la Prea Sf. Episcop de Rîmnic

— Se trimit la comisia ad hoc.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: I. P. S. Președinte, asupra dorinței exprimate de Inalt Prea Sf. Vóstră, în privința celor raportate de comisiunea pentru verificarea socotelilor, eu în calitate mea de membru al acestei comisiuni, mă grăbesc, a aduce la cunoștința S. Sinod, că cu toate silințele ce ne am dat pentru verificarea gestiunii Tipografii Cărților Bisericești și a revistei Biserica Ortodoxă Română, până acum nu am putut ajunge, de cât să complectăm piesele, după care să începem a verifica aceste socotelii; am fost nevoiți să facem acest produs ajutor, cum s'ar dice în aritmetică, ca să putem vedea adevărul; pentru că în lipsă de acte, cum ne găseam, a trebuit să căutăm prin diferite mijloce, ca să ne putem procura informațiunile necesare întru acesta și dar am regretul să anunț Sf. Sinod, că comisiunea cu toate că a lucrat timp de trei luni de zile, nu poate să'și presinte încă raportul său.

Rog dar, să ne îngăduiți, să terminăm lucrarea noastră încetul cu încetul, și când se va citi lucrările comisiunei, veți vedea că comisiunea începe lucrările sale la 8 dimineața în fie-care zi, și nu a putut să le termine. Atât de amestecată și necomplectă a fost comptabilitatea acestei Tipografii și a revistei.

În ceia ce privește opiniunea comisiunei, relativ la bugetul revistei pe anul viitor 1896—97, comisiunea nu a făcut de cât să semnaleze lipsele ce a putut observa. Sf. Sinod, care este proprietarul și al Tipografiei și al revistei, dacă va bine-voi să observe mai pe de aproape, se va putea cu înesnire încredința, că până acum nici la Tipografie nici la revistă nu a fost vre o regulă. Acestă lipsă de regulă ne a împedat pe noi, să dăm socotelile, la timp, dar tot ea a lăsat și pe cei ce au administrat Tipografia și revista, ca să mERGă după placul și voia lor.

Când S. Sinod va lua cunoștința de modul cum s'a urmat la Tipografie și la revistă, să'mi dați voe să vă

spun, că se va căi de ceia ce a făcut; căci, pe cât de binevoitor a fost Sf. Sinod, ca să aibă o instituție, pentru ca să îmbrace cărțile rituale în haină românească, pe atât cei cari au fost însărcinați cu acesta, au căutat să profite de dorința Sf. Sinod și să meargă după placul și voia lor. De aceea comisiunea caută, pe di ce merge, să se aprofundeze în cestiuni, ca să pótă da Sf. Sinod un tablou exact de cele ce se întâmplă.

În privința revistei, precum ați audīt erī, comisiunea a semnalat lipsa de un registru general, în care să se vadă, ce număr de abonați are. Nu am găsit nimic, afară de registrul, care coprinde partidele protoiereilor pentru preoții abonați; cei-l-alți abonați, nu se găsesc, și când am luat socotelile de aprópe, ne-a prezentat foi volante și ni s'a spus că acelea sânt registrele cari le țin D-lor. Noi însă le am diș, că acestea nu sunt lucruri seriose, și ni s'a răspuns, că acestea le ține amplotiatul însărcinat cu expedierea. Atunci i am întreat: ei bine, dar redacțiunea? Redacțiunea nu știe nimic, a fost răspunsul.

Ați vădūt iarășī, că redacțiunea a prezentat pe unul și acelaș exercițiu, douē budgete, care se bat cap în cap. Redacțiunea la rīndul sēu pusă și ea în cunoștință în timpī din urmă, de D-nul Erbiceanu, unul din vechīi redactori, a revenit complectamente asupra budgetului ce înaintase, și a încheiat un proces-verbal, în care însuși fostul Director al Tipografiei, D-l Erbiceanu, care a fost și sufletul redacțiunei revistei, însuși D-sa afirmă, cum că ajunge 9.000 lei pentru imprimarea și expedierea revistei; până acum însă se da 12.000 lei pe an, și câte odată și câte 15.000 lei. Acéstă declarațiune ne-a pus pe noi în bănuială, să vedem cum staū lucrurile budgetare ale revistei și ne-am incredințat, că acolo nu s'a lucrat conform interesului și cerințelor revistei, ci bunului plac al D-lui Erbiceanu. De aceea am semnalat S-tului Sinod faptul acesta; căci dacă fosta direcțiune a Tipografiei făcea împreună cu redacțiunea revistei atent pe S-tul Sinod asupra faptului, care greva asupra acesteī din urmă,—revista nu putea să ajungă în starea cea rea în care a adus'o lipsa de interes a celui chemat să o administreze. Noi dar am semnalat faptele ce am constatat, pentru ca S-tul Sinod, care este proprietar și al Tipografiei și al

revistei, să ia măsurile ce va crede de cuviință în contra aceloră, cari nu aũ fost de bună credință, și de va socoti trebuitor, să 'l pedepsescă chiar. Acum că cunoșteți lucrul, decideți ce veți voi, comisiunea 'și-a făcut datoria în conștiință și în cunoștință de cauze. S-tul Sinod este suveran.

I. P. S. Mitropolit Primat: 'Mă pare bine, că v'am făcut atent pe P. S. Vóstră, care faceți parte din comisiunea ad-hoc, însărcinată cu luarea socotelor Tipografiei și revistei. Și mulțumesc I. P. S. Mitropolit al Moldovei care ne-a făcut atenți asupra rapórtelor, care se votéză de noi.

Un membru de la redacția revistei și pe care 'l ați numit, este inculpat prin raportul acela. Apoi față de modul cum ați găsit starea lucrurilor la Tipografie și la jurnal, eũ întreb pe Sf. Sinod, ce e de făcut? Mai are încredere saũ nu în persóna în cestiune? Aci trebuie să dați o hotărîre P. P. S. S.Vóstre, fiind că un om acuzat într'o administrație, nu mai póte sta acolo.

P. S. Arh. Nifon Ploesténu: Ca membru ales de Sf. Sinod în comisiunea pentru luarea socotelor Tipografiei și ale revistei, am constatat și am fost în deplin acord cu P. S. Episcop al Dunărei de jos și P. S. Arh. Pimen Piteșteanu, colegi mei din comisiune, cum că în adevěr sũnt óre-cari neregularități în administrațiunea Tipografiei și a revistei. Cu tóte acestea, cum P. S. Partenie a expus bine lucrul, adică că comisiunea avẽnd fórté mult lucru, n'a putut încă să presinte raportul seũ, eũ aș fi de părere, dacã modesta mea părere ar fi luatã în seamã de Sf. Sinod, ca pãnã când comisiunea nu se va pronunța asupra abaterilor celor doi foști Directori, aș ruga să nu se ia nici o măsură, ci să rămãnã lucrurile statu-quo, pãnã ce comisiunea se va pronunța în cunoștință de cauză, ca ast-fel și S-tul Sinod, să fie în mai bună măsură de a lua o hotărîre óre-care.

P. S. Episcop al Argeșului: Nu erã să iaũ cuvẽntul în cestiunea acésta, póte că am să fiũ și eũ inculpat; vom vedea când va veni comisiunea cu raportul.

Cestiunea este, să se lãmurescã lucrul bine. Este vorba de o vinã într'o cestiune dogmaticã, de o greșalã a Directorului, saũ de administrațiunea trecutã a lui?

I. P. S. Mitropolit Primat: De partea budgetului, care este sub îngrijirea Sf. Sinod.

P. S. Episcop de Argeș: Dacă este sub acușațiune, se țice că numai trebuie să fie acolo.

Intreb: a greșit ce-va de când este în comitetul noă, sau i se aduc învinuiră vechă? În cazul din urmă, negreșit trebuie să așteptăm raportul comisiunei respective.

P. S. Arh. Calistrat Bârlădeanu: *P. S. Episcop de Argeș*, întrebă pe Sf. Sinod, dacă un membru acuzat, din comitetul redactor al jurnalului, este acuzat pentru cestiuni dogmatice,

Comisiunea a constatat cu părere de rău, că unul din foștii redactori, — căci eu sunt noă membru numit în comitet —, a făcut o greșală de neadevăr. Adevărul tot-d'auna trebuie să iasă la lumină. Când noi comitetul redactor, am prezentat S-tului Sinod budgetul, după care trebuia să urmeze revista Biserica Ortodoxă Română pe 1896—97, ni s'a prezentat, după cum a fost obiceiul, un tablou și se spunea, acăsta este starea revistei. Fie și așa; însă după ce noi ne am informat că revista a fost încărcată cu o sumă de bani, — departe de la noi intențiunea de a aduna o avere, cred că S-tul Sinod a făcut acăstă instituțiune numai în folosul creștinilor și al preoților —, am invitat pe D-l Erbiceanu să ne dea deslușiri asupra mersului jurnalului, cum se plătea Tipografieii mai înainte, și cât se plătea pentru hârtie, pentru expediție, pentru lucrători etc. Ni s'a spus că s'ar putea plăti mai puțin ca altă dată, acică 9.000 lei pe an. Altă dată ni s'a spus, că nici odată nu s'a plătit mai puțin de 1.200 și 1.400 lei pe an. De aceea, noi comitetul am fost nevoiți să facem un budget suplimentar la acela prezentat mai înainte

Dacă S-tul Sinod crede, că D-l Erbiceanu în situația în care se găsește acă, pôte să continue, nu am nimic de țis, dar că planează asupra D-lui neadevăruri, care le-a aplicat înainte, aceasta este adevărat, și 'l privește.

P. S. Episcop al Argeșului: În urma lămuririlor date de președintele revistei, aș putea să dau și eu ore-care lămuriri în cestiunea ce ne preocupă:

După cum este cunoscut, eu am fost membru redactor al jurnalului, și D-l Erbiceanu nu a făcut singur budgetul revistei, ci câte trei membrii au trebuit să fie solidari. Aceste două instituțiuni au trebuit să se ajute la început una pe alta. Se știe în ce stare se găsea Tipografia Sf. Sinod,

așa că, a trebuit chiar Guvernul să vie în ajutor, ca să se potă tipări cărțile bisericești. Noi de la revistă, nu putem să rămânem nepăsători la starea în care se găsea Tipografia.

P. S. *Arh. Calistrat Bârlădeanu*: Ceea ce ați făcut, ați făcut fără cunoștința Sf. Sinod.

P. S. *Episcop al Argeșului*: Ba, da, cu cunoștința Sf. Sinod. Așa dar, s'a pus suma de 12.000 lei pe an. Póte că atât ne costa. Aci e cestiune de tocmeală. Noi am plătit 12.000 lei, ca să dăm ajutor Tipografiei Sf. Sinod.

P. S. *Arh. Calistrat Bârlădeanu*: Nu costă atât. A indus în eróre pe Sf. Sinod.

P. S. *Episcop al Argeșului*: După cum am avut onóre să spun, noi membrii, am hotărít, să plătim după împrejurări, după cum se găsea în nevoe Tipografia. Eú am fost nevoit să nu iaú nimic cât-va timp, numai ca să alimentez.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Ai imprimat cărți pentru banii ce aveaí să primești.

P. S. *Episcop de Argeș*: Aceea e alt ce-va. Este un act de bună administrație din partea noastră, căci am căutat să alimentăm acésta frumoasă instituțiune, și cred că nu planează nici o vină asupra nimănui, fiind că Sf. Sinod nu a găsit că 12.000 lei anual sunt prea mulți.

Acum când Tipografia se află într'o stare prea bună, așa ȃice că 9.000 este prea mult.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Iată cum ese la lumină adevérul, dacă P. S. Sa numai este la Tipografie!

P. S. *Episcop al Argeșului*: S-tul Sinod ne-a ȃis, să avisăm la mijlóce, ca să tipărim revista, și atunci noi am făcut tóte mijlócele ca să o tipărim, plătind Tipografiei suma de 12,000 lei pe an, spre a o sustine. Tipografia ađi se găsește într'o pozițiune fórte înfloritóre după cum se constată; se va vedea însă, când va veni comisiunea cu raportul, dacă noi am făcut réu sau bine.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Așteptați și veți vedea, dacă puteți să vė lăudați cu înflorirea Tipografiei.

P. S. *Episcop al Argeșului*: Atunci, de bună sémă, nu găsiți nimic în contra acelei administrațiuni, ci adu-

ceți numai nisce învinuirii deșarte. Am ȃis cĂ, dacĂ este o învinuire aceia care se aduce asupra D-luĭ ErbicĂnu, 'mĂ-o ĩnsușesc și eĂ, și anume, aceia asupra punctuluĭ cĂ am gĂsit cĂ e bine sĂ se plĂtescĂ 12000 lei pe an pentru revistĂ, și aăi cĂ membrii actuali gĂsesc cĂ numai 9000 lei trebuie plĂtit. Apoi dacĂ numai acĂsta este ĩnvinuirea care se aduce D-luĭ ErbicĂnu, cred cĂ D-sa nu e bine sĂ fie suspendat, mai ales cĂ D-sa este sufletul acelei reviste, cum a ȃis P. S. Episcop al DunĂrei de jos.

P. S. *Arh. Nifon PloestĂnu*: Cu drept cuvĂnt se pĂte aduce ĩnvinuirii comisiunei, cĂ investigaăiunile sale sunt fĂcute pentru a lovi pe cutare sau cutare persĂnĂ, care a fost la Tipografie. Decĭ din noĂ rog bunĂtatea I. P. S. VĂstre și a S-tuluĭ Sinod, sĂ bine voiascĂ a amĂna cestiunea acĂsta, — mai ales cĂ nici nu era la ordinea ȃilei, — pĂnĂ cĂnd comisiunea ĩși va presenta raportul sĂu, ca sĂ numai fie acuzatĂ comisiunea cĂ anticipĂzĂ.

P. S. *Arh. Calistrat BĂrlĂdĂnu*: P. S. Arh. Nifon PloestĂnu, spune, ca sĂ se amĂne acĂstĂ cestiune, pĂnĂ va veni comisiunea cu raportul sĂu. Ei bine, P. S. VĂstrĂ, care sunteăi ĩn comisiune cu P. S. Episcop al DunĂrei de jos și cu P. S. Pimen PiteștĂnu, nu aăi constatat acĂsta, cĂ s'a plĂtit mai mult, s'a nedreptĂăit revista, plĂtindu-se suma de 12000 lei pe an? AcĂsta nu este o abatere din partea unuĭ membru, care ȃice cĂ este sufletul revistei? Dar pentru ce sĂ sugrumĭ sufletul unuia ĩn detrimentul altuia?

P. S. *Episcop al Argeșuluĭ*: Nu aăi fost atent la ceia ce am ȃis.

P. S. *Arh. Calistrat BĂrlĂdĂnu*: AcĂsta v'a redus la tocmĂlĂ jidovĂscĂ. S'a fĂcut socotĂla, și s'a spus cĂ e bine plĂtitĂ revista cu 9000 lei pe an, cu tĂte cheltuelile; de ce s'a luat 12,000 lei și 15,000? Intr'un an ni se spunea cĂ Tipografia s'a ĩmbogĂăit, are un capital de 500 de mĭi de franci. Vom vedea noi cum s'a administrat și se administrezĂ acea avere. CĂnd P. S. Valerian a fost numit Director la Tipografie, am vĂăut cu mulțumire sufletĂscĂ, cĂ a deschis partidĂ pentru fie-care, cĂt datorĂzĂ și ce anume. Dar ca sĂ puĭ P. S. Ta ĩntr'un sac tot ce aăi adunat, acĂsta nu e corect. DacĂ nu mĂ pricep ĩntr'o cestiune, sunt dator sĂ mĂ adresez acelora,

carî se pricep. Așa trebuia să se facă cu comptabilitatea. Când este vorba de averea ta particulară este alt-ceva, dar dacă e vorba de averea și de banii publici, trebuie să dai socotéla până la o centimă, iar nu să treci peste decimi de miî de franci.

P. S. *Episcop al Argeșului*: S'a constatat că s'a sustras ceva de la Tipografie?

Atunci să vorbim.

P. S. *Arh. Calistrat Bârlădeanu*: Ne-a prevenit P. S. Episcop al Dunărei de jos, dar nu e încă raportul gata, și cred că P. S. Vóstră aveți dreptul să convingeți pe S-tul Sinod contrariu, dar mă îndoesc. Aș ruga pe S-tul Sinod să facă, ca revista să mérégă pe o cale mai solidă, și să se ia o decisiune în privința acésta, ca să nu ni se mai aducă acuzări, că un membru a făcut eróre.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Din cele șise de P. S. preopinent, véd că există un punct de neîncredere, atât din partea comisiunei pentru luarea socotelelor, cât și din partea comitetului redactor. Se póte naște acum întrebarea, dacă póte, atât comisiunea să pășască cu pași repezi înainte, spre cercetarea socotelilor, și comitetul redactor, dacă póte să aibă el iarășî calea lesniciosă înainte, ca să'și póta regula pozițiunea și datoria, care îi incumbă, ca jurnalul *Biserica Ortodoxă Română* să póta progresa, așa după cum dorește S-tul Sinod.

În fața învinuirilor aduse aceluî D-n membru al comitetului redactor, sunt de părere să se suspende pe timpul, până când comisiunea va veni cu raportul seű, ca să se facă lumină. Și eű dacă am făcut propunerea acésta, am făcut-o întemeiat pe mai multe reclamațiuni, ce am primit din partea membrilor comitetului și a comisiunei ad-hoc, care a șis, că cu multă greutate póte urmări socotelile pe anii trecuți, cât timp va fi densus ca membru redactor. Cu suspendarea sa, din postul de membru redactor al revistei, se facilitează calea, atât a comisiunei, cât și a comitetului redactor, în luarea socotelilor generale pe trecut. Acésta cred că e mai bine de făcut.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Din mersul discuțiunei, constatat cu regret, că se cere capul lui Erbicénu, — se cere să se dea afară din redacție.

I. P. S. Mitropolit Primat: Nu vorbim nici de cap nici de cîdă aci. S-tul Sinod e suveran și pôte să facă tot ceea ce crede, că este bine, în interesul prosperărei instituțiunilor sale.

P. S. Episcop al Hușilor: D-nu Erbicénu este acuzat că a plătit pentru jurnal. Dar bine numaî el să fie vinovat, apoi numaî el a fost?

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Ba și morții sunt vinovați, dar despre ei nu se vorbește de cât de bine.

P. S. Episcop al Hușilor: Eû vë rog un lucru, să se urmeze propunerea făcută de P. S. Ploeștenu. care este cea mai bună, fiind-că de alt-fel se dă mersului lucrurilor o direcțiune prea aspră, și nu cred să fie măgulitoare pentru ori cine s'ar informa de dënса.

P. S. Arh. Calistrat Bârlădenu: Cum rămâne comitetul redactor?

P. S. Episcop al Hușilor: Comitetul este în complotul său. Ceea ce vëd, că nu place, este, că Erbicénu este ca un spin acolo.

P. S. Arh Calistrat Bârlădenu: A indus în eróre atât pe comitet, cât și pe S-tul Sinod.

P. S. Episcop al Hușilor: A luat dintr'o pungă a S-tului Sinod și a pus în altă pungă tot a S-tului Sinod. De aceia vë rog să primiți propunerea P. S. Ploeștenu, că este cea mai împăciuitoare.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei. Eû mă mir pentru ce se întinde acéstă discuțiune, dacă nu este la timpul ei. Chiar unul din membrii acestei comisiuni vine și cere, să se amâne până când comisiunea va veni cu raportul său. De ce să anticipăm cu învinuirile, și să se cêră capul lui Stan său al lui Bran, când nu e necesitate. Eû aș fi de părere ca să se închidă discuțiunea și să se deschidă, când va veni comisiunea cu raportul.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: I. P. S-țite Președinte! Sunt nevoit să iaû cuvîntul pentru a doua oră, pentru ca să arăt, că nici unul din cei ce aû vorbit după I. P. S. Vóstră și după esplicările ce am dat eû, n'a înțeles cestiunea.

Comisiunea alésă de S-tul Sinod pentru verificarea socotelor, a fost însărcinată de acest Sânt Corp, ca să

studieze și să se pronunțe și asupra budgetului revistei «Biserica Ortodoxă Română» pe anul viitor. Comisiunea, urmând acestui vot, cum trebuia și era dator să facă, a ajurnat lucrările în privința verificării socotelor și s'a pronunțat asupra budgetului în cestiune. Ea a avut în fața sa două budgete pe unul și același an, unul înaintat S-tului Sinod la începutul sesiunii, iar cel-l-alt mai în urmă; ambele însă semnate de toți cinci membri ai redacțiunii dăsei reviste. Căutând dar a ne informa cu dinadinsul despre cauzele, cari au adus starea precară a revistei, însuși Dl. Erbicénu, unul din vechii redactori, și care precum știți a fost în același timp și director la Tipografia, a spus și declarat în scris, că mai înainte Tipografia se găsea în grele vremuri și ca să'î procure mijloce de existență a pus pe revistă ca să plătescă mai mult Tipografiei. Procederea a reușit de minune, și nu este de criticat, dacă trebuie să ne aducem aminte, că și revista și Tipografia sunt instituții ale S-tului Sinod.

P. S. *Episcop al Hușilor*: S'a ajutat una pe alta.

P. S. *Episcop al Dunărei de jos*: Bine era dacă s'ajuta una pe alta, dar numai că acum se trâmbițeză, că Tipografia merge bine și că starea de înflorire în care se află, se datorește bunei administrațiunii a fostului director. Se uită însă, saș se voește a se uita faptul indiscutabil, că același persoană a fost și director al Tipografiei și redactor însemnat și fac-totum la revista «Biserica Ortodoxă». Dar lucrurile acestea se vor lămuri mai târziu. Ceea ce sunt dator să declar acum S-tului Sinod, este faptul, că de la un timp încóce abonații a vre-o 10 județe, mi se pare a și încetat a mai trimite rămășițele de abonamente la jurnal. Tabloul înaintat de comitetul redactor, care se află la dosarul respectiv al budgetului este prea lămurit ca să se mai pótă nega, cele ce afirm, și vă asigur, că atunci când se va veni aci cu situațiunea generală a revistei, se va vedea cu claritate, cari sunt Eparhiile în restanță cu plata rămășițelor abonamentului anual. Acest fapt semnificativ și îngrijitor pentru existența revistei noastre, a făcut pe comisiune să cêră S-tului Sinod și acesta a aproba ca să se ia măsură de rigóre în contra protoierilor, cari au incasat bani și nu'i-a trimis; dar lucrul acesta s'a votat deja de S-tul Sinod.

Vin acum la altă cestiune, care merită t^otă atențiunea S-tului Sinod.

Dl. Erbicénu, ca fost director la Tipografie și acum rămas numai la redacție, a declarat înscris, că revista se p^ote tipări și cu 6000 lei pe an. Noi, comisiunea, auđind acestea, am înregistrat cu plăcere declarațiunea acésta a D-lui Erbicénu. Nu putem însă să nu regretăm, că D-nul Erbicénu nu a făcut'o mai înainte de eșirea D-sale de la Tipografie, căci prin acésta s'ar fi evitat de sigur starea precară a revistei S-tului Sinod. Dacă dar fostul director al Tipografiei face asemenea declarațiuni și le trece în procesul-verbal, ce a dresat comitetul redactor, pentru ce ne învinuiți, că noi membrii comisiunei am acusat pe cine-va pe nedrept? Eū unul nu acuz pe nimeni. Pe cel vinovat are cine să'l acuze: îl acuză faptele sale pe care le-a s^ev^erșit atâta timp, fără ca cine-va din noi să le fi cunoscut în goliciunea lor. Eū, și cu c^ei-l-alți membri ai comisiunei, suntem trimiși de P. P. S. S. V^ostre acolo la Tipografie și revistă, ca să verificăm gestiunea acestor două instituțiuni și să mă credeți, că ne dăm multă os-ten^elă ca să aflăm adev^erul. Când se va lămuri acésta cestiune, se va vedea, că aceste două instituțiuni au fost administrate fără nici o regulă și că noi nu avem destule mijl^oce, ca să inferăm pe aceia, cari au fost în capul lor. Frații mei din comisiune sunt martori cu toți, că orî de câte orî m'am suit în podul Tipografiei, am venit cu câte un corp al delictului. Când se va citi raportul comisiunei asupra lucrurilor acestora, aveți să vă îngroziți de sigur de cele urmate acolo cu atâta nepăsare. Deci este bine să nu prea ne lăudăm cu cele ce s'au făcut la Tipografie și revistă, căci dacă peste gestiunea anuală a acestor instituțiuni, S-tul Sinod a aruncat, după raporturile comisiunelor, mantia sa. faptele neregulate și necurate ce se descopere pe fie-care și de către comisiunea verificătoare, nu sunt mai puțin îngreuet^ore pentru cei ce le-au s^ev^erșit. Pentru constatarea acestor abateri, noi membrii comisiunei, am încheiat mai în fie-care și câte un proces-verbal. Precum vedeți, noi nu voim să acuzăm pe nimeni. Fiecare se acuză prin faptele sale. Noi am semnalat în raportul nostru către S-tul Sinod, că unul din redactorii revistei, acum scos de la Tipografie, arată starea de lu-

crurii, care trebuie să se urmeze tot-deuna la revistă, pentru a se evita starea precară de astă-zi. Dacă S-tul Sinod nu se alarmează de asemenea fapte, comisiunea nu poate de cât să se întristeze. Dar în fine, S-tul Sinod este stăpân și poate să dea banii săi ori cuî vrea. Noi am constatat faptul. Acum în privința suspendării fostului redactor Erbicenu, S-tul Sinod poate să împărlășescă în totul opiniunea unuia din membrii comisiunei verificătoare, dar cred, că tot aveți să ajungeți peste câte-va luni la măsura, care trebuie să o luați acum, și atunci să mă credeți, n'o să aveți de cât regretul, că n'ați luat'o mai din vreme.

I. P. S. Vóstră fórté bine ați prins lucrul. Noi, cu mare greutate avem să mergem în comisiune; și orî-ce lámurire trebuie s'o cerem prin proces-verbal. Și fiind-că noul director nu cunoște gestiunea trecută de cât fórté puțin, comisiunea este nevoită să se călăuzescă de arătările am-ploiaților Tipografiei, numiți de fósta administrațiune. Prin firea lucrurilor dar, comisiunea se găsește în bănuială fondată și nedomerire mare, asupra celor urmate acolo. Dacă S-tul Sinod voește, ca lucrurile să rămână tot ca mai 'nainte, comisiunea nu are de cât să se supue. Ca membru dar, în această comisiune, am ținut să'mi spun cuvîntul meu, și câtă vreme voiú fi sănétos, mă voiú duce continuú la Tipografie, ca să'mi fac datoria, ce mi-a impus încrederea S-tului Sinod. Să dea Dumnezeu să nu regretăm mai târziu, că nu am luat mészuri mai din vreme contra acelor, cari aú mers acolo cum aú voit ei.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: În urma celor ce s'aú discutat și în urma acușăunilor aduse prin raportul comisiunei pentru luarea socotelor Tipografiei și revistei, se impune suspendarea acestuî domn membru, că să se faciliteze calea comisiunei. Așa dar, aci nu este vorba de dare afară, ci de suspendare; căci, când se face o anchetă, trebuie să suspendi pe aceia, cari sunt bănuiti.

P. S. *Episcop al Hușilor*: Acum numai are nimic în mână.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Dacă S-tul Sinod consimte ca să se suspende, până va veni comisiunea cu raportul general pentru socotelele din trecut, eú vė rog să vė pronunțați.

P. S. *Episcop al Argeșului*: Dacă nu s'a luat mész-

sura acesta, când s'a ales comisiunea, să rămână până va veni cu raportul.

I. P. S. Mitropolit Primat: Pun dar la vot propunerea de suspendarea D-lui Erbiceanu, din postul de membru redactor al revistei «Biserica Ortodoxă Română».

S'a primit.

P. S. Episcop al Hușilor: Puneți la vot propunerea mea, ca cea mai depărtată.

I. P. S. Mitropolit Primat: S'a votat suspendarea. Acum trecem la ordinea zilei.

Cele două tablouri relative la schimbări de parohii să se amâne pentru sesiunea viitoare.

— *P. S. Nifon Ploeștenu,* citește următorul raport și proces-verbal al comisiunii speciale, relativ la numerotarea și ștampilarea tuturor cărților, cari se găsesc în Tipografia Cărților Bisericești:

PROCES-VERBAL

Astăzi 31 Octombrie 1895, ora 8 dimineața,

Sub-semnații membrii ai comisiunii pentru luarea socotelor Tipografiei și revistei „Biserica Ortodoxă Română”, întrunindu-ne în localul Tipografiei și având în vedere votul S-tului Sinod din ședința de la 24 curent, prin care s'a hotărât a se numerota și ștampila toate imprimatele, atât cele aflate actualmente în deposit ca proprietate a S-tului Sinod, cât și cele ce se vor imprima pe viitor; comisiunea a desemnat din sânul său pe *P. S. Sa Arhiepiscopul Pimen G. Piteștenu* ca să presideze și să supravegheze lucrarea și împlinirea tuturor formalităților cerute întru acesta.

Lucrarea acesta fiind foarte grea și necesitând timp îndelungat, care va sustrage de sigur pe delegatul nostru de la ocupațiunile sale, comisiunea este de părere a se remunera numitul delegat cu câte 20 lei, plătiți din casa Tipografiei, pentru fie-care ședință, care va dura trei ore cel puțin. Pentru constatarea acestei lucrări se va dresa zilnic proces-verbal.

Drept care am dresat acest proces-verbal însărcinând pe colegul nostru *P. S. Nifon N. Ploeștenu*, spre a-l înainta cu deosebit raport S-tului Sinod, spre aprobare.

Președinte: (ss) *Partheniū.*

(ss) *Pimen G. Piteștenu.*

(ss) *Nifon N. Ploeștenu.*

— S-tul Sinod aprobă concludsiunile.

I. P. S. Mitropolit Primat: P.P. S.S. Părinți! No!

mai avem o comisiune pentru luarea socotelilor generale ale Tipografiei, care lucrează de atâta timp, și care încă are să mai lucreze și de acum înainte. Așa dar, în vederea acestor osteneți, eū socotesc și chiar ar fi un act de dreptate, să se facă pentru fie-care membru o mică diurnă de cel puțin 10 lei pe zi, numai pentru zilele în care lucrează.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Eū, ca membru în comisiunea de care vorbiți, renunț la o asemenea diurnă. Am muncit până acum aproape trei luni, voiū mai munci încă trei—patru și voiū vedea ce considerațiune și preț pune S-tul Sinod pe ostenelele mele.

I. P. S. Mitropolit Primat: Eū am făcut această propunere în vederea ostenelelor ce aveți, dar dacă comisiunea lucrează cu drag un timp așa de îndelungat, fără ca să primească ceva, noi îi mulțumim.

Trecem la ordinea zilei.

P. S. Episcop al Hușilor: Cu această ocaziune dați-mi voe să rog pe S-tul Sinod asupra unei cestiuni. Să simte Prea S-țiți, o mare necesitate de o cârtică mică de rugăciuni pentru școlari. Știu, că s'a tipărit o carte de rugăciuni; dar aceea nu corespunde cu scopul pentru care cer eū, căci este prea mare și prea scumpă și nu se poate pune în mâna tuturor școlarilor. Pentru școlari este nevoie de niște rugăciuni mai ușore, mai mici, potrivite și cu vârsta lor, și cu toate acestea pline de esență—putend ale servi și mai pe urmă, când vor fi în vârstă, ca carte de rugăciune, dar să luați decisiunea de a se imprima o asemenea carte, regulând cine anume să se ocupe cu materia ce trebuie pusă într'o asemenea carte de rugăciune. Mie mi s'a cerut acesta de mulți preoți, cari sunt profesori, espunendū-mi necesitatea ce se simte de o asemenea carte.

I. P. S. Mitropolit Primat: Vom hotări și cu această cestiune.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Se facă propunere în regulă.

— *P. S. Valerian Rîmnicenu,* raportor, citește raporul comisiunii de petițiuni relativ la tunderea în schima monahală a următoarelor surori din monastirea Varatec: Pentru surorile Zamfira Parfenie, Ecaterina N. Palamariū și

Ana G. Mitocanu, comisiunea negăsind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, este de opinie a li se amâna călugărirea; iar pentru surorile: Zmaranda Damian, Maria Naum, Victoria Theohari, Maria Ciocan și Paraschiva Iuga, comisiunea găsind îndeplinite formalitățile cerute de regulament, opinază a li se admite călugărirea.

— S-tul Sinod aprobă concluziunile raportului.

— Idem, raportul comisiunei de petițiuni relativ la apelul preotului Ión Donescu.

P. S. *Nifon Ploeștenu*. Din raportul comisiunii de petițiuni, se vede, că se dă circumstanțe ușurătoare preotului Ión Donescu. Pentru o mai bună lămurire a S. Sinod, mă simt dator să'l supun cu respect la cunoștință cele ce știu din cancelaria Stei Mitropolii. Consistoriul mai nainte de a se pronunța asupra vinei sale, s'a crezut dator să'l trimită Prea Cuviosului marelui Eclesiarh, ca să'l supună la o încercare și să vadă dacă mai pôte servi cele preotești. În dimineața dilei hotărâte, el a venit dar n'a putut servi, fiind-că este neputincios. Consistoriul, vedând acesta l'a recomandat bunătății I. P. S. Mitropolit, ca să intervină la Ministerul Cultelor spre a'l trece între preoții invalidi, ca unul ce nu mai pôte sluji, și să'l facă o mică pensioră.

Acésta este situațiunea acestui preot, și eū aș îndrăsni să rog pe S. Sinod, să lase cazul la aprecierea I. P. S. Mitropolit Primat, să facă cele ce va crede de cuviință în privința acestui preot.

I. P. S. Mitropolit Primat: Avem concluziunile raportului comisiunei și propunerea P. S. Nifon Ploeștenu.

Pun dar la vot opinia P. S. Nifon Ploeștenu, ca cea mai depărtată.—S'a primit.

— P. S. Atanasie Craioveanu, raportor, citește următorul raport al comisiunei pentru cercetarea cărților didactice, relativ la cartea preotului Alexandru Popescu Cernica, intitulată «Catechismul învățământului religiunei orthodoxe».

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Eū mă unesc cu concluziunile raportului și sunt de părere, să se înapoieze preotului cartea în cestiune, însă cu observațiile, care se cuvin să i se facă; pentru că noi, nu trebuie să eșim din drumul care ne este nouă prescris; drum bătut, cum

dice vorba românească. Să i se pună în vedere, că cutare termenî nu sunt cuviincioși. Acei termenî pot fi întrebuiințați în orî-ce scriere, în orî-ce conversație; dar ceea ce este odată stabilit în biserică, nu trebuie noi să schimbăm.

P. S. *Arh. Nifon Ploeștenu*: I. P. S-ți te și P.P. S.S. Este prea adevărat că de la o sémă de vreme cărțile de învățământ religios se înmulțesc și causa înmulțirii lor, pare că nu ar fi alta de cât că dogmele și învățăturile bisericeî năstre fiind fixate de santele sobore, și esplicate pe larg de dumneđeștiî părinți, acéstă stabilitate a învățaturéi bisericeî năstre, dá ocasiune diferitelor persóne de a și aduna cu înlesnire material necesar, spre a alcătui cărți de învățământ religios. Eú mă unesc cu opinia raportorului și a comisiunei întregi, de a se înapoia autorului manualul ca să și'l revadă și să adopte corecțiunile făcute de comisiune. Am însă ceva de observat. Nu știu dacă raportul este făcut chiar de P. S. raportor ce l'a citit.

P. S. *Atanasie Craiovénu*: De mine éste făcut.

P. S. *Nifon Ploeștenu*. Atunci, cu tot respectul ce vė datorez, să'mi dați voe să vė spun, că motivele de respingere din acest raport sunt fórte slabe; și-mé esplic pentru ce:

P. S. raportor, spune că autorul n'a făcut definițiunile destul de bine asupra credinței năstre bisericești. Nu știú despre acésta, fiind-că n'am citit manualul, dar P. S. raportor spune că autorul face citațiuni din scrierile apostolilor, ca cum acestea n'ar fi făcënd parte din aceste scrieri. — Mie mi se pare, că aceste citațiuni sunt bine făcute. Un alt argument, care mi se pare prea slab de tot, este că copilul n'ar înțelege bine titlul de: *simbolul credinței* ci, trebuie să se schimbe acest titlu prin cuvéntul *Cređu*. Acei părinți ai bisericeî, cari aú dat acest titlu mărturisirei năstre, de credință, celor 12 articole, ale credinței năstre, aú fost ómenî destul de pricepuți și cred că și-aú dat bine séma, când aú intitulat mărturisirea năstră de credință ,simbolul credinței iar nu Cređu. Ce va să dícă simbol?. Simbol va să dícă semnul creștinătății, cu care noi creștinii ne deosebim de credincioșii altor confesiuni. Creștinii aú și ei un semn caracteristic dupe care se cunosc; acei cari mărturisesc cu inima și

cu gura aceste 12 articole, acei cari fac semnul sfintei cruci, dovedesc că sunt creștini.

Deci, dar, nu sunt de părere că, față de copii să se schimbe titlul de simbolul credinței, înlocuindu-se cu creșu.

Chiar în cursurile de dogmatică și morală, pe care le-am audiat la facultate, am văzut, că mărturisirea noastră de credință se intitulază simbolul credinței. Dacă ar fi să înlocuim titlul de *simbolul credinței* prin vorba creșu, atunci ar trebui ca și ramura teologică numită: „*Simbolică*“, să o numim „*Creșelnică*“.

Eū aș dori să nu se schimbe acest termen; și tot de o-dată aș fi de părere ca în raport, dacă comisiunea este hotărâtă a respinge cartea, să se pună temeiuri mai bune, mai înveredate, ca să se pótă respinge; căci dacă se publică un asemenea raport, ar da loc la fel de fel de comentarii.

P. S. Arh. Atanasie Craiovénu: Incep de unde a sfârșit P. S. preopinent. Eū nu ȃic că titlul simbolul credinței este un titlu, care n'ar trebui păstrat; dar când este vorba de cărți de religiune pentru copii, trebuie să punem în ele termenii de aceia cari sunt mai des întrebuințați poporului nostru. Când poporul de rând se duce la biserică să asculte S-ta Liturghie, la cetirea simbolului credinței, nu ȃice se citește simbolul credinței, ci ȃice se citește creșu. Și apoi comisiunea nici n'a considerat întrebuințarea cuvântului simbol, tot tocmai ca un motiv de căpetenie pentru a înlătura lucrarea în cestiune, ci a exprimat cu acésta numai un desiderat al ei. Sunt însă alte motive, pentru care cartea în cestiune trebuie a se înapoia autorului. P. S. preopinent nu m'a înțeles. În raport stă scris că autorul menționéză scrierile sf. Apostoli, ca și cum ele n'ar face parte din Noul Testament.

Iată ce ȃice autorul despre credință (citește). Dacă ar fi ȃis aici scrierile *Sf. părinți*, ar fi fost corect, o dată ce se știe de toți că Noul Testament coprinde scrierile sf. apostoli.

Dacă P. S. Vóstră credeți că acéstă observație nu este întemeiată, puteți crede, dar eū știū că scrierile sf. Apostoli sunt o parte integrantă din Noul Testament iar nu o colecție deosebită de cărți.

P. S. Nifon Ploesténu: Din raport nu reese acésta.

P. S. *Arh. Atanasie Craiovénu*: Ba reese. În raport însă, mai sunt și alte motive pentru înapoierea lucrării. De și nu trebuie să fim așa de stricți, când avem înaintea niște cărți pentru copii, totuși aceste cărți trebuie să cuprindă cel puțin definiții corecte. Ei bine, lucrarea de față nu întrunește această condiție. Să luăm un exemplu. Autorul definește taina: *o ceremonie*; el deci confundă esența tainei cu ritul. Mai sunt și alte definiții incorecte, ce se menționează în raport, a cărui concluzie eă cu respect am supus-o la cunoștința S-tului Sinod, spre a decide cele ce va crede de cuviință.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Iaă cuvântul pentru a doua oră, ca să declar, că mă unesc cu observațiile P. S. Nifon Ploesténu asupra creșului. Creșul este obicinuît a se dice de popor, iar simbolul credinței este titlul creșului și acesta nu trebuie înlăturat. Am dis asemenea, că mă unesc cu concluziunile raportului ca să se înapoieze autorului cartea, dar cu observațiunile ce le-a găsit de cuviință comisiunea. Așa de ex. la taină autorul dice că este o ceremonie. Acesta nu este o ceremonie, ci un aședemânt al bisericei noastre de la Mântuitorul Christos, și deci foarte bine a observat P. S. raportor. Prin urmare cu asemenea observații să i se înapoieze cartea, iar titlul «simbolul credinței» nu trebuie schimbat.

P. S. *Arh. Atanasie Craiovénu*: I. P. S. Mitropolit al Moldovei cere ca comisiunea să dea autorului toate lămuririle. Dar dacă comisiunea va da autorului toate lămuririle necesare, atunci cartea ar fi ca și lucrată de comisiune. După mine comisiunea trebuie să se mărginească, numai a indica ce are să se îndrepteze în carte, iar nu a da singură definițiunile respective, căci dacă eă așa da definițiunea tainei, a căsătoriei și altele, atunci s'ar putea dice, că cartea este lucrată de mine iar nu de autorul ei.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ne mai cerând nimeni cuvântul, pun la vot concluziunile raportului.

Cine este pentru, să bine voiască a ridica mâna.

S'a primit.

— P. S. Episcop al Hușilor, raportor, citește următorul raport al comisiunei, privitor la fabricarea lumînărilor de cĂră.

Inalt Prea Sântite Președinte,

Comiunea compusă din I. P. S. Mitropolit Primat, P.P. S.S. Episcopii al Rîmnicului N. Severin, Romanului, Buzelui și subsemnatul, aleasă de Sf. Sinod, în ședința de la 12 a. c. cu scop de a chibzui cum s'ar putea înlătura din comerț lumînările de ceară falsă, întrunindu-se la 28 a. c. în majoritate sub președinția I. P. S. Mitropolit Primat, lipsind P.P. S.S. Episcopii de Rîmnic și Buzeu a deliberat asupra casului, și,

Avînd în vedere pagubele enorme ce se aduc monumentelor religioase zugrăvite cu multe cheltueli, fie de către Stat, fie de către particulari, prin întrebuițarea în ele a lumînărilor de ceară falsă;

Avînd în vedere rîul cel mare ce cășunează sănătăței servitorilor bisericești, cât și publicului, ce asistă la serviciul divin din Biserici, fumul ce iese din asemenea lumînări, ca din niște facke de iluminații de strade, lucru ce face pe unii creștini a nu mai merge la biserică;

Avînd în vedere că asemenea jertfă, adusă din partea creștinilor, nici nu corespunde cu marea și înalta idee de a venera și adora pe Acela, către care se îndrăptă, spre a'L lăuda sa și spre a'I cere îndurare și ertare, pentru care bunul simț, reclamă sa se întrebuițaze materialul cel mai fin. cum e d. ex. ceară curată, adunată de pe flori ;

Avînd în vedere, că dispozițiile luate de unii Chiriarchi, de a nu se mai primi prin Biserici asemenea lumînări, au fost greu de adus la îndeplinire, fie din cauza micului număr de servitori bisericești, fie din cauză că se jenează a respinge darul creștinului pe care au dat deja bani;

Avînd în vedere, că de și se dice, că comerțul fiind liber, vîndarea unor articole cade sa se înlătura numai prin necăutarea lor, totuși acesta neputîndu-se aplica la obiecte de prima necesitate, pe care ori vreii ori nu vreii, trebuie să le cumperi și să le întrebuițezi, și pe acestea diferitele autorități ale Statului au dreptul de ale controla și fiind rele a le cofisca, ca d. ex. pâinea, carnea;

Avînd în vedere, că lumînările de ceară după uzul foarte vechi al Sf. noastre Biserici ortodoxe, este un articol de prima necesitate, neputîndu-se face nici cel mai mic serviciu religios, fără lumînări de ceară;

Avînd în vedere, că articolul lumînărilor de ceară, de și de prima necesitate, nu este supus la controlul nici unei autorități, cu drept de confiscare și interdicere de a se vinde, dacă se constată de false; ceea ce a făcut ca astă-đi aprópe tóte lumînările din comerț să fie false.

Avînd în vedere, că asemenea stare de lucruri nu mai póte fi tolerată de cât cu enorme pagube materiale și morale;

Comisiunea, e de părere, a se lua următoarele măsuri de îndreptare.

I) Sf. Sinod să intervină pe lângă Onor. Guvern a dispune, ca Consiliul Sanitar Superior să controleze prin agenții săi și lumînările destinate a fi întrebuițate prin Biserici, confiscând pre cele ce nu vor fi confecționate din ceară curată. de albine.

II) P.P. S.S. Chiriarchi prin Protoierei și Sub-protoierei să denunțe locurile competente pe fabricanții, cari vor pune în comerț lumînări false.

III) Spre acest scop, fabricanții de lumânări destinate pentru Biserici să fie îndatoriți a 'și pune firma lor pe fie care lumânare.

Acesta fiind rezultatul deliberărilor sale, comisiunea îl supune, Sf. Sinod, spre a decide.

(ss) *Ghenadie Mitropolit Primat*

(ss) *Ieronim al Romanului*

(ss) *Dionisie al Buzăului*

Raportor (ss) *Silvestru al Hușilor.*

P. S. *Atanasie Craiovénu*: Cestiunea care se aduce acum în desbaterea S-tului Sinod, reclamă de urgență soluțiunea sa mai ales în împrejurările actuale, de și P.P. S.S. Chiriarchi tot-déuna au avut'o în vedere și au fost însuflețiți de dorința, că în Biserica lui Dumnezeu să se întrebuițeze tot ce este mai curat și mai fin, prin urmare și lumânările numai de ceară curată adunată, de pe flori. Astă-đi această cestiune a ajuns și mai arđetóre, de óre-ce unele ziare au răspândit știrea, că S-tul Sinod ar fi incuviințat să se întrebuițeze prin biserică lumânări de stearină. Departe de S-tul Sinod o asemenea dispoziție, ce ar fi o lovire foarte gravă într'un us ab antiquo ale Bisericei creștine. Intrebuițarea lumânărilor în Biserică datează încă din timpurile primitive de când creștinii se ascundeau prin catacombe și prin peșteri de făceau serviciul divin, de frica celor cari îi persecutau. Acolo simțind trebuința de lumină și potrivit obiceiului Iudeilor de a aprinde lumină în templu și în cortul sf., când se săvârșea serviciul divin, creștinii primari adoptară de asemenea obiceiul de a aprinde lumânări în adunările lor religioase; însă aceste lumânări trebuiau să corespundă pe deplin atât cu curăția inimilor și cu rîvna religioasă a celor ce le aduceau, cât și cu sfințenia prea înaltă a lui Dumnezeu; ast-fel ele nu puteau să fie de cât din materia cea mai curată, și anume din ceară, care simbolizază așa de potrivit nu numai curăția sufletescă și rîvna religioasă a creștinului, ci și sfințenia lui Dumnezeu, carele este lumină. Deci, pe lângă alte inconveniente igienice, ar fi și o lovire în simțul religios, incuviințarea de a se arde în biserică alt-fel de lumânări, de cât cele de ceară curată de albine. De aceea, cred că este bine să primim cu toți concluziunile raportului, care sunt destul de deslușite și nu pot întâmpina nici o dificultate din partea Guvernului.

I. P. S. Mitropolit Primat: Ne mai cerând nimeni cuvântul, pun la vot concluziunile raportului.

Cine este pentru, să bine-voiască a ridica mâna.

S'a primit.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, ridic ședința. Cea viitoare va fi pe mâine, tot la orele 2.

— Ședința se ridică, și se anunță cea viitoare pentru ziua de 1 Noembrie orele 2 p. m.

† Președinte: **Ghenadie Mitropolit Primat.**

† Secretari: *Nifon N. Ploeștenu, Meletie Galațenu.*

Ședința din 1 Noembrie 1895.

— Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președinția **I. P. S-țitului Mitropolit Primat.**

— Se face apelul nominal și respund prezenți 16 P.P. S.S. membri.

— Se citește sumarul ședinței precedente.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: In sumar se dice: Se aprobă concluziunile raportului. Eū am mai vorbit odată, că este de trebuință să se arate și care sunt acele concluziuni. Am să mai fac încă o observație, și să mă ierte P. S. Episcop al Dunărei de jos. In sumar se dice, că P. S. Sa a respins o diurnă așa de mică.

P. S. *Arh. Nifon Ploeștenu*: N'a respins'o, ci a renunțat.

I. P. S. Mitropolit Primat: Înțeleg să se dică cuvântul: a renunțat; dar când se adaugă: «o diurnă așa de mică», nu sună bine. Știți, că tonul face musică. Când se vorbește de diurnă mică, se înțelege, că dacă era una mai mare n'o respingea. Ar fi bine să se ia sēma, când se face sumarul.

P. S. *Episcop al Hușilor*. In raportul comisiunei pentru luminările de ceară, s'a exprimat din partea comisiunei, numai niște desiderate, dar nu s'a făcut regulament, cum să dice în sumar. Al doilea, P. S. Atanasie a susținut numai raportul comisiunei, dar nu este nici raportor nici membru al ei.

P. S. *Arh. Nifon Ploeștenu*: Inalt Prea Sântite Stēpane, Vē rog, atât pe I. P. S-ția Vōstră, cât și pe S-tul

Sinod să mă iertați dacă în sumarul de astă-zi s'aũ strecurat 6re-care erori, c6ci n'am avut notele stenografice. Desbaterile din ședința precedentă aũ fost f6rte lungi și cu t6t6 osteneła ce'și aũ dat D-niș Stenografi de a transcri notele, tot n'aũ putut termina, și deci am f6cut sumarul pe din afară.

— Se pune la vot sumarul ședinței precedente cu rectific6rile cerute de I. P. S. Mitropolit al Moldovei și de P. S. Episcop al Hușilor, și se aprob6.

— Se comunic6 de la biuroũ referatul Directorului cancelariei S-tului Sinod, prin care arat6, c6 merg6nd la M6n6stirea C6ld6rușanii, pentru a da în primire dota M-rei noului ales Superior, a consultat pe P. S. Sa fostul Mitropolit Gheorghian, în privința pietrei de antimis, și c6 P. S. Sa a declarat, c6 ced6z6 tot dreptul ce are asupra acelei pietre.

P. S. *Episcop al Dun6rei de jos*: Nu este în regul6, p6n6 nu va face declarație înscris.

I. P. S. *Mitropolit Primat*: Ac6st6 h6rtie s'o trimitem la comisiunea respectiv6, ca s6 ne dea l6muriri.

— Se comunic6 de la biuroũ adresa Episcopiei de Argeș cu No. 1191, prin care comunic6 S-tului Sinod, c6 adaog6 la tabloul de parohii înc6 un supliment; și se am6n6 pentru sesiunea viitoare.

P. S. *Arh. Calistrat B6rl6deanu*: În ședința de eri a S-tului Sinod, un D. membru al comitetului redactor al jurnalului «Biserica Ortodox6 Rom6n6» a fost suspendat din cauza neregularit6ților, care s'aũ petrecut la Tipografie și la jurnal. Tot S-tul Sinod a luat hot6r6rea, ca num6rul revistei s6 fie mai voluminos, pe fie-care lun6.

V'aș ruga, ca pe timpul suspend6rei D-lui Erbic6nu s6 se numiasc6 un alt membru în comitetul redactor, ca s6 p6t6 mai cu înlesnire s6 corespund6 la aștept6rile S-tului Sinod, și dac6 se p6te chiar ast6-zi.

P. S. *Arh. Nifon Ploest6nu*: Ascult6nd cele vorbite de P. S. Calistrat B6rl6d6nu, dac6 mi-e permis s6'mi dau modesta'mi p6rere, aș dice c6, de vreme ce nu s'a comunicat înc6 președintelui comitetului redactor suspendarea D-lui Erbic6nu, cred, c6 n'ar fi bine s6 ne ocup6m ast6-zi de ac6st6 numire. Afar6 de acesta, fiind-c6 S-tul Sinod, numai a suspendat pe Dl. Erbic6nu din postul de

membru redactor și nu-l a înlocuit sau distituit; ne fiind locul încă vacant, nu poate fi vorba de o nouă numire. Și mai departe dacă avem în vedere greutatea ce întâmpină revista S-tului Sinod cu încasarea datoriilor, nu știu dacă S-tul Sinod în a sa înțelepciune, ar mai crede necesar, să mai adauge încă un membru redactor, pe lângă cei patru care sunt astăzi.

P. S. Valerian Rîmnicénu: Regulamentul revistei noastre bisericești prevede numai trei membri redactori. Acum când împrejurările au adus ca să fie patru, nu s'ar putea să rămână aceștia, ca să facem o leacă de economie? Să încercăm măcar pe timpul cât este suspendat D-nul Erbicénu. Am avut trei și tot au urmat. Acum avem patru, și cred, că s'ar putea se rămână numai aceșii patru.

Acésta am avut de dis.

I. P. S. Mitropolit Primat: Față cu propunerea președintelui redactor, care arată, că ar fi oare-care greutate în mersul jurnalului și față cu cele discutate de P. P. S. S. Nifon Ploesténu și Valerian Rîmnicénu, eu cred, că S-tul Sinod, n'ar putea pași alt-fel. Până când comisiunea ad-hoc se va prezenta cu raportul înaintea S. Sinod, eu propun, dacă S-tul Sinod crede că este bine, să autorizăm pe președintele comitetului redactor, că dacă se va simți nevoie, să recomande un alt membru în comitet, iar dacă nu se va simți nevoie, să se țină locul până când comisiunea va veni cu raportul.

P. S. Episcop al Argeșului: Cer cuvîntul în această cestiune.

I. P. S. Mitropolit Primat: Pun la vot propunerea făcută de mine. Cine este pentru, să bine-voiască a ridica mâna.—S'a primit.

P. S. Episcop al Argeșului: Cer cuvîntul I. P. S-te.

I. P. S. Mitropolit Primat: Asupra căreii cestiuni cereți cuvîntul?

P. S. Episcop al Argeșului: Asupra cestiunei ridicate de P. S. Calistrat.

I. P. S. Mitropolit Primat: S'a votat. Acum trecem la ordinea zilei.

— P. S. Valerian Rîmnicénu, raportor, citește următorul raport al comisiunei însărcinată cu cercetarea actelor privitoare la P. S. Episcop al Rîmnicului:

Inalt Prea Sântite Stăpâne,

Comisiunea însărcinată de S-tul Sinod cu cercetarea abaterilor P. S. Episcop de Râmnic, cari s'au semnalat Sf. Sinod în ședințele de la 23 și 27 ale lunii încetate Octombrie, observând că cestiunile ce s'au recomandat sunt multe și de diferite naturi, cari cer timp a se studia și controla și având în privire, că S-tul Sinod este acum aproape de a-și termina lucrările sale pentru sesiunea din această toamnă; și că rezultatul final al însărcinării sale, nu'l va putea prezenta Sf. Sinod de cât în primăvara viitoare și deliberând asupra casului, s'a crezut datore a supune S-tului Sinod rezultatul cercetărilor sale și opiniunii sale, numai asupra a trei din cestiunile recomandate, cari cer a se rezolva de S-tul Sinod urgent, în sesiunea prezentă, rămâind ca cele-l-alte cestiuni recomandate și cari se vor mai ivi în cursul cercetării să se aducă la timp în cunoștința S-tului Sinod.

Cu expunerea acestor trei cestiuni și cu opiniunea emisă în privința lor, comisiunea a însărcinat pe sub-scrisul raportor, care cu respect vine a ruga pe S-tul Sinod să bine-voiască a-i da bine-voitorea atențiune.

1) În cestiunea plângerii parohienilor din cotuna Ursați, comuna Lelești, jud. Gorjiu, Sf. Sinod își arăta intenția de a prezentat comisiunea de petițiuni în această cestiune la 24 Octombrie și din care reese, că citații parohieni sunt puși într-o pozițiune neaudețată până acum, adică, după ce li s'a dat autorisarea canonică a-și rezidi biserica la care au lucrat două ani, acum când totul era gata până și blăniile puse la acoperământ spre a se așeza timichiaua; Prea Sântitul Episcop de Râmnic, în înțelepciunea sa de o specie singulară în felul ei, a găsit cu cale a opri pe suplicanți de la acoperirea bisericeii, lăsându-o a fi expusă distrugerilor atmosferice până ce alți parohieni din Cătuna Slobozia, cari prin stăruința proprietarului C. Danielescu au căpătat dreptul de centru al parohiei, își vor face biserică, luând de la cea gata deja și micul capital de 4064 lei pe care 'l mai are.

Se știe de când s'a tratat această cestiune, că P. S. Episcop respectiv, s'a arătat prea puțin mișcat în fermele sale apucături, de și faptul e cu totul recent și ar fi putut a-l întâmpina cu o contestare, sau cu o explicare a motivelor ce l-au silit a lua acea măsură neobicinuită. P. S. Sa s'a mărginit a cere o copie de pe petițiune, ba și după raportul comisiunii de petițiuni. De și sub o formă ôre-cum inocentă și naturală în exterior, dar scopul strategic al P. S. Sale este: ca cu această demarșă să se pôta temporisa cestiunea, spre a se compromite biserica ridicată, iar pe de alta a se consuma capitalul aceștia în trebuința celei-l-alte biserici ce se va ridica la vară și atunci va încunoștința pe S-tul Sinod ca despre un fapt îndeplinit.

În ce privește cererea copiei de pe raportul comisiunii de petițiuni pe care P. S. Sa l-a ascultat ca atențiune, cum s'a observat, scopul se vede destul de ingenios. P. S. Sa a fost multă vreme profesor de filosofie și de stil și cred că P. S. Sa va găsi cu cale a semnala S-tului Sinod prin o polemică rafinată multe eresii stilistice ale aceluï raport.

Comisiunea însă ocupată de interesul cel mare al Bisericeii, de lovirea așa de crudă dată simțului religios al parohienilor petiționarî, de prestigiul înaltei autorități eparhiale compromis și de soluția ce se reclamă S-lui Sinod în această cestiune, este de opiniune a nu urma pe P. S. Episcop Eparhiot pe această cale ci a tranșa cazul în mod ferm și demn de înalta sa autoritate, adică, dacă până în 3 zile P. S. Episcop de Rîmnic nu va raporta Președintelui S-tului Sinod că a dat ordin telegrafic pentru satisfacerea suplicanților, atunci Președintele S-tului Sinod, în numele acestui înalt corp, să o facă direct prin mijlocele ce va crede de cuviință.

2) Cestiunea relativă la pastorală P. C. Gerasim. Saffirin, arhimandrit de scaun al S-tei Episcopii de Rîmnic. Se știe că acest arhimandrit, vedându-se îmbulzit cu niște prerogative extraordinare, de Episcopul care ia prodigat cu munificență și fără consultarea usuală bisericească cu Mitropolitul respectiv, mitră, mantie și pateriță; acest arhimandrit în expansiunea sa creștându-se deja pe un tron episcopal, a eliberat celebra sa pastorală, sub nume de epistolă deschisă a sa către preoții din păzitele de Dumneșeu eparhii creștine ortodoxe din România, relativă la uniformă ori îmbrăcămintea canonică și la înfățișarea lor cu păr lung și cu barbă tot-deuna netăiată.

Acastă pastorală publicată în ziarul oficial al Eparhiei, în două numere consecutive, lasă a se înțelege, că era și cu știrea P. S. Episcop Eparhiot; ea este o aberațiune extravagantă și cutezătoare, demnă numai de aceia cari au putut să-i-o inspire, căci a indignat pe tot cercul nostru bisericesc și a pus în mirare și pe laicii cari au citit-o.

Se știe, că la deliberările ce se fac în corpurile legislative ale Statului, la confecționarea unei legi sau unor regulamente, este o luptă de idei și desbaterile au de multe ori faze viioie, îndărătnice și chiar cărpănose câte odată, totul însă se liniștește când votul majorității se pronunță și fie-care vine cu respect a-și depune obolul capitulațiilor sale. Este de remarcat că la confecționarea regulamentului costumului clerical, au fost mai multe opinii în joc, combateri și amendamente prezentate mai la fie-care articol, de P.P. S.S. Episcopii de Huși și Argeș, ba unii nemulțumiți s-au abținut chiar și de la vot; dar odată votul majorității pronunțat toți s-au plecat și s-au supus majestății votului. Nu s'a mai auzit nici o critică, nici polemizare jurnalistică ca inspirată dintre Episcopii sau membrii S-tului Sinod, căroră nu le-ar fi plăcut. Se pot aduce laude tuturor P.P. S.S. Chiriarchi, căci, toți, toți, au intrat în ordinea legală de supunere și respect al regulamentului sancționat de Capul Statului, de M. S. Regele țarei. Singur P. C. Mitrofor, arhimandrit de scaun al S-tei Episcopii de Rîmnic, încărcat de curând cu deosebite haruri și onoruri bisericești, neobișnuite laturilor de peste Olt, a găsit cu cale a brava majestatea acestui regulament cu toate formele sale legale, și a deștepta clerul țarei, spre a înfrunța pe Sinodul superior al bisericeii noastre naționale, pentru că a făcut un regulament contra opiniunii P. C. Sale.

Acest fapt nu putea eși de cât dintr'o rațiune sdruncinată și dintr'o minte ușoră, care desonorază Biserica.

De aceea I. P. S. Mitropolit Primat s'a creșut dator a deștepta atențiunea sutraganului său Episcop de Rîmnic, asupra scandalului produs de pastorală protegiatului său și a cerut, pentru interesul și prestigiul Bisericeii a depune pe acest Arhimandrit din funcțiile sale bisericești, ca unul ce dă probe de incapacitate și lipsă de respect către cea mai superioară autoritate a Bisericeii.

P. S. Episcop al Rîmnicului cu această ocaziune a dat o probă eclatantă de complicitate cu fapta numitului arhimandrit, căci iată ce răspunde sub No. 2494. (se citește adresa .

Comisiunea urmărind faptele cu răspunsul acesta, se vede nevoită a aproba că lucrul nu este de bună credință.

Se știe că postul de arhimandrit de scaun de la Rîmnic a fost câți va ani vacant, fiind-că titularul de astă dî era la școlă și a putut S-ta Episcopie a suplini acest post cu cei-l-alți servitori ai săi; iar astă dî când acest Arhimandrit produce un scandal, uu se pôte înlocui sub pretextul art. 8 din legea clerului nărean, care nu e relativ la poziția Arhimandritului de scaun, ci la preoții supranumerari de pe la Monastirile de maici și monahii, cari nu vor putea trece la Episcopii și Mitropolii, de cât dacă întrunesc condițiunile de admisibilitate.

Din această reese, că P. S. Episcop și în ca-ul de față a găsit cu cale a se pronunța recalcitrant către Mitropolitul său, nesocotindu-l în misiunea sa înaltă de Președinte al S-tului Sinod.

Să știe că însuși M. Sa Regele, Capul Statului, la ocazie când se adresază Corpurilor constituite ale Statului și chiar S-tului Sinod, întrebunțeză cu modestie pronumele de EU în singular, exprimându-se: „Eü declar cutare său cutare lucru“.

P. S. Episcop de Rîmnic adresându se către Mitropolitul său, Președinte al S-tului Sinod, să exprimă în plural dîcînd: „Noi am primit, Noi vë rugăm etc. arătând o aroganță deșartă și tendențioasă acolo unde se cere o cuviinciosă smerenie Șefului său.“

Comisiunea remarcând acesta în trecut este de opinie, ca S-tul Sinod să oblige pe P. S. Episcop de Rîmnic, ca până în trei dîle să raporteze S-tului Sinod despre depunerea numitului Arhimandrit din postul bisericesc ce ocupă, până ce va da probe de modestie și de respect către Biserică și regulamentele S-tului Sinod. La cas contrar să fie autorizat I. P. S-șitul Mitropolit Primat a aplica acestui arhimandrit măsura cerută, făcînd acesta în calitatea sa de Președinte al S-tului Sinod; și chiar când acel arhimandrit se va pocăi, să nu mai pótă fi mitrofor.

3) In chestiunea ocupării lcalului S-tului Sinod de către P. S. Episcop de Rîmnic, în modul cum s'a descris de Comisiunea de petițiunii prin raportul de la 29 Oct. se știe în ce mod și de ce mijlôce s'a servit P. S. Sa, spre a-și acapara aceste încăperi, sus și jos, scoțînd din rîndul de jos pe Arhieriei ce locuiaü în ele pacinic, prin mijlôce indirecte. Și cand a cerut însuși acest Sânt Sinod a-i lăsa încăperile de sus pentru trebunțele Sale de cancelarie, pe de o parte s'a apărut sub pretextul de hólă; pe de altă parte a promis în mod oficial și în sesiunea de astă primăvară și în această presentă, că va deșerta

odăile de sus, iar în realitate petrece neclintit și sus și jos, în dispreț și nesocotința acestui înalt Corp bisericesc, cărnă datorește respect și ascultare.

Comisiunea este de opinie, a se autoriza I. P. S. Președinte a uza de mijlocele ce va găsi cu cale, spre a pune pe S-tul Sinod în posesiunea odăilor de sus, de care s'a exprimat trebuință, în mai multe rânduri, și când P. S. de Rîmnic nu se va mulțumi cu cele de jos, să se dea P.P. S.S. Arhieriei, cari stău pe la oteluri.

Acest rezultat al deliberărilor comisiunei aceștia, sub-semnatul raportor vine cu respect a'l aduce în cunoștința S-tului Sinod, spre a decide asupra propunerilor emise.

Raportor. *Arh. Valerian.*

— Se pun la vot conclusiunile raportului comisiunei și se primesc.

— P. S. Valerian Rîmnicénu, raportor, citește raportul comisiunei de petițiunii relativ la recunoșterea călugăriei sorei Anastasia Serebrino, din monastirea Cilic Dere, efectuată din cauză de bolă. S-tul Sinod aprobă călugărirea numitei soră. sub numele de Aglaida.

— Idem, raportul comisiunei de petițiunii relativ la suplica studentului în teologie Dimitrie Popescu, prin care arată, că neavând mijloce, cere a i se acorda tipărirea tesel gratis în Tipografia Cărților Bisericești.

— Se pun la vot conclusiunile raportului, prin care se respinge cererea și se aprobă măsura luată pentru toți studenții de teologie.

— P. S. Pimen Piteștenu, raportor, citește următorul proces-verbal al comisiunei ad-hoc, relativ la iconografie și la facerea unei magazii pe lângă Tipografie, pentru păstrarea cărților:

PROCES-VERBAL

Astăzi 1 Noembrie 1895. Sub-semnații membrii ai comisiunei, aleasă de S-tul Sinod pentru verificarea compturilor Tipografiei „Cărților Bisericești“ și ale revistei „Biserica Ortodoxă Română“, întrunindu-ne în localul Tipografiei și conformându-ne rezoluțiunei No. 240 și 291 ale I. P. S. știtului Președinte al S-tului Sinod, am luat în privire rapoartele Direcțiunei No. 224 și 260 din care primul relativ la iconografie, iar cel-l-alt la magasia ce urmează a se construi pe localul Tipografiei.

Asupra cestiunei iconografiei, comisiunea opiniază a se admite oferta făcută de casa Hugo-Koch din Lipsca, ca una ce presintă o mai mare garanție în cea-ce privește partea mecanică a mașinei, precum și pentru avantajile date cu privire la preț, care se ridică la suma de lei 10.368, după cum rezultă din referatul Direcțiunei Tipografiei.

În ceea ce privește construirea unei magazii proprii pentru conservarea cărților acestei Tipografii, comisiunea luând în privire proiectul de plan, ast-fel după cum s'a modificat de D-l arhitect Adam, după însuși părerea comisiunei, l am admis în totul, împreună cu devisul respectiv, care se urcă la suma de 25.533 lei, bani 37, cu singura modificare, ca de la suprafața pământului cu 20. c. m. în jos până la morula soclului de la pardoseala interioară pe înălțimea de 1 m. 20 c. m. se va lucra cu peatră de Sinaia, mozaic, în poligone neregulate.

Costruirea magaziei, se va face pe terenul Tipografiei în partea despre nord a grădinei și de alungul stradelei ce duce la grajdul curței mitropolitane, având o singură ușă cu două canatură în grădina Tipografiei.

Ambele aceste lucrări, se vor supune S-tului Sinod, spre aprobare, recomandând ca direcțiunea să le execute treptat și în marginile mijloacelor financiare ale Tipografiei.

De toate acestea s'a încheiat prezentul Proces-Verbal, însărcinându-se P. S. Pimen G. Piteșteanu cu prezentarea lui, cu un anumit raport, S-tului Sinod.

Președinte † *Partheniu*
 † *Pimen G. Piteștenu*
 † *Nifon N. Ploeștenu*

P. S. Episcop al Hușilor: Aș ruga pe P. S. raportor să'mi răspundă la cele ce voiă avea onore să'l întreb. Am auzit, că D. Grasiani și-ar fi arătat dorința de a da Tipografieii Cărților Bisericești o mașină a sa, care este comandată nu de mult și care ar costa mult mai puțin de cât cele-l-alte. Este adevărat sau nu? Acastă știință aș dori s'o am.

P. S. Arh. Pimen Piteștenu, raportor: Sunt în pozițiune de a da ore-care espicări la această întrebare.

În adevăr, Directorul Tipografieii, însărcinat de S-tul Sinod pentru a se ocupa în cursul vacanției trecute cu cestiunea furniturii mașinelor de iconografie, a tratat cu mai multe case din străinătate, primind și de la D. Crasiani ofertă pentru o mașină No. 8. Acastă mașină nu este nouă ci este sistem vechiu și este mică, comparativ cu mărimea tablourilor ce au să se litografieze. Comisiunea a avut în vedere acésta, dar negăsind'o proprie, a trecut asupra ei.

— Se pun la vot conclusiunile raportului și desideratele comisiunei specificate în procesul verbal și se aprobă.

— I. P. S. Mitropolit Primat citește o propunere, prin

care se acordă comisiunei pentru luarea socotelor generale ale Tipografiei, pe trecut o diurnă.

— Punându-se la vot, se primește.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Acastă diurnă se înțelege pentru timpul când nu suntem în sesiune.

I. P. S. Mitropolit Primat: Da. În timpul când S-tul Sinod nu este convocat în sesiune.

— Acum avem la ordinea zilei cestiunea *Mărturisirei Ortodoxe*, care trebuie a se retipări, cum am anunțat și prin discursul de deschidere. Asupra acestei cestiuni vă rog să vă pronunțați, căci lucrarea făcută de comisiunea aleasă de S-tul Sinod, s'a găsit în unele părți nu tocmai corectă, așa după cum se cere de la o așa de însemnată carte simbolică. În vederea acésta, S-tul Sinod a avut grijă, ca pe lângă comisiunea respectivă să mă însărcineze pe mine și pe *I. P. S. Mitropolit al Moldovei Până ađi*, atât *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* cât și eu, ne-am ocupat cu cercetarea din nou a lucrărei făcute de comisiune, confruntând-o cu *Mărturisirea Ortodoxă*, tipărită de *Grigorie Mitropolitul Ungro-Vlahiei*.

De aceia eu vă rog să vă roștiți asupra acestei cestiuni, fiind-că este anuuțată prin discursul de deschidere.

P. S. Episcop al Hușilor: Comisiunea însărcinată de S-tul Sinod, ca să observe acésta traducere, după cum și *I. P. S. Vóstră* ați spus, n'a avut timpul trebuincios să se ocupe și să revadă în total acésta traducere.

I. P. S. Mitropolit Primat: A revăduț-o, pentru a doua óră.

P. S. Episcop al Hușilor: Eu de o cam dată mă opresc asupra unui lucru, care nu știu cum mi s'a părut. Eu știu că *P. S. Episcop al Rîmnicului* ă tradus după un text grecesc *Mărturisirea Ortodoxă*. *I. P. S. Vóstră* însă ați amintit că ar fi reprodușă după cea tradusă de *Mitropolitul Grigore*.

I. P. S. Mitropolit Primat: Dacă cea tradusă de *P. S. Episcop al Rîmnicului* este după textul grecesc, apoi cea tradusă de *Mitropolitul Grigorie*, este cu mult mai bună de cât a *P. S. Episcop al Rîmnicului*.

P. S. Episcop al Hușilor: Póte să fie bună și aceea, dar eu am văduț cu ochii mei, și cred că și colegii mei, cari ău fost în comisiune ău văduț cum *P. S. Episcop al Rîmnicului* a tradus după textul grecesc.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Va să ȃică n'ați tradus câte trei. Precum ca să se scie.

P. S. Episcop al Hușilor: In raport se spune că este tradusă de P. S. Episcop al Rîmnicului și noi ne am adunat ca s'o revedem împreună, și să o confruntăm cu alte traduceri și originalul. Acum că traducția este bună sau rea, este alt-ceva; nu mă ocup de acesta. Voiți să spun numai că aceea ce un om a făcut prin munca și osteneța sa, să nu i se nege.

P. S. Episcop al Dunărei de jos. Noi am ales o comisiune pentru acesta, și trebuia dar ca traducția să fie fructul ostenețelor acelei comisiuni.

P. S. Nifon Ploestenu. Este prea adevărat că nu mă învrednicisem să fiu membru al acestui sfânt corp, când s'a citit în sinul său lucrarea făcută de comisiunea însărcinată cu retipărirea Mărturisirei Ortodoxe, ca edițiune proprietate a S-tului Sinod, cu toate acestea asistam aci, grație buneii voințe a I. P. S. Președinte, în calitate de director al cancelariei S-tului Sinod; și prin urmare am avut ocaziune, de a asculta când s'a citit lucrarea comisiunii, și cu modestele mele cunoștințe, 'mă-am putut face orecare aprecieri asupra lucrării, făcută de comisiune, asupra Mărturisirei Ortodoxe. Mă așteptam, după hotărârea luată în urmă de Sf. Sinod, ca să se relipărească și să se împartă fie-cărui membru ca să'și dea părerea. Mă așteptam, ȃic, ca lucrarea comisiunii, să conțină când s'a tipărit numai ceea ce s'a citit în Sf. Sinod de P. S. raportor al comisiunii. Am fost surprins însă, când am văzut, că numai este lucrarea comisiunii așa cum era făcută. Văd acolo imprimat o prefață așa de lungă care coprinde alăta material, cât cuprinde Mărturisirea Ortodoxă.

Voci: Ce este cu acesta?

P. S. Nifon Ploestenu; Este foarte mult, căci va trebui ca Sf. Sinod să cheltuească o îndoită sumă cu tipărirea ei și pentru cumpărător va fi prin urmare prea scumpă o asemenea carte.

Scopul S. Sinod cred, că a fost ca să relipărescă, pur și simplu numai Mărturisirea Ortodoxă, nu și peripecțiile prin care a trecut această carte.

Nu cred, că e bine însă să dăm în mâna creștinilor și

în special a copiilor de școală un manual, dupe care să studieze bazele credinței noastre, dar în care să'î punem la îndemână discuțiunile și peripețiile prin care a trecut dogmele bisericeî noastre. Nu este bine pentru un copil să'î descoperi, să'î arăți că aceste dogme au fost odată bănuite, căci se pôte naște îndoieli ca acestea în mintea lui: nu cum-va o fi avut dreptate Ciril Lucaris? Acestea se pot da numai în mâna ômenilor maturi; se pot discuta numai pe băncile universităților, unde sânt bărbați capabili, cari știu să alégă grăul din neghină.

De aceea dar, era inutil să se facă o prefață așa de lungă la acéstă carte, care are să fie proprietatea S. Sinod. O prefață așa de mare, nu o cred absolut necesară, la Mărturisirea Ortodoxă, căci cum am đis și o mai repet are să coste pe S. Sinod mult mai mult de cât însăși cartea și, în special vorbind, are să coste mult și pe aceia, care o cumpără; de aceea, eü rog bunătatea I. P. S. Vóstre, cum și pe membri din comisiune să nu se supere. E prea adevêrat că P.P. S.S. L. L. au lucrat, și-au dat ostenelă, au făcut ceea ce au putut, și cât au putut. 'Mi aduc aminte; că I. P. S. Vóstră aveți o Mărturisire Ortodoxă tradusă de Mitropolitul Grigorie. De ce n'am lua cartea Mitropolitului Grigore? Grecismul pe vremea aceea era mai în flóre; ômenii pe atunci știaü mai bine nuanțele limbei grece și pôte că s'a tradus mai bine de cât acum când nu știu toți grecește. Așa dar mă resum și đic că, părerea I. P. S. Vóstre este fôrte bună, și eü așa ruga pe S. Sinod ca s'o primescă, adică de a vê autorisa, ca în numele S. Sinod să retipăriți Mărturisirea Ortodoxă dupe a Mitropolitului Grigore, cu o scurtă prefață, în care să se spună lumi, că acésta este proprietatea S. Sinod și ast-fel să dăm publicului și în special creștinilor o carte, în care să vadă bazele credinței noastre.

I. P. S. Mitropolit Primat: În urma celor discutate, și ca să terminăm odată cu acéstă cestiune, și să nu mai revenim asupra lucrărei comisiunei, eü propun ca acéstă carte „*Mărturisirea Ortodoxă*“ să se pună în retipărire după a fericitului Mitropolit Grigorie, și de acésta să se ocupe, sub privegherea mea, comitetul redactor al jurnalului „*Biserica Ortodoxă Română*“. Ast-fel, sânt

convîns, că va eși o lucrare corectă, demnă a fi proprietatea S-tului Sinod.

Pun la vot această propunere. Cine este pentru, să bine-votască a ridica mâna.

S'a primit.

P. S. Atanasie Craioveanu: I. P. S. Președinte! La comisiunea pentru cercetarea cărților didactice de învățământ religios, a venit o colecțiune de predică ale P. S. Ionichie Bătaoanu; și cum P. S. Sa, face parte din comisiune, ar trebui să aibă deplina încredere a S-tului Sinod, când publică asemenea predică de coprins religios. Comisiunea crede, că se poate da de S-tul Sinod bine-cuvîntare, ca P. S. Sa să tipărească această colecțiune de predică, fără ca să se mai cerceteze de comisiune, cu atât mai mult, că acesta nu este o carte didactică.

I. P. S. Mitropolit Primat: Acesta este o colecțiune de predică și dacă a venit la Sf. Sinod pe cale oficială, trebuie să treacă prin filiera regulamentară. P. S. Voastră cereți aprobarea S-tului Sinod, și când o cereți, neapărat că S-tul Sinod, trebuie să cunoscă bine lucrarea. Noi însă putem să aprobăm acesta pe răspunderea autorului.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Eă cred, ca să ne raliem la opiniunea membrilor cari cer aprobarea lor.

P. S. Episcop al Hușilor: Dacă nu s'au cercetat de comisiune, atunci răspunderea cade asupra autorului.

I. P. S. Mitropolit Primat: P. P. S. S. până la sosirea D-lui Ministru, care 'mi-a a promis că va veni cu mesagiă de închidere, vă rog să suspendăm ședința pentru câte-va minute.

— Ședința se suspendă pentru 10 minute.

— După dece minute, ședința se redeschide.

P. S. Valerian, raportorul comisiunei de petițiuni, comunică verbal cererea de călugărire a Economului Anastasie Frimu, de la Episcopia Argeșului, născut în 1822 și rămas văduv la 1862.

Această cerere este susținută și de P. S. Episcop al Argeșului.

— În acest moment D-l Ministru al Cultelor intră în sala ședințelor.

— Se pune la vot călugărirea preotului Anastasie Frimu, și se pr'mește.

I. P. S. Mitropolit Primat. Domnule Ministru. S-tul Sinod 'și-a terminat lucrările sale. Prin urmare, vă rugăm să bine-voiți a da citire Mesagiului Regal de închiderea acestei sesiuni.

— D. Ministru al Cultelor dă citire următorului Mesagiu de închidere cu No. 4219 din 1·Noembrie 1895:

Prea Sântiți Părinți,

«Sântul Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe <române, deschis prin mesagiul nostru No. 3849, în ziua <de 12 Octombrie a. c. terminându-și lucrările;

«*EÛ*, declar închisă sesiunea de toamnă a acestui Sânt Sinod».

Dat în castelul Peleş la 1 Noembrie 1895.

CAROL

Ministrul Cultelor
și Instrucțiunei Publice

P. PONI

No. 4219.

Voci: Trăească M. Sa Regele.

† Președinte: Ghenadie Mitropolit Primat.

† Secretari: *Nifon N. Ploestenu, Meletie Galațenu.*

